

Strategia Sectorială de Turism 2021-2027
pentru
Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest

COLECTIVUL DE ELABORARE

**ACADEMIA ROMÂNĂ-FILIALA CLUJ-NAPOCA
CENTRUL DE CERCETĂRI GEOGRAFICE**

- 1. CȘ I Dr. Pompei Cocean – Șef de proiect**
- 2. Asist. Cerc. Dr. Magdalena Drăgan**
- 3. CȘ III Dr. Gabriela Munteanu**
- 4. CȘ III Dr. Ștefan Bilașco**
- 5. Asist. Cerc. Dr. Ileana Cristina Vasiliță - Crăciun**
- 6. Asist. Cerc. Drd. Gabriel Nicula**

CUPRINS

Introducere	4
CAP. 1. PREMISELE EVOLUȚIEI TURISMUL REGIONAL DIN PERSPECTIVA SOCIALĂ, ECONOMICĂ ȘI GEOPOLITICĂ ÎN PERIOADA 2021-2027	7
1.1. Fenomene și procese de risc turistic cu impact strategic	7
1.2. Criza actuală a domeniului turistic.....	9
1.3. Reziliența turismului la contextul perioadei 2021-2027	12
CAP. 2. ANALIZA SWOT A TURISMULUI DIN REGIUNEA NORD-VEST.....	14
CAP. 3. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGIEI.....	17
3.1. Viziunea strategică	17
3.2. Obiectiv general și obiective specifice	21
3.3. Mecanismul de prioritizare a proiectelor propuse pentru dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Vest în intervalul 2021-2027	25
3.4. Decalogul intervențiilor și amenajărilor prioritare ale etapei 2021-2027	27
CAP. 4. STRATEGIE DE PROMOVARE A OFERTEI TURISTICE REGIONALE	30
CAP. 5. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI	34
CAP. 6. SURSE DE FINANȚARE	39
CAP. 7. REZULTATELE PROGNOZATE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI	45
BIBLIOGRAFIE	47
ANEXE.....	48
Anexa 1	48
Anexa 2	61
Anexa 3	66
Anexa 4	82
Anexa 5	87
Anexa 6	89
Anexa 7	92

Introducere

Strategia de față, dedicată intervalului 2021-2027, își propune să detalieze, să actualizeze și să adapteze noului context de evoluție a turismului pe plan intern și internațional (generat de pandemia de COVID-19, conflictul ruso-ucrainean și criza economică însoțitoare) coordonatele dezvoltării turismului în Regiunea Nord-Vest prefigurate în studiul privind *„Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest”* elaborat de Universitatea Babeș-Bolyai cu aportul subcontractant al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca, Colectivul de Geografie. Ca urmare, rezoluțiile sale se vor baza, în mare parte, pe informațiile conținute în studiul menționat, pus la dispoziția colectivului de lucru de către Agenția de Dezvoltare Regională.

Întregul ciclu strategic de scurtă durată al evoluției turismului în Regiunea Nord-Vest (2021-2027), se suprapune temporal, înainte de orice, unor condiționări induse de pandemia de COVID-19 cu efectele sale de durată. Declanșată la nivel mondial la începutul anului 2020, criza sanitară menționată a determinat, prin restricțiile sale progresive până la stadiul de lockdown total, un recul drastic al activităților turistice, un blocaj al întregului domeniu, fapt sesizat în *Raportul referitor la elaborarea unei strategii a UE pentru turismul sustenabil*¹ al Comisiei de transport și turism a Parlamentului european (2020).

Asociate factorului restrictiv pandemic sus-menționat sunt consecințele negative din plan economic și social care afectează comunitățile umane, respectiv bazinul de recrutare demografică a cererii turistice, ceea ce a condus la restrângerea drastică a numărului de participanți (cu peste 70 %, la nivel mondial, în primul an al pandemiei).

Nu în ultimul rând, cu efecte defavorabile la nivel continental european, dar și la nivel regional, se înscrie recentul conflict militar ruso-ucrainean, ale cărui multiple consecințe se vor resimți o perioadă îndelungată de timp datorită afectării grave a cumulului de factori ce stau la baza apariției și afirmării fenomenului turistic în această parte a Europei.

Ca urmare, sarcinile imediate ale oricărei strategii focalizată pe termen scurt (2021-2027) vor viza cu prioritate absolută măsurile și soluțiile ieșirii din criză, reziliența turismului la noile realități economice, sociale și geostrategice. Majoritatea absolută a experților și organismelor implicate în gestiunea fenomenului turistic actual se pun de acord în a susține nevoia unui „nou turism”, adaptat noului context internațional dar și posibilităților și opțiunilor fiecărei familii sau ale fiecărui individ de

---

¹ Sursa: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0033_RO.html

a practica oricare dintre tipurile recunoscute de turism: recreativ (de agrement), curativ (de refacere fizico-psihică), cultural sau polivalent, vizând rezultatul sinergiei din asocierea tipurilor menționate anterior, precum și formele specifice fiecărui tip în parte.

Astfel, viziunea orientativă ce guvernează elaborarea acestei strategii are următoarele coordonate (prezentate aici cu titlu enunțiativ, urmând ca ilustrarea lor detaliată să apară în cuprinsul documentației) rezultate din îmbinarea lucrativă, rezilientă, a elementelor structurale viabile ale „vechiului” turism, anterior pandemiei, cu cele reclamate de „noul” turism:

- Turismul ca *vector al dezvoltării integrate* a teritoriului, „materia sa primă” – obiectivul atractiv – aparținând adesea, structural și funcțional, altor domenii de activitate. Afirmarea sa contribuie în mod nemijlocit și la sustenabilitatea altor activități specifice agriculturii, industriei, producției manufacturiere și artizanale, comerțului și serviciilor;

- *Componenta orizontală* a turismului, reflectată în premisele sale favorabile de afirmare extensivă și intensivă, de diversificare continuă a subramurilor și individualizare a unor forme de turism de nișă în funcție de apariția unor schimbări și reorientări ale opțiunilor cererii;

- *Caracterul transversal al activităților turistice*, cu implicarea eficientă, polivalentă agriculturii, transporturilor, culturii, planificării și dezvoltării regionale, forței de muncă, protecției și conservării mediului etc.;

- *Pecetea ecologică* înmagazinată în însăși rațiunea de a fi și a se dezvolta a turismului ca ramură a vieții economice și sociale actuale;

- *Adaptarea rapidă la noile realități*, la toate nivelurile, de la local și regional la național și internațional;

- *Mutații sensibile la nivelul cererii turistice*, cauzate de constrângerile de natură economică, socială, psihologică și geopolitică existente;

- *Reorientarea spre natură* a activităților turistice ca reflex al nevoii de intimitate, de refuz a artificializării mediului și ambientului, dar și de asigurare a sustenabilității și durabilității actului turistic.

Turismul post-pandemic, în proces de redimensionare și restructurare funcțională, având ca fundament elementele de perenitate fortificate de-a lungul întregii istorii a domeniului, relevă preocupări acute de adaptare la un nou context, analizat în primul capitol al documentației de față, ale cărui restrictivități organice pot fi atenuate sau înlăturate prin adaptare riguroasă și inspirată, dar mai ales prin apariția unor noi modalități de practicare a activității turistice.

Totodată, în etapa de dezvoltare a turismului regional pe termen scurt (2021-2027) nu trebuie să se omită, ci dimpotrivă, să se scoată în prim plan, preocupările vizionare de medie și lungă durată și să se îndeplinească alinierea la cerințele și condiționările de ordin formal prin elaborarea documentațiilor (studii de fezabilitate, proiecte de amenajare) pentru obiectivele cu impact strategic major, menite a focaliza și amplifica la parametri maximi de competitivitate fluxurile de turiști preconizate.

CAP. 1. PREMISELE EVOLUȚIEI TURISMUL REGIONAL DIN PERSPECTIVA SOCIALĂ, ECONOMICĂ ȘI GEOPOLITICĂ ÎN PERIOADA 2021-2027

Strategia de dezvoltare a turismului pentru Regiunea Nord-Vest aferentă intervalului de planificare de scurtă durată, 2021-2027, are drept suport fundamental bogăția, diversitatea și atractivitatea remarcabilă a elementelor de patrimoniu natural și antropic al celor șase județe constituente: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Aceasta are menirea de a creiona coordonatele majore ale dinamicii fenomenului turistic, astfel încât acesta să se impună, prin competitivitatea sa, nu numai în plan regional sau național, ci și la nivel internațional într-o manieră durabilă, sustenabilă. Demersul în cauză nu poate face însă abstracție de impactul unor factori restrictivi endogeni și exogeni în raport cu acțiunea cărora turismul trebuie să releve o reziliență specifică. Astfel de fenomene și procese restrictive cu impact asupra fluxurilor turistice sunt: pandemia de COVID-19, conflictul ruso-ucrainean, dificultățile din sectorul energetic și alimentar în continuă accentuare etc. Acțiunea lor conjugată a generat o criză majoră a domeniului turistic în ansamblul său, ce reclamă, pentru a fi atenuată și înlăturată, soluții și măsuri strategice adecvate contextului dat, conturat succint în cele ce urmează.

1.1. Fenomene și procese de risc turistic cu impact strategic

1.1.1. Efectele pandemiei de COVID-19

Pandemia de COVID-19, extinsă la nivel global la începutul anului 2020 și manifestată prin cinci valuri succesive a avut și continuă să aibă consecințe de ordin major asupra turismului, printre care se pot menționa:

- *Restrângerea drastică a activităților din toate domeniile, fiecare țară a stabilit perioade de lockdown parțial sau total variabile ca durată. Domeniul turistic a fost și continuă să fie intens afectat, practicarea turismului nefiind catalogată drept o „nevoie esențială”, pentru care reglementările aferente stărilor de urgență sau alertă permiteau o minimă mobilitate a populației;*

- *Reducerea semnificativă a veniturilor multor categorii sociale a fost cauzată de sistarea sau restrângerea activităților, îndeosebi a celor din domeniile comerțului și serviciilor. Ca urmare, fracțiunea financiară alocată de fiecare familie agrementului, curei sau culturalizării – triada de motivații ce stă la temelia fenomenului turistic – s-a redus simțitor (în numeroase cazuri în totalitate);*

- *Afectarea gravă a percepției asupra siguranței* practicării actului turistic, ce a dus inclusiv la identificarea acestuia cu o amenințare majoră pentru starea de sănătate și viața persoanelor. Creșterea cu 40 % a ratei de anulare a rezervărilor pentru călătoriile cu avionul în anul 2021 este un indicator relevant pentru disfuncțiile cauzate de pandemie în domeniul transporturilor, inclusiv al celor în scop turistic;

- *Apariția unui deficit de forță de muncă* în turism din cauza migrării personalului spre activități mai sigure (și posibil mai consistent remunerate), a deprofesionalizării prin lipsa de activitate;

- *Creșterea stresului psihic* în perioada călătoriei și sejurului a fost cauzată de controale și testări epidemiologice, distanțare fizică, durată mai mare a verificării documentelor de călătorie;

- *„Autohtonizarea” turismului* în contextul valurilor succesive ale pandemiei (vizând nemijlocit starea de sănătate a populației) și a măsurilor restrictive asociate, luate de autorități în manieră impredictibilă, adesea presupunând înmulțirea barierelor formale (solicitarea de documente suplimentare și/sau testări medicale, impunerea de perioade de carantină etc.), consumatoare de resurse financiare, timp și energie. Acești factori au avut ca efect imediat atât reducerea drastică a circulației turistice, cât și restrângerea ariei sale spațiale de manifestare. A scăzut simțitor intensitatea fluxurilor turistice internaționale și, corelat cu aceasta, a ponderii străinilor în totalul statistic al domeniului. Astfel, în România, numărul turiștilor din alte țări a scăzut de la 2,7 milioane persoane în anul 2019 la numai 441.000 turiști în anul 2020, iar ponderea lor în numărul total de turiști de la 20 % în primul an, la circa 7 % în cel de-al doilea (când se atinge procentul record de circa 93 % turiști interni). Fenomenul de autohtonizare a turismului este amplificat și de efectele crizei economice, de reducere a veniturilor multor categorii sociale, ceea ce a orientat opțiunea acestora spre turismul de scurtă durată și distanță practicat în interiorul frontierelor naționale.

1.1.2. Impactul negativ al conflictului ruso-ucrainean

La data de 24 februarie 2022 a început conflictul armat de amploare pe teritoriul Ucrainei, țară cu care România are o graniță comună de 649,4 km (cu un sector important desfășurat la nivelul Regiunii Nord-Vest - 185 km graniță terestră și 65 km graniță fluvială pe Tisa). Consecințele economice ale acestui conflict ruso-ucrainean (aflat actualmente în plină desfășurare) se resimt la scară globală și se concretizează în bulversarea prețurilor la energie, la materii prime minerale, la anumite produse agricole pe care cele două țări le exportau pe piețele mondiale de profil. De aici rezultă un lung șir de neajunsuri în ceea ce privește costurile vieții populației și alocarea pentru activitățile recreative a unei fracțiuni din ce în ce mai modeste din veniturile gospodăriilor.

Efectele asupra turismului sunt notabile, afectând o piață intens emițătoare de fluxuri de turiști, blocând exploatarea infrastructurii proprii de profil, dar, mai ales, inducând la nivelul bazinului de recrutare a cererii turistice interne și a celei din țările învecinate sentimentul de nesiguranță a călătoriei, de imprevizibilitate, ceea ce inhibă apetența acestora pentru sejururi.

Consecințele conflictului și eforturile de refacere economică și infrastructurală a Ucrainei se preconizează a fi de lungă durată, fapt de care viziunile de dezvoltare a turismului în regiunile învecinate, inclusiv în Regiunea Nord-Vest trebuie să țină seama, fie și numai prin prisma schimburilor bilaterale de turiști și a exploatării bazelor turistice din proximitatea frontierei.

1.2. Criza actuală a domeniului turistic

Disfuncțiile înregistrate de activitățile economice și sociale în perioada pandemiei, reducerea concomitentă a veniturilor populației, creșterea prețurilor și a inflației ca urmare a crizei energetice și alimentare, efectele negative asupra economiei mondiale ale conflictului ruso-ucrainean au format un conglomerat de factori a căror acțiune negativă se răsfrânge asupra populației, a activităților turistice pe care aceasta le practică și, implicit, asupra întregului domeniu turistic.

Comparând interfața temporală 2019/2020 (ultimul an dinaintea pandemiei și primul an al manifestării acesteia) analiștii avizați ai fenomenului turistic se pun de acord în a constata reducerea dramatică a activităților din domeniu, anul 2020 înregistrând un minim istoric în cadrul turismului organizat. Este cât se poate de evidentă starea de criză profundă în care această ramură economico-socială mondială a intrat, manifestată prin *diminuarea cantitativă a cererii turistice interne și internaționale* și prin adaptări ale sectorului turistic la noul context.

Datele statistice comparative ale anilor menționați sunt cât se poate de evidente: la nivel mondial circulația turistică s-a redus de la circa 1,5 miliarde vizitatori la sub 500 milioane de practicanți (o scădere cu circa 70 %), iar la nivel național de la 13,3 milioane de turiști în 2019 la 6,3 milioane în 2020 (o reducere de peste 52 %). Același trend se regăsește și la nivel regional, situație analizată în detaliu în Anexa 5.

Evoluția numărului de sosiri ale turiștilor în Regiunea Nord-Vest între 2017 și 2021
(Sursă date: INS)

Anul	2017	2018	2019	2020	2021
Total	1581744	1721729	1766289	791158	1264591
Români	1310564	1438422	1494798	746214	1176299
Străini	271180	283307	271491	44944	88292

Concomitent și proporțional au scăzut și numărul înoptărilor, și veniturile obținute din turism. În acest context, deosebit de alarmant este indicatorul gradului de utilizare a bazelor de cazare care, la nivel național, a scăzut, de la 34 % în 2019 la circa 23 % în 2020. Faptul că acest indicator s-a diminuat, pentru toate tipurile de baze, la sub 30 %, adică sub limita minimă a sustenabilității, ridică numeroase probleme privind viabilitatea acestora.

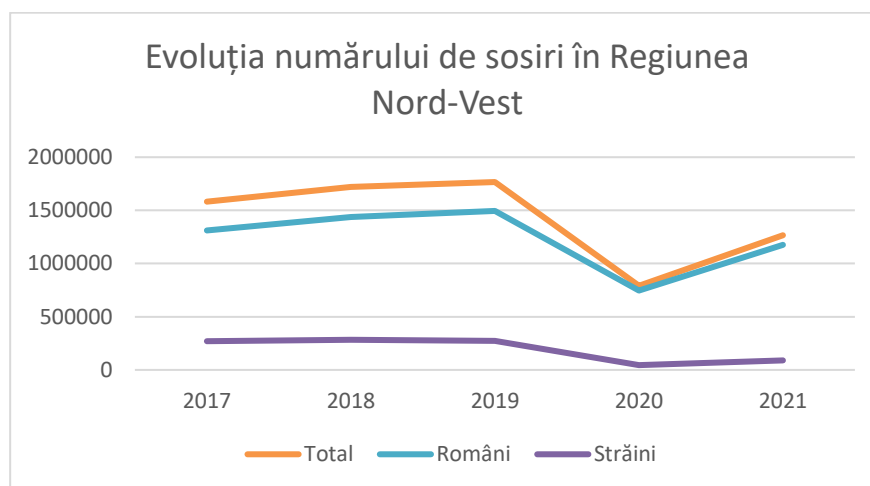
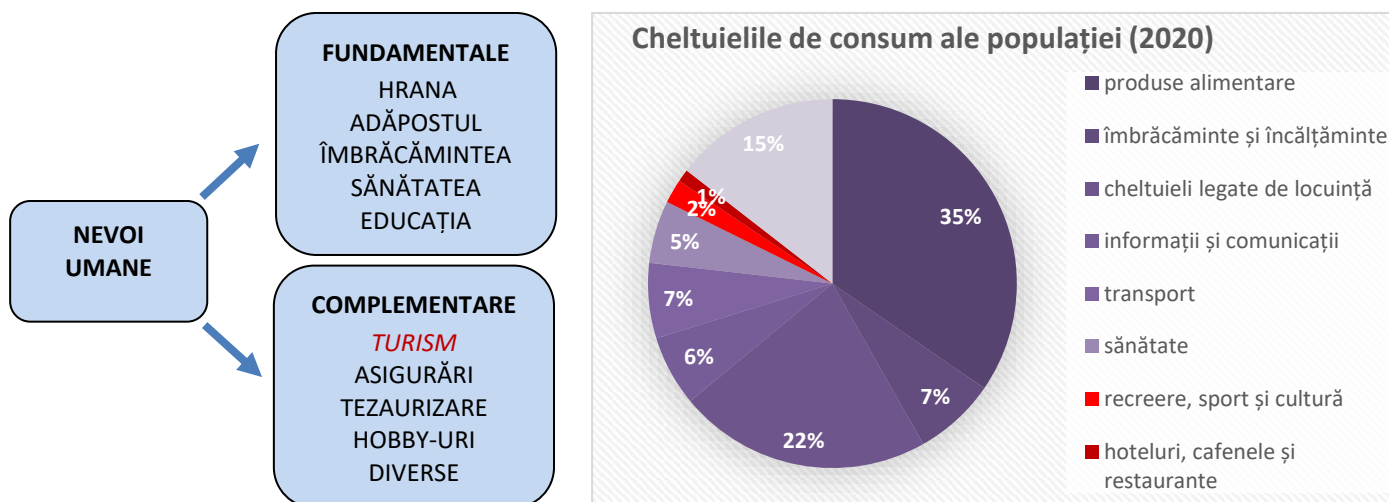

Fig. 1. Evoluția numărului de sosiri în Regiunea Nord-Vest între 2017 și 2021

Sursa: autorii, pe baza datelor INS

Evoluțiile prezentate (Fig. 1) au la bază anumite *condiționări de ordin financiar și psihologic* care afectează negativ preferința pentru activități turistice. Se știe că turismul se încadrează între nevoile umane complementare (cu statut colateral nevoilor fundamentale - hrana, adăpostul, îmbrăcămintea, ocrotirea sănătății și educația) (Fig. 2), care sunt primele sacrificate în cazul scăderii veniturilor sau creșterii costului vieții.

Fig. 2. *Locul turismului în ierarhia nevoilor umane cu impact asupra repartiției veniturilor populației.*

Sursa: autorii, pe baza datelor INS

Actualmente, veniturile populației sunt afectate de creșterea prețurilor la bunurile și serviciile ce asigură satisfacerea atât a nevoilor fundamentale, cât și a celor complementare. Inflația (10-11 %) depășește rata de creștere a veniturilor generând o curbă descendentă a puterii de cumpărare, fracțiunea din venit alocată nevoilor complementare, inclusiv turismul, reducându-se în consecință. Per total, în societatea românească, ecartul veniturilor mici, nefavorabil practicării turismului se extinde, înglobând o bună parte a populației din grupa mijlocie a ierarhiei sociale, fapt ce restrânge atât numărul practicanților, cât și cheltuielile alocate de către aceștia pentru activități de tip turistic. Acești factori determină și restrângerea bazinului demografic de recrutare a practicanților turismului la grupa de populație cu venituri mari (având o pondere de doar 10-15 % din populația globală) și limitarea accentuată a ceea ce în perioada anterioară îngloba așa-numitul „turism de masă”.

Mai mult, nesiguranța locurilor de muncă indusă de pandemie și contextul geopolitic regional incert determină mutații în alocarea veniturilor individuale manifestate prin reducerea simțitoare a cheltuielilor dispensabile și tendința de tezurizare.

Toate acestea contribuie la accentuarea stărilor de nesiguranță (alimentate la nivel global de contextul pandemic, iar la nivel regional și de conflictul ruso-ucrainean), de risc asociat călătoriilor, de imprevizibilitate a vieții și a evenimentelor, conducând la reținere în raport cu accesarea ofertei turistice existente.

Au rezultat, astfel, *sincope în funcționarea sectorului turistic* influențate și de accentuarea sezonalityi, reducerea duratei sejurului, diminuarea la strictul necesar a consumului turistic, dar și de dificultățile întâmpinate de alte sectoare de activitate cu care turismul interrelaționează (transporturile, în primul rând). La nivelul infrastructurilor turistice, între acțiunile de atenuare a efectelor acestor disfuncții se numără supraevaluarea serviciilor din ofertă, dar și *restructurări* ale bazelor de cazare confruntate cu un indice redus de utilizare (care pot ajunge până la reprofilarea unităților). La nivelul forței de muncă din sectorul turistic toate acestea au determinat migrarea spre alte sectoare, mai stabile (putând duce la situații de deprofesionalizare în domeniu).

1.3. Reziliența turismului la contextul perioadei 2021-2027

Pentru etapa de scurtă durată, imediată, problema cea mai stringentă este cea a ieșirii din criză, a adaptării domeniului la noile rigori impuse de mutațiile intervenite la nivelul cererii turistice, a posibilităților ei de practicare a turismului, a percepției asupra actului turistic în integralitatea sa. Reziliența respectivă presupune aplicarea unui set de măsuri inovative menite a surmona disfuncțiile intervenite și a înscrie „noul turism” pe o traiectorie ascendentă de revenire, cel puțin, la intensitatea atinsă anterior pandemiei. Ele se regăsesc în viziuni și formulări diferite, în documentele de profil ale instituțiilor europene, între care cele elaborate de Comisia de transport și turism a parlamentului european sunt contribuții de referință.

Astfel, printre **măsurile și soluțiile cu scop rezilient** ce vor fi aplicate fără întârziere se consideră ca cele mai adecvate următoarele:

Realizarea de amenajări și de dotări în baze mici și mijlocii, de nivel local și regional, pentru a răspunde tendinței de intimitate a actului turistic, de practicare a acestuia la scurtă distanță (turism de proximitate), nu implică mijloace de transport poluante și costisitoare;

Măsuri sporite privind siguranța sanitară a turiștilor prin dotări de agrement și cură individualizate;

Pachete turistice orientate predilect spre nevoile fundamentale ale turiștilor la prețuri accesibile;

Conștientizarea și asumarea de către promotorii turismului a postulatului conform căruia ieșirea din actuala criză nu se poate realiza prin creșterea continuă a prețurilor, ci dimpotrivă, prin relaxarea acestora și creșterea, în consecință, a numărului de practicanți ale căror sejururi și cheltuieli însumate vor conferi bazelor turistice sustenabilitatea necesară;

Susținerea ofertei inedite, novatoare, cu specificități locale, regionale sau naționale, vizând îndeosebi turismul cultural, gastronomic, oenologic, rural etc.;

Amenajarea estetică și funcțională a spațiului turistic aferent obiectivelor, bazelor individualizate și stațiunilor turistice;

Pentru creșterea vizibilității sale internaționale, turismul Regiunii Nord-Vest are imperioasă nevoie de amenajarea unor obiective de referință, care să focalizeze fluxuri masive de turiști, amplificând și eficientizând, astfel, consumul ofertei complementare, inclusiv cea aferentă turismului de tranzit. Deoarece introducerea în circuitele de profil a acestor obiective reclamă investiții mari și o durată ce transcede intervalul temporal al strategiei de față, considerăm oportună selecția acestora și realizarea preparativelor logistice (studii de fezabilitate, proiecte de execuție) necesare demarării acțiunii de amenajare propriu-zisă în etapa următoare;

Toate intervențiile în optimizarea turismului regional vor avea la bază sustenabilitatea și durabilitatea sa și afirmarea turismului ca o componentă fiabilă a economiei circulare;

Introducerea în circuitele de profil a unor destinații turistice inteligente, rezultate din asocierea inovării cu tradițiile locale, cultura și patrimoniul natural;

Realizarea tranziției spre turismul durabil prin orientarea spre forme de practicare precum ecoturismul, agroturismul, turismul rural, turism regenerativ, turism alternativ etc., dar și a unor modalități ecologice, nepoluante, fortifiante de realizare actului turistic (drumeția „per pedes”, ciclism, călărie);

Eforturi continue pentru împlinirea unui deziderat major, stipulat de documentele europene recente, ce poate conferi sustenabilitate domeniului și anume „turismul accesibil tuturor”, nu numai din punct de vedere fizic, dar și prin prisma veniturilor alocate practicării.

CAP. 2. ANALIZA SWOT A TURISMULUI DIN REGIUNEA NORD-VEST

Analiza diagnostic (SWOT) a fenomenului turistic din Regiunea Nord-Vest pune în evidență o serie de aspecte cu statut generalizant, pentru turismul românesc în integralitatea sa, dar și elemente de specificitate care poartă pecetea ansamblului de factori locali și regionali. Nivelul de dezvoltare limitat, problemele cu care se confruntă, competitivitatea scăzută, circulația turistică modestă sunt trăsături ce definesc turismul românesc pe care le regăsim ilustrate și în entitatea spațială analizată, în timp ce potențialul atractiv remarcabil, localizarea geografică favorabilă în raport cu fluxurile turistice transfrontaliere și suportul logistic important, asigurat formării resursei umane din domeniu de instituțiile de învățământ de toate nivelurile, sunt atribute ale regiunii care trebuie valorificate.

Punctele tari asigură turismului regional premise deosebit de favorabile pentru o dezvoltare durabilă și sustenabilă. Punctele slabe marchează pregnant, prin deficiențe de ordin logistic, funcțional și managerial, trendul ezitant, de slabă intensitate și amplexare a turismului regional. Oportunitățile actualei etape vizează cadrul de derulare a turismului, mutațiile favorabile acestuia la nivelul cererii și facilitățile de ordin financiar oferite promotorilor. Amenințările (riscurile) își pun amprenta atât asupra resurselor turistice, cât și a ramurii economice pe care exploatarea acestora o susține.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● existența tuturor tipurilor hidrochimice de ape minerale și termale, ce vor asigura turismului curativ din regiune o afirmare europeană; ● patrimoniu istoric, cultural și etnografic bogat, aflat la baza afirmării turismului cultural și rural de anvergură; ● numeroase rezervații naturale (inclusiv patru parcuri naționale și naturale) cu potențial major de exploatare ecoturistică; ● o mare diversitate de resurse morfologice: chei, defilee, abrupturi, creste, puncte de belvedere, ravinări spectaculoase, valorificate prin drumeție, escaladă, canyoning etc.;	<ul style="list-style-type: none"> ● insuficiente obiective majore cu rol focalizant, capabile de a atrage, fiecare în parte, sute de mii de turiști anual; ● ofertă turistică șablonardă, lipsită adesea de etalarea specificităților regionale și a originalității; ● calitatea nesatisfăcătoare a unei părți semnificative a infrastructurii turistice (baze de cazare, dotări de agrement și cură); ● gradul de utilizare scăzut al capacității de cazare;

<ul style="list-style-type: none"> ●prezența a numeroase peșteri și avene cu o valoare turistică deosebită ce pot conferi speoturismului românesc o competitivitate internațională; ●largă răspândire a faunei piscicole și cinegetice care pot susține dezvoltarea turismului piscicol și cinegetic; ●infrastructura de primire turistică diversificată caracterizată de o capacitate de cazare existentă ridicată care poate susține dublarea numărului de turiști; ●localizarea geografică favorabilă în raport cu orientarea fluxurilor de turiști aferente Europei Centrale; ●infrastructură de transport aerian dezvoltată (patru aeroporturi și două heliporturi); ●creșterea numărului de evenimente culturale de amploare (Electric Castle, Untold, TIFF etc.), care înregistrează un flux mare de participanți, o proporție semnificativă dintre aceștia fiind străini; ●oferta educațională diversificată, cu specializări în domeniul turismului la nivel de școli profesionale, licee, facultăți și cursuri de perfecționare atestate. 	<ul style="list-style-type: none"> ●durata scurtă a sejurului (cca. 2 zile) cu impact negativ asupra sustenabilității bazelor turistice; ●căi de acces rutiere (autostrăzi, drumuri rapide, centuri ocolitoare, drumuri turistice) și feroviare (trenuri rapide) departe de standardele europene în domeniu și conectivitatea redusă a infrastructurii de transport; ●accesibilitate dificilă pentru multe dintre obiectivele turistice cu acces pe drumuri comunale sau forestiere nemodernizate; ●lipsa de amenajări funcționale și atractive din spațiul public al stațiunilor și din spațiul aferent multor obiective individuale, ceea ce induce turistului percepții repulsive; ●promovarea internă și externă insuficientă și ineficientă a ofertei, marketing turistic deficitar; ●raport negativ calitate-preț, la nivelul serviciilor, nestimulativ sub aspectul opțiunilor turistice; ●ofertă insuficient de variată a programelor de recreere / divertisment aferente perioadei de sejur la nivelul destinațiilor; ●implementarea deficitară a soluțiilor pentru reducerea caracterului sezonier al turismului la nivelul stațiunilor; ●deficit de forță de muncă calificată care să asigure servicii turistice de calitate. ●amprenta ecologică și impactul antropic pregnante asupra resurselor turistice naturale; ●lipsa unui plan coerent al intervențiilor asupra patrimoniului construit aflat într-o continuă stare de degradare.
--	--

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● creșterea semnificativă, la nivel global, a „nevoii de turism” ca urmare a lockdown-urilor și restricțiilor din perioada pandemică; ● premise favorabile dezvoltării turismului curativ ca mijloc de recuperare post-pandemică; ● tendința de intimitate a actului turistic, generatoare de oportunități pentru dezvoltarea turismului rural și a ecoturismului; ● tendința ascendentă în cererea turistică pentru tipurile alternative de turism - turismul gastronomic, turismul oenologic, turismul cultural, turismul de aventură, turismul de nișă, acest aspect constituind o rampă de relansare a economiei localităților rurale din regiune; ● diversificarea surselor de finanțare a turismului prin fondurile PNRR; ● creșterea rolului sectorului de servicii în economie statuează turismul ca ramură economică strategică, de largă perspectivă; ● bazin larg de recrutare, internă și internațională, a cererii turistice potențiale; ● diversitate de resurse morfologice cu potențial turistic ridicat, neafectate de o dezvoltare haotică (nefiind încă integrate în circuitele turistice), ceea ce creează oportunitatea unei valorificări turistice planificate pe baza principiilor turismului durabil și a respectului față de mediu și comunitățile locale; ● creșterea cererii pentru activități de tip team-building (mai ales în contextul post-pandemic în care multe companii continuă activitatea în regim de telemuncă) și de tip retreat 	<ul style="list-style-type: none"> ● plafonarea dezvoltării turismului regional într-un stadiu modest de afirmare, în ciuda resurselor bogate existente; ● valorificarea deficitară a obiectivelor turistice din cauza lipsei amenajărilor sau prezenței unor amenajări precare, de circumstanță; ● recuperarea lentă a nivelurilor pre-pandemice ale fluxurilor turistice interne și internaționale; ● creșterea decalajului dintre oferta turistică regională și așteptările de la nivelul cererii (în special a celei internaționale); ● redirecționarea cererii turistice interne spre piața turistică din afara României; ● nivelul redus al salariilor din industria HoReCa, fluctuația mare de personal și scăderea nivelului de calificare a angajaților din domeniu. ● concurența din partea regiunilor de dezvoltare învecinate care posedă atuuri concurențiale diferite, acestea pot reduce reduce atractivitatea obiectivelor turistice din regiunea țintă pe piața turistică.

CAP. 3. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGIEI

3.1. Viziunea strategică

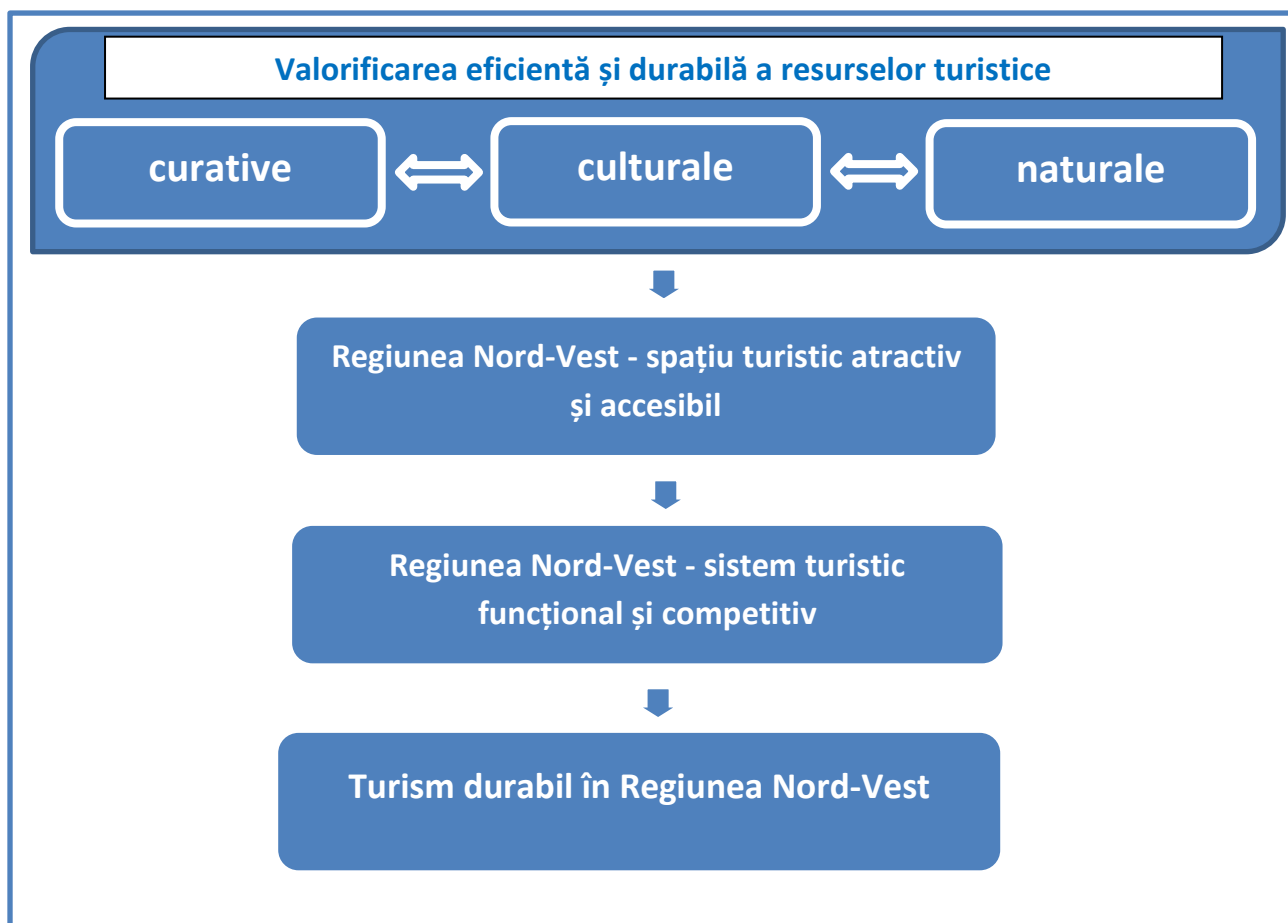
Orice strategie de dezvoltare, din oricare domeniu economic (agricultură, industrie, transporturi, comerț și servicii, inclusiv turism), își are dezideratele sale programatice ce vizează, înainte de orice, atenuarea și eliminarea disfuncțiilor care afectează domeniul respectiv, acțiune urmată de creionarea unui set de soluții și măsuri a căror aplicare va conduce la saltul calitativ al activității de profil. Ele decurg, în mod dialectic, dintr-o construcție cognitivă primordială, ce însumează în semnificația sa trăsăturile fundamentale, obiective, ale întregului demers. Avem în vedere **viziunea** de dezvoltare care include, în manieră sintetică, atât coordonatele desfășurării fenomenului cât, mai ales, ținta sa finală.

Regiunea Nord-Vest va deveni un spațiu turistic atractiv pentru fluxuri importante de turiști autohtoni și internaționali, un sistem turistic funcțional, performant și rezilient, un teritoriu cu un profil turistic bine conturat, susținut de patrimoniul său natural și antropice deosebit de bogat și diversificat tipologic, de localizarea geografică favorabilă în context central-european și de oportunitățile de afirmare a unor tipuri și forme de turism competitive.

În sprijinul atingerii acestui deziderat, vine, înainte de orice, constatarea că din cele 8 grupe de activități turistice prioritare pentru România, indicate de *Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2019-2030*², în Regiunea Nord-Vest se regăsesc, plenar reprezentate, 7 dintre ele, excepția fiind cea aferentă zonei litorale. De asemenea, referitor la cele patru tipuri și forme de turism considerate competitive pe plan internațional (turism cultural, curativ, recreativ și de evenimente) stabilite de aceeași strategie, avantajul competitiv al regiunii regiunea analizată se remarcă în context național și internațional printr-un potențial de dezvoltare extraordinar.

Prin coordonatele sale majore și complementare, strategia de față își propune să răspundă dezideratelor fundamentale ale turismului din România și, implicit, ale celui din Regiunea Nord-Vest prin **6 direcții majore de dezvoltare a turismului regional** (Fig. 3):

² http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistic%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volum-2-Strategia-%C8%99i-Planul-de-Ac%C8%9Biune.pdf?fbclid=IwAR1kw_SdmrH-FEfhgZ6H9i2HpqX47dd7CeQJ4IA8wEpa_PLemXd2wfHuik

Fig. 3. Direcțiile fundamentale pentru dezvoltarea turismului regional

1. **Dezvoltarea turismului curativ** se bazează pe numeroasele acvifere minerale (73 inventariate) și termale (17) din Câmpia și Dealurile de Vest, depresiunile Beiuș, Șimleu, Maramureș, Lăpuș, din areola mofetică a grupeii nordice a Carpaților Orientali și din Câmpia Transilvaniei. De mare relevanță este prezența pe teritoriul său a tuturor tipurilor hidrochimice de ape minerale (sulfuroase, clorurate, bicarbonatate, feruginoase etc.) precum și a unor ape termale cu temperaturi cuprinse între 40-110°C, ceea ce le asigură atribute polivalente la nivelul procedurilor de cură.
2. **Dezvoltarea turismului cultural** beneficiază de un patrimoniu bogat în monumente istorice, muzee și obiective aparținând cultelor religioase, cu opt biserici de lemn incluse în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și un obiectiv unic pe plan mondial – Cimitirul Vesel din Săpânța. De asemenea, regiunea oferă largi posibilități de afirmare a *turismului rural*, a *agroturismului*, și a *turismului gastronomic și oenologic* în „țările” (Oașului, Maramureșului, Năsăudului, Lăpușului, Chioarului,

Silvaniei și Beiușului) și „ținuturile” (Ciceului, Codrului, Bârgăului, Borodului, Tășnadului și Huedinului) din spațiul său, construcții identitară unice în Europa prin bogăția lor etnografică.

3. **Dezvoltarea turismului recreativ** se bazează pe **resurse naturale** variate de ordin morfologic, hidrografic, peisagistic etc. *Turismul recreativ montan*, bazat pe practicarea sporturilor de iarnă este favorizat în dezvoltarea sa de prezența unor masive montane de peste 1800 m înălțime (Munții Rodnei – 2003 m, Munții Maramureșului – 1930 m, Munții Bihor – 1849 m, Munții Țibleș – 1840 m, Munții Vlădeasa – 1839 m, Masivul Gilău-Muntele Mare – 1810 m) mai puțin afectate de efectele restrictive ale încălzirii climatice asupra duratei și calității stratului de zăpadă comparativ cu stațiuni montane localizate mai la sud. *Afirmarea speoturismului* se bazează pe resurse importante, peșterile reprezentând, prin numărul lor apreciabil (peste 3000) resursa turistică morfologică de vârf. Este de ajuns să menționăm prezența aici a celei mai lungi peșteri din România – peștera Vântului (peste 55 km), a peșterii cu cel mai impunător cavernament și cele mai masive monocristale de calcit din Europa – peștera din Valea Firei (Humpleu), a celei mai concreționate și pitorești peșteri a continentului – peștera Altarului etc. Din acest punct de vedere, regiunea nu are competitor pe măsură la nivel național și nici în rândul țărilor învecinate României. Parcurile naturale și naționale și rezervațiile naturale ale regiunii reprezintă resurse deosebit de importante pentru *dezvoltarea ecoturismului*, fiind comparabile la nivel de potențial cu destinații similare din țară și din străinătate. *Turismul cinegetic* are drept resursă bogată faună de talie mare (urs, cerb, mistreț, căprior) din pădurile regiunii. Pe lângă acestea, Regiunea Nord-Vest oferă variate posibilități de dezvoltare a unor subtipuri și forme de turism recreativ, cultural și mixt precum: *drumeție montană, cicloturism, hipism, escaladă, canyoning, rafting* etc.

4. **Dezvoltarea și accesibilizarea spațiului turistic**, atât la nivel de stațiuni, cât și de obiective atractive, infrastructuri individuale și infrastructuri de transport. Acest aspect este esențial pentru afirmarea unui turism eficient și competitiv, a unei oferte turistice originale, accesibile și de înaltă calitate. Aceste direcții de acțiune sunt deosebit de necesare în contextul numeroaselor elemente de peisaj repulsiv și/sau disfuncțional (arhitectură degradată, lipsa parcărilor și a indicatoarelor de orientare spre baze și obiective, gestiunea deficitară a deșeurilor stradale etc.), care reprezintă factori generatori de disconfort și pot determina diminuarea interesului turiștilor de a-și prelungi sejurul și, cu atât mai mult, de a reveni în locația respectivă. Totodată, la nivelul regiunii se remarcă nevoia unui turism mai incluziv, adaptat nevoilor persoanelor cu dizabilități (de altfel, conform World

Report on Disability³ emis de Organizația Mondială a Sănătății, 15 % din populația globală trăiește cu o formă de dizabilitate). Nevoi speciale legate de turism are și categoria seniorilor, care, în contextul îmbătrânirii populației globale, va avea o pondere din ce în ce mai mare la nivelul cererii turistice.

5. Constituirea unui **sistem turistic regional funcțional, integrat, generator de plusvaloare în bilanțul teritorial**. Deosebit de importante sunt stațiunile turistice, stațiunea turistică reprezintă entitatea etalon pentru nivelul de dezvoltare a turismului într-o regiune geografică dată. Acestea se constituie în puncte (centre) nodale ale sistemului turistic, profilul acestora indicând trăsăturile majore ale ofertei, dar și gradul de punere în valoare a resurselor atractive existente. Conform clasificării naționale, Regiunea Nord-Vest deține ambele categorii de stațiuni, de interes național (Băile Felix, Zona turistică Centrul istoric-Coridorul Crișului Repede Oradea, Sângeorz-Băi, Borșa, Ocna Șugatag și Tășnad) și de interes local (31 de stațiuni), se constată necesitatea încadrării și altor localități cu dezvoltare turistică susținută (Anexa 4) în lista stațiunilor de interes național/ local. Se urmărește conturarea, în final, a unui sistem turistic regional integrat, funcțional și rezilient, dominat de poli consacrați ca atractivitate pe plan internațional, cu tipuri și forme de turism competitive, cu relee și sinapse operaționale, constituite din baze turistice de ordinul II și III, regionale și locale. Integrarea bazelor va conduce la creșterea conectivității și colaborării dintre ele, urmată de satisfacerea mai oportună și deplină a majorității opțiunilor cererii, inclusiv în perioadele de vârf, solicitante.
6. Edificarea unui **turism durabil, sustenabil, prietenos cu mediul și comunitățile locale**. Astfel, este deosebit de importantă promovarea colaborării între actorii din turism și din celelalte sectoare ale mediului economic din destinațiile turistice, dar și cu comunitățile locale, respectiv ONG-urile din domeniu, prin comunicare transparentă, consultare și co-creare de soluții pentru un sistem turistic eficient și etic totodată.

Totodată, un alt deziderat strategic imediat este cel de **atenuare și înlăturare a efectelor restrictive induse domeniului turistic de noul context internațional** social, economic și geostrategic determinat de pandemia de COVID-19, criza energetică (cu impactul ei asupra celorlalte sectoare economice) și războiul ruso-ucrainean.

---

³ https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/disability/world-report-on-disability-factsheet.pdf?sfvrsn=2a22ed1e_2

3.2. Obiectiv general și obiective specifice

Obiectiv general. Dezvoltarea durabilă, competitivă și integrată a turismului regiunii prin exploatarea sustenabilă a resurselor peisagistice, curative și culturale existente, dotarea spațiului turistic regional cu infrastructuri moderne, asigurarea cu forță de muncă înalt calificată și promovarea eficientă a ofertei.

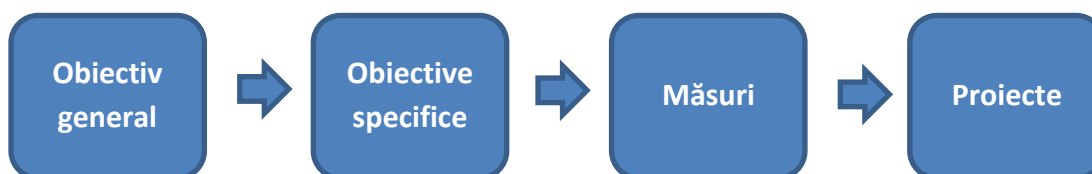
Obiectivul general este susținut de **trei obiective specifice**:

1. Creșterea numărului de turiști autohtoni și străini cu 37 %, respectiv 210 % până la finalul anului 2027 prin valorificarea eficientă și durabilă a resurselor naturale curative, turistice cultural-religioase și a celor asociate potențialului natural recreativ;
2. Creșterea numărului de înnoptări până la finalul anului 2027, cu 43 % la turiștii autohtoni, respectiv 215 % la turiștii străini, prin transformarea Regiunii Nord-Vest într-un spațiu turistic atractiv, accesibil și competitiv;
3. Implementarea în Regiunea Nord-Vest, până la finalul anului 2027, a principiilor economiei circulare în cel puțin 50 % din destinațiile aferente regiunii cu rolul de a obține creșterea eficienței energetice.

Indicatorii care stau la baza obiectivelor propuse vor reda cu fidelitate stadiul evolutiv, competitivitatea și eficiența turismului ca ramură economică în perioada 2021-2027. Țintele propuse oglindesc valorile maxime atinse la finalul anului 2019 (perioada pre-pandemică), fiind propusă, în asociere, o creștere procentuală de până la 10%. (Anexa 5).

Pentru realizarea acestor obiective specifice au fost propuse seturi de măsuri prezentate în cele ce urmează. Aceste măsuri sunt la rândul lor susținute de propuneri de proiecte adecvate (Anexa 1) menite să pună în valoare resursele turistice selectate (Anexa 2).

Corelarea obiectivelor cu măsurile și propunerile de proiecte este prezentată în Fig.4.

Fig. 4. Relația ierarhică dintre elementele constitutive ale strategiei

Obiectiv specific 1. Creșterea numărului de turiști autohtoni și străini cu 37 %, respectiv 210 % până la finalul anului 2027 prin valorificarea eficientă și durabilă a resurselor naturale curative, turistice cultural-religioase și a celor asociate potențialului natural recreativ

Măsuri:

- Investiții pentru exploatarea rațională, în scop curativ și de agrement, a **resurselor de ape termale și minerale** ale spațiului regional prin realizarea unor amenajări pentru agrement și cură și prin acțiuni de promovare a stațiunilor turistice balneare.

Această măsură se recomandă pentru reținerea turiștilor români care acum preferă stațiunile balneare din alte țări și pentru atragerea de turiști străini (în anul 2019 ponderea turiștilor străini în totalul turiștilor din Băile Felix și 1 Mai nu depășea 2 %).

Investițiile se vor face corelând punerea în valoare a resurselor turistice cu cantitatea, calitatea și capacitatea de regenerare naturală a acestora. Aceasta diminuează presiunea asupra resurselor hidrominerale, hidrotermale și de nămol sapropelic, respectiv deprecierea calitativă și epuizarea lor în timp scurt. Totodată, nu se recomandă recurgerea la termalismul artificial al apelor deoarece este un proces energofag și costisitor, iar în percepția turiștilor apare ca un surogat.

Pentru punerea în valoare a acestor resurse vor avea prioritate acele locații unde se remarcă resurse turistice bogate și care nu sunt localizate în preajma unor obiective similare. Unde este cazul se va amenaja o gamă tipologică mai largă de resurse turistice, pentru satisfacerea opțiunilor cât mai variate ale cererii, în condiții de dispersie teritorială optimă.

- Amenajări pentru integrarea în circuitele turistice a unor **noi areale cu potențial turistic cultural și religios**.

Se va urmări amenajarea cu prioritate a acelor obiective și destinații care se pot adresa și cererii externe, și corelarea direcțiilor de intervenție cu măsurile din programele de finanțare naționale și europene (Anexa 6).

În acest sens, măsura va viza în principal extinderea valorificării turistice a unor castele, cetăți, castre, conace, muzee, biserici și alte clădiri de patrimoniu din regiune, prin reabilitarea și introducerea acestora în trasee și circuite turistice culturale.

- *Susținerea dezvoltării **turismului rural** prin exploatarea valorilor etnografice și peisagistice ale localităților aferente „țărilor” și „ținuturilor”.*

Se are în vedere oferta turistică focalizată pe specificități culturale locale, regionale și naționale. Investițiile în diferitele programe și infrastructuri turistice vor fi orientate spre localități și areale cu resurse turistice bogate și diversificate tipologic (Anexa 3).

- Dezvoltarea **turismului gastronomic și oenologic** în arealele cu tradiție din regiune.
- Valorificarea și promovarea parcurilor naturale și naționale, și a rezervațiilor naturale ale regiunii prin **ecoturism**.
- Realizarea de amenajări turistice pentru desfășurarea de **activități recreative outdoor** (natură și aventură), de tipul trasee montane, trasee turistice de drumeție și cicloturism etc.
- Implementarea soluțiilor identificate pentru **valorificarea turistică a unor peșteri și sisteme carstice** (prin amenajări cu impact redus asupra mediului subteran) și eficientizarea promovării peșterilor din regiune deja incluse în circuitul turistic.

În această etapă se vor realiza studii de oportunitate privind amenajarea unor peșteri și complexuri carstice ce pot competiționa cu celebrele peșteri europene Postojna (Slovenia), Holloch (Elveția), Punkva (Cehia), Aggtelek (Ungaria), Chorance (Franța).

- Investiții pentru **extinderea domeniului schiabil** din masivele montane cu altitudini de peste 1800 m, mai puțin afectate de impactul schimbărilor climatice;
- Investiții în infrastructura specifică **turismului cinegetic și piscicol**;
- Realizarea de amenajări turistice în **locuri și spații inedite** (saline, mine);
- Valorificarea unor locații potrivite pentru realizarea și amenajarea unor **parcuri de aventură** și a altor **baze de agrement** de importanță regională, inclusiv a unui **parc tematic de distracții de talie internațională**.

Obiectiv specific 2. Creșterea numărului de înoptări până la finalul anului 2027, cu 43 % la turiștii autohtoni, respectiv 215 % la turiștii străini, prin transformarea Regiunii Nord-Vest într-un spațiu turistic atractiv, accesibil și competitiv

Măsuri:

- **Amenajarea și estetizarea spațiului public** al stațiunilor și complexurilor turistice în vederea creșterii gradului de confort și atractivitate și a optimizării valențelor ambientale ale acestora. Sunt vizate, în proporții diferite, toate stațiunile din regiune.
- **Accelerarea digitalizării** sectorului turistic și crearea unor destinații turistice inteligente.

- **Modernizarea și diversificarea căilor și mijloacelor de acces spre principalele orașe, stațiuni, baze individualizate și obiectivele atractive ale regiunii pentru creșterea accesibilității turistice la nivel regional.**

- Dezvoltarea **transportului public prietenos cu turiștii** în orașele mari și în destinațiile turistice consacrate.

- Creșterea **accesibilității** actului turistic pentru **toate categoriile de populație**.

- **Identificarea suprapunerilor și complementarităților de dezvoltare turistică cu regiunile învecinate** din România și din țările vecine pentru dezvoltare turistică integrată și eficientă și pentru transformarea Regiunii Nord-Vest într-un hub turistic transfrontalier.

- **Diversificarea ofertei turistice urbane** în principalii poli ai regiunii și consolidarea ofertei din stațiunile turistice de interes național pentru **dezvoltarea unor centre cu rol polarizant**.

- Amenajarea și certificarea unor **noi stațiuni turistice** (Anexa 4, tabelul 14).

- **Dezvoltarea capacității instituționale** a regiunii în domeniul turismului.

- **Încurajarea inter-relaționării teritoriale organice a turismului cu celelalte ramuri economice**, în sistemul integrat al dezvoltării regionale, cu aport de plusvaloare pentru comunitățile locale și în bilanțul teritorial.

- **Corelarea programelor educaționale din regiune cu imperativele pieței muncii**.

- **Creșterea nivelului de instruire a personalului din domeniul turistic**.

Obiectiv specific 3. Implementarea în Regiunea Nord-Vest, până la finalul anului 2027, a principiilor economiei circulare în cel puțin 50 % din destinațiile aferente regiunii cu rolul de a obține creșterea eficienței energetice

Măsuri:

- **Creșterea eficienței energetice** la nivel de baze de cazare și de destinații turistice.

- **Utilizarea eficientă a resurselor locale** (inclusiv prin implementarea unor elemente de „shared economy”) la nivel de destinații turistice pentru scăderea nevoii de transport și, implicit, a emisiilor de carbon rezultate din activitatea turistică.

- Stimularea unui **comportament eco-conștient** în rândul actorilor din sectorul turistic și a turiștilor pentru evitarea supraconsumului și reducerea impactului negativ al turismului asupra mediului natural și social al destinațiilor.

- **Optimizarea fluxurilor energetice și materiale la nivel de baze și destinații turistice respectând ierarhia gestiunii deșeurilor (reducere, re folosire, reciclare, recuperare energetică, depozitare), urmărind obținerea statutului de localități/stațiuni „zero deșeuri”.**

3.3. Mecanismul de prioritizare a proiectelor propuse pentru dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Vest în intervalul 2021-2027

Pentru o repartiție eficientă a resurselor financiare disponibile, va fi stabilită oportunitatea de realizare a proiectelor, acestea fiind prioritizate în funcție de câteva criterii specifice legate de viabilitatea proiectului precum și de efectele prognozate asupra comunităților locale, asupra turiștilor, asupra mediului și asupra turismului regional.

Ponderea pentru fiecare indicator în parte va fi stabilită la momentul de începere a implementării strategiei de față, urmând a fi menținută pe toată perioada de implementare.

Criteriu eliminătoriu	Indicatori
Viabilitatea proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Capacitatea beneficiarului de a implementa proiectul (din punct de vedere administrativ, financiar etc.) ✓ Gradul de maturizare al proiectului și timpul necesar până la finalizarea proiectului ✓ Sustenabilitatea financiară a proiectului pe termen lung ✓ Implementarea proiectului în UAT-uri cu potențial turistic ridicat
Criterii suplimentare	Indicatori
Efectele asupra comunităților locale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Implementarea proiectului contribuie la crearea de locuri de muncă, în general și pentru persoane din grupuri vulnerabile ✓ Implementarea proiectului nu afectează negativ sau chiar are efecte pozitive asupra mobilității locale (crește conectivitatea

în areal, nu suprasolicită rețeaua de drumuri existente sau spațiile de parcare etc.)

- ✓ Proiectul este conectat/conectabil cu alte activități economice locale
- ✓ Implementarea proiectului nu afectează negativ sau chiar are efecte pozitive asupra calității estetice a spațiului turistic de amplasament
- ✓ Implementarea proiectului determină și diversificarea opțiunilor de petrecere a timpului liber de către comunitatea locală

Efectele asupra satisfacției turiștilor

- ✓ Implementarea proiectului contribuie la îmbunătățirea experienței turistice la nivel individual
- ✓ Implementarea proiectului aduce o creștere a nivelului de calitate a serviciilor în arealul de amplasare
- ✓ Implementarea proiectului crește gradul de accesibilitate la informația turistică în arealul de amplasare
- ✓ Implementarea proiectului contribuie la diversificarea și creșterea calitativă a ofertei turistice la nivelul destinației
- ✓ Proiectul presupune asigurarea accesului incluziv la actul turistic în arealul de implementare

Efectele asupra mediului

- ✓ Amenajările de proiect presupuse implementează principiile de eficiență energetică
- ✓ Amenajările de proiect presupuse implică gestiunea eficientă a deșeurilor, ținând spre destinații turistice „zero waste”

- ✓ Amenajările de proiect presupuse valorifică resurse locale în mod responsabil, durabil
- ✓ Amenajările de proiect presupuse implică și reutilizarea unor infrastructuri preexistente
- ✓ Proiectul propune activități din sfera turismului de tip eco, cu impact redus asupra mediului natural (cicloturism, ecoturism, turism ecvestru etc.)

Impactul asupra turismului regional

- ✓ Implementarea proiectului deservește un număr ridicat de potențiali turiști (în general) și poate să ducă la atragerea în regiune a unui număr semnificativ de turiști străini
- ✓ Proiectul este complementar cu alte investiții
- ✓ Implementarea proiectului se realizează în destinații turistice în curs de afirmare (noi stațiuni propuse)
- ✓ Implementarea proiectului se realizează în destinații turistice consacrate (stațiuni de importanță națională)
- ✓ Implementarea proiectului contribuie la creșterea vizibilității turismului regional

3.4. Decalogul intervențiilor și amenajărilor prioritare ale etapei 2021-2027

Dintre numeroasele propuneri de amenajare a spațiului turistic regional, de diversificare și îmbunătățire a ofertei turistice, pe care strategia de față le conține, se detașează câteva prin potențialul lor catalizator al fenomenului turistic regional.

Astfel, cele 10 intervenții prioritare propuse în cadrul acestui subcapitol vizează, nemjlocit, realizarea obiectivului general al strategiei, de a conferi turismului din Regiunea Nord-Vest un caracter durabil și competitiv.

Totodată, acestea pot fi subsumate celor trei obiective specifice deoarece au în vedere ridicarea cantitativ-calitativă a ofertei turistice regionale, prin amenajări de obiective de mare atractivitate, în măsură să atragă fluxuri însemnate de turiști interni și internaționali (obiectiv specific 1), să prelungească durata sejurului, mărinđ numărul înnoptărilor (obiectiv specific 2) și care să fie în acord cu principiile economiei circulare și ale eficienței energetice (obiectiv specific 3).

Pentru etapa 2021-2027 considerăm prioritare următoarele amenajări și intervenții majore, cu efect multiplicator asupra întregului domeniu turistic al regiunii:

1. **Diversificarea ofertei turistice și a dotărilor și procedurilor de cură în stațiunile Sângeorz Băi și Băile Turda** pentru creșterea numărului de turiști. În acest mod, în regiune se vor prefigura trei poli majori ai turismului curativ, de rang național/internațional, focalizați fiecare pe un anumit tip de resurse curative, respectiv Băile Felix - 1 Mai pe apele termale, Sângeorz Băi pe apele minerale sulfuroase și Băile Turda pe apele sărate, nămolul sapropelic și cura salină. Fiecare s-ar adresa unei categorii anume a cererii de profil, acoperind astfel o gamă deosebit de nuanțată de opțiuni curative ale acesteia.
2. **Diversificarea ofertei turistice în stațiunile Borșa, Tășnad și Sighetu Marmăției** pentru creșterea duratei șederii vizitatorilor în aceste zone turistice.
3. **Amenajarea și estetizarea spațiului public al stațiunilor turistice din Regiunea Nord-Vest.** Acțiunea urmărește obținerea, ca efect imediat, a îmbunătățirii substanțiale a percepției și imaginii punctelor nodale ale sistemului turistic (stațiunile), prin armonizarea aspectului noilor infrastructuri și a amenajărilor peisagistice și prin optimizarea circulației pietonale și a fluxurilor rutiere (asigurând, astfel, accesul facil al vizitatorilor la serviciile turistice și complementare oferite). Aceste aspecte vor conduce la revenirea turiștilor în stațiuni și/sau la creșterea numărului de înnoptări.
4. Creșterea numărului de turiști în zonele rurale prin lansarea și susținerea logică a programului „**Nicio comună fără o pensiune turistică**”. Intervenția este pe deplin justificată de prezența, încă, în localitățile fiecărei comune a unui patrimoniu cultural tradițional, reprezentat prin obiceiuri, meșteșuguri, folclor, tradiții, ce poate susține programe atractive aferente subtipurilor turismului rural sau agroturismului.
5. Susținerea proiectelor de dezvoltare turistică din următoarele localități propuse pentru clasificarea ca **stațiuni noi**: Padiș, Tinca și Marghita (județul Bihor), Pietra Fântânele și Târlișua (județul Bistrița-Năsăud), Cojocna și Răchițele (județul Cluj), Dragomirești și

Stoiceni (județul Maramureș), Bizușa, Jibou și Șimleu Silvaniei (județul Sălaj) și Beltiug (județul Satu Mare).

6. Ridicarea nivelului de competitivitate internațională al turismului hivernal practicat în regiune, prin amenajarea unui **domeniu schiabil extins**, rezultat din interconectarea infrastructurilor existente în stațiunile Borșa și Vișeu de Sus și prin amenajarea unor noi pârtii și mijloace de transport turistic pe cablu. Această acțiune vizează atragerea unui număr mai ridicat de practicanți ai sporturilor de iarnă în Regiunea Nord-Vest.
7. Realizarea investițiilor pentru valorificarea turistică a obiectivelor din regiune, incluse în **rute culturale** (naționale și internaționale), ca premisă a diversificării turismului urban și rural din regiune și pentru creșterea numărului de vizitatori.
8. **Extinderea valorificării turistice durabile a Parcului Natural Apuseni** prin planificarea unor amenajări pentru creșterea capacității de cazare în arealul platoului Padiș și prin proiectele de dezvoltare a speoturismului în complexul carstic Cetățile Ponorului și Peștera din Valea Firei.
9. Demararea de noi proiecte de dezvoltare turistică care realizează investiții eficiente energetic și cu impact redus asupra mediului.
10. Susținerea inițiativelor locale de tip „zero waste” pentru îmbunătățirea fluxurilor energetice și materiale de la nivelul destinațiilor turistice.

CAP. 4. STRATEGIE DE PROMOVARE A OFERTEI TURISTICE REGIONALE

Eficiența turismului ca ramură economico-socială depinde în mare măsură de modul în care oferta turistică este etalată de către promotorii săi și prezentată unui număr cât mai ridicat de turiști potențiali, din țară și din străinătate, pentru a optimiza accesul cererii de profil la serviciile oferite.

Deosebit de importantă, în acest context de digitalizare rapidă a societății, este creșterea promovării turistice în mediul online.

Obiectivul general al strategiei de promovare. Creșterea numărului de turiști, români și străini, printr-o prezentare atractivă, sugestivă și detaliată a ofertei recreative, curative și culturale a Regiunii Nord-Vest.

În cadrul acestei componente strategice se diferențiază măsuri și soluții distincte vizând cele două grupe majore de turiști ce alcătuiesc fluxul de vizitatori și anume turiștii interni și turiștii internaționali. În acest sens, o primă direcție de acțiune vizează **creșterea continuă a numărului de turiști autohtoni** printr-o informare detaliată, punctuală și actualizată asupra ofertei turistice regionale și prin promovarea oportunităților de petrecere a timpului liber din cadrul ofertei locale și regionale. În cadrul acestei direcții se propun următoarele măsuri și soluții:

1. Realizarea și difuzarea la scară largă a *pliantelor* informativ-atractive pentru fiecare obiectiv turistic în parte. De mare interes sunt referințele privind istoria și spiritul locului, tradițiile și obiceiurile legate de obiectivul respectiv;
2. Publicarea de către Organizația de Management al Destinației a unor *hărți, ghiduri și monografii* despre obiectivele turistice din regiune, riguroase din punct de vedere științific dar elaborate într-un limbaj accesibil pentru publicul larg, bogat ilustrate, în format analog și digital (hărți interactive);
3. Realizarea de documentare de prezentare a specificităților cultural-istorice, etnografice și biogeografice ale regiunii și a unor videoclipuri și spoturi de promovare a ofertei turistice regionale și difuzarea acestora în cadrul unor *campanii radio și TV* și a unor emisiuni periodice de informare turistică;
4. *Prezență activă în mediul online* (inclusiv în social media) a reprezentanților instituțiilor care se ocupă de promovarea turismului regional;

5. Crearea de *site-uri web dedicate turismului* pentru punctele nodale ale sistemului turistic din Regiunea Nord-Vest (orașele mari, stațiunile turistice și alte localități cu potențial turistic ridicat) care să cuprindă prezentarea obiectivelor turistice, a variantelor de acces, a infrastructurilor existente, a evenimentelor de pe teritoriul acestora (ca un exemplu de bune practici se distinge pagina web www.visitoradea.com, rezultată în urma unui parteneriat public-privat între Primăria Oradea și entități din domeniul turistic din Oradea și Băile Felix). Pentru a crește vizibilitatea acestor site-uri se recomandă difuzarea acestora atât prin portalele oficiale (site-uri web ale administrațiilor locale), cât și prin diferite canale de social media;
6. Realizarea de *secțiuni dedicate turismului pe paginile de internet oficiale* ale autorităților locale pentru acele UAT-uri care evidențiază un potențial turistic mai modest;
7. Realizarea unei *platforme de informare integrată* asupra turismului regional în care să se regăsească nevoile, opțiunile și viziunile tuturor actorilor din sfera turismului (autorități publice, promotori ai turismului din sfera publică și privată, actori individuali, ONG-uri din domeniu, turiști interni și externi, reprezentanți ai mediului academic etc.);
8. *Promovarea ofertei fiecărei baze de cazare funcționale* prin canale digitale. Pe lângă un site propriu actualizat, se recomandă listarea acestor unități pe principalele platforme online de oferte de cazare și alte servicii turistice (Booking, Tripadvisor etc.), folosind informații relevante și imagini sugestive;
9. *Promovarea in situ a obiectivelor turistice*. Această măsură presupune mai multe tipuri de acțiuni: amplasarea de săgeți indicatoare pe marginea căilor rutiere principale pentru a semnaliza prezența obiectivelor turistice din vecinătate, marcarea optimă a traseelor turistice spre obiectivele de referință pentru ghidajul eficient al turiștilor în teritoriu (marcaje bine întreținute, amplasate în locuri vizibile, cu frecvența necesară bunei orientări în teritoriu, coduri QR etc.);
10. Afișarea valențelor curative ale apelor minerale și termale, a nămolurilor sapropelice utilizate în fiecare bază de tratament și agrement balnear, și a beneficiilor pentru sănătate a atmosferei ionizate din peșteri și saline. Se recomandă și *indicarea certificărilor obținute* în urma analizelor realizate de instituții abilitate;
11. *Amplasarea de panouri de promovare* în puncte-cheie de concentrare a fluxurilor turistice: în arealul principalelor obiective turistice, pe raza localităților incluse în circuitul turistic, în punctele nodale ale traseelor turistice și ale rețelei rutiere de pe teritoriul Regiunii Nord-Vest. Aceste panouri pot cuprinde hărți, imagini, descrieri sugestive, elemente de promovare digitală

(QR coduri, linkuri spre site-uri web etc.) referitoare la obiectivele turistice învecinate, traseele și bazele de cazare din areal etc.;

12. Promovarea ofertei turistice regionale prin participarea la *târgurile de turism naționale* (cu standuri dotate cu materiale ilustrative despre specificitățile naturale, culturale și gastronomice ale regiunii, despre oferta recreativă și curativă a infrastructurilor de profil) și prin *organizarea de târguri de turism la nivel județean și regional*;
13. Încheierea de parteneriate între organizațiile de management al destinațiilor, patronatele din domeniul turistic și universitățile din regiune pentru organizarea anuală a unei *manifestări științifice* (conferință, simpozion) dedicată exclusiv turismului regional;
14. Încheierea de *parteneriate de colaborare între organizațiile de management al destinațiilor și agențiile de turism* pentru creșterea vizibilității ofertei turistice regionale prin promovarea intensă a acesteia de către agențiile de turism din regiune (inclusiv prin afișaje nediscriminatorii cantitativ a ofertei turistice regionale în raport cu oferta externă);
15. Încurajarea, pentru promovarea obiectivelor și bazelor turistice, a unui *sistem de recenzii și recomandări informale în mediul online*, atât prin intermediul site-urilor proprii, cât și prin social media (inclusiv prin încurajarea folosirii etichetărilor de tip Check in, #hashtag). De altfel, promovarea dezinteresată realizată de turiștii satisfăcuți este considerată cea mai sigură, mai puțin costisitoare și mai de durată formă de atragere și fidelizare a masei de turiști. Aceștia devin vectori ai unei promovări pozitive a experienței turistice în rândul prietenilor și apropiaților care pot deveni, astfel, viitori vizitatori.

O a doua direcție de acțiune urmărește **creșterea numărului de turiști străini în Regiunea Nord-Vest** printr-o promovare susținută, diversificată și competitivă a ofertei turistice regionale în cadrul pieței turistice internaționale. În acest sens, se propun următoarele măsuri și soluții:

1. Participarea Regiunii Nord-Vest cu informații, ilustrații (hărți, ghiduri, monografii, pliante, materiale video) și pachete turistice inedite, atractive, în cadrul standurilor României la principalele *târguri internaționale de turism*;
2. Participarea individualizată a Regiunii Nord-Vest la *târguri internaționale de turism din țările învecinate*, cu o ofertă focalizată pe tipurile și formele de turism regionale competitive la nivel internațional;
3. Listarea obiectivelor de top din regiune și a experiențelor turistice asociate în principalele *reviste și site-uri internaționale de promovare turistică*;

4. *Publicarea, în limbi de circulație internațională, de pliante, ghiduri, hărți, monografiile turistice* ale regiunii și ale atracțiilor sale turistice de top;
5. Realizarea unui *site dedicat turismului regional cu variante în limba română, limba engleză și în limbile vorbite de cei mai mulți turiști străini care vizitează România* (maghiară, germană etc.), care să cuprindă prezentarea obiectivelor și a traseelor turistice de interes internațional, a variantelor de acces (aeroporturi și trenuri internaționale, variante de transport intern), a infrastructurilor existente, a evenimentelor de anvergură internațională de pe teritoriul regiunii;
6. Organizarea, sub patronajul comun al Agenției de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest și a universităților din regiune (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universitatea din Oradea etc.) a unei *conferințe internaționale asupra fenomenului turistic*;
7. Integrarea unor obiective ale regiunii în *circuitele turistice internaționale* („Via Mariae”, Traseul Sf. Ladislau – Regele Cavaler etc.);
8. Realizarea unui *studiu de branding turistic* pentru regiune care să pună în valoare și să armonizeze diferitele fațete ale patrimoniului regional de interes pentru turismul internațional: proprietățile curative ale resurselor de ape termale și minerale, efervescenta culturală a centrelor urbane majore ale regiunii, zestrea etnografică și gastronomică a „țărilor” și „ținuturilor”, diversitatea de edificii și manifestări ale cultelor religioase, numărul mare de fenomene carstice de anvergură, bogăția de resurse cinegetice și diversitatea peisajelor naturale;
9. *Dezvoltarea relațiilor de colaborare transfrontalieră* cu promotorii turismului din țările învecinate pentru propunerea de trasee și pachete turistice integrate;
10. *Diseminarea unei imagini pozitive, atractive, a regiunii* prin intermediul vizitatorilor străini satisfăcuți de opțiunile recreative, curative de la locațiile unde aceștia și-au desfășurat sejurul. Satisfacția turiștilor este influențată de mai mulți factori, printre care: programe turistice variate și flexibile desfășurate într-un ambient turistic armonios, degajat și relaxant, un raport atractiv ofertă-preț (a se ține seama de prețurile practicate pentru o ofertă similară în alte țări, compararea cu aceasta fiind la îndemâna turiștilor străini), receptivitate și disponibilitate maximă față de cerințele, sugestiile și eventualele reclamații ale turiștilor, posibilitatea de a comunica facil cu personalul unităților turistice, fiind necesar ca acesta să cunoască cel puțin o limbă de circulație internațională. Totodată, se mai recomandă ca în cazul unei cereri consistente dintr-o anumită țară, promotorii să asigure comunicarea în limba țării respective.

CAP. 5. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI

Operațiunea de monitorizare riguroasă a implementării strategiei este o condiție sine qua non a realizării dezideratelor propuse. Ea va fi efectuată atât pe parcursul derulării activităților de transpunere în practică a măsurilor și soluțiilor aferente obiectivelor specifice, prin **rapoarte anuale**, cât mai ales la sfârșitul etapei de referință, prin **raportul final**, care va conține sinteza operațiunilor îndeplinite și modul de realizare a obiectivului strategic general. Rolul monitorizării nu se reduce la constatarea gradului de îndeplinire a sarcinilor strategice în diferitele etape temporale, ci își asumă deopotrivă identificarea problemelor nou apărute și formularea de soluții pentru surmontarea acestora, inclusiv măsuri și soluții care au menirea de a completa sau revizui strategia în cauză.

Monitorizarea se va focaliza în principal pe modul și stadiile de realizare ale următorilor **indicatori de impact** :

Rezultat așteptat	Indicator	Valoare de referință	Valoare țintă	Sursă date
Creșterea numărului de turiști români care au vizitat Regiunea Nord-Vest	Numărul de sosiri ale turiștilor români în Regiunea Nord-Vest (UM: număr persoane)	1.176.299 persoane (turiști români) în anul 2021	+ 37 % în anul 2027 În anul 2019 au fost înregistrate 1.494.798 persoane (turiști români). Ținta pentru 2027 este revenirea la cifrele pre-pandemice și o creștere suplimentară de peste 7 %	INS, Tempo Online TUR104B - Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, tipuri de turiști, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea numărului de turiști străini care au vizitat Regiunea Nord-Vest	Numărul de sosiri ale turiștilor străini în Regiunea Nord-Vest (UM: număr persoane)	88.292 persoane (turiști străini) în anul 2021	+ 210 % în anul 2027 În anul 2019 au fost înregistrate 271.491 persoane (turiști străini). Ținta pentru 2027 este revenirea la cifrele pre-pandemice și o creștere suplimentară de peste 3% (procentul mai scăzut raportat la turiștii români este datorat și revenirii mult mai scăzute la	INS, Tempo Online TUR104B - Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, tipuri de turiști, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

			nivelul anterior al sosirilor turiștilor străini înregistrate între 2020 și 2021)	
Creșterea numărului de înnoptări ale turiștilor români în Regiunea Nord-Vest	Numărul de înnoptări ale turiștilor români în Regiunea Nord-Vest (UM: număr)	2.439.588 înnoptări (turiști români) în anul 2021	+ 43 % în anul 2027	INS, Tempo Online TUR105D - Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, tipuri de turiști, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea numărului de înnoptări ale turiștilor străini în Regiunea Nord-Vest	Numărul de înnoptări ale turiștilor străini în Regiunea Nord-Vest (UM: număr)	181.260 înnoptări (turiști străini) în anul 2021	+ 215 % în anul 2027	INS, Tempo Online TUR105D - Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, tipuri de turiști, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea capacității de cazare existente	Capacitatea de cazare existentă în Regiunea Nord-Vest	44.007 locuri în anul 2021	55.000 locuri în anul 2027 În 2020 numărul locurilor de cazare a crescut față de 2019 cu aproximativ 2000 locuri. Creșterea a continuat și în 2021, cu 1500 locuri. Strategia urmărește, deci, creșterea capacității de cazare într-un ritm mai susținut, în 2027 ajungând la + 25 %.	INS, Tempo Online TUR102D - Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea capacității de cazare în funcțiune	Capacitatea de cazare în funcțiune în Regiunea Nord-Vest (UM: număr locuri-zile)	11.135.200 locuri-zile în anul 2021	+ 35 % în anul 2027 În anul 2019 capacitatea de cazare în funcțiune la nivelul regiunii era de 11.766.476 locuri-zile. Ținta este depășirea valorii pre-pandemice și o creștere suplimentară de 10 %	INS, Tempo Online TUR103B - Capacitatea de cazare turistică în funcțiune pe tipuri de structuri de primire turistică pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Creșterea numărului de baze de cazare	Structuri de primire turistică în Regiunea Nord-Vest (UM: număr unități)	1405 structuri în anul 2021	Peste 2500 de unități în anul 2027 Numărul structurilor de primire turistică a crescut aproape constant încă din 2014 (inclusiv o creștere cu 101 unități în 2020 față de 2019). Ținta pentru intervalul studiat este menținerea unui ritm de creștere superior.	INS, Tempo Online TUR101D - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistica pe tipuri de structuri, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea numărului de stațiuni turistice atestate	Număr de stațiuni turistice atestate în Regiunea Nord-Vest (UM: număr stațiuni)	6 stațiuni naționale și 31 stațiuni locale în anul 2021	+ 13 stațiuni locale noi în 2027	Guvernul României, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 852/2008, Lista localităților atestate ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local ⁴
Creșterea domeniului schiabil în exploatare	Număr de pârtii de schi omologate în Regiunea Nord-Vest (UM: număr pârtii)	37 pârtii în anul 2021	Număr mai mare de pârtii omologate în anul 2027 față de anul 2021	Guvernul României, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Pârtii de schi omologate ⁵
Creșterea lungimii pârtiilor de schi în exploatare	Lungimea pârtiilor de schi omologate în Regiunea Nord-Vest (UM: metri)	34.544 m în anul 2021	Lungime totală mai mare a domeniului schibil în anul 2027 față de anul 2021	Guvernul României, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Pârtii de schi omologate ⁵
Extinderea serviciilor medico-balneare	Numărul unităților medico-balneare și de	-	Număr mai mare de unități medico-balneare și de recuperare în anul	Ministerul Sănătății, pe baza Legii nr. 343 din 31 mai 2002

⁴ <http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

⁵ <http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

	recuperare care dețin o autorizație de funcționare din punct de vedere medico-balnear și al valorificării terapeutice a factorilor sanogeni naturali (UM: număr unități)		2027 față de anul 2021	pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 109/2000 privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și asistența medicală balneară și de recuperare
Introducerea în circuitele turistice a unor noi obiective turistice prin proiecte finanțate în cadrul strategiei	Număr de proiecte de reabilitare / modernizare / amenajare / introducere în circuitul turistic finanțate de ADRNV	0	Demararea investițiilor pentru cel puțin 50 % din proiectele propuse până în anul 2027	ADRVN – rapoartele anuale
Realizarea de infrastructuri recreative noi	Număr de proiecte de amenajare de aquaparkuri, parcuri de aventură și trasee turistice finanțate de ADRNV	0	Demararea investițiilor pentru cel puțin 50 % din proiectele propuse până în anul 2027	ADRVN – rapoartele anuale
Îmbunătățirea accesului turistic prin creșterea lungimii căilor de acces turistic modernizate	Lungimea drumurilor publice modernizate din Regiunea Nord-Vest (UM: km)	4294 km în 2021	Lungime totală mai mare a drumurilor publice modernizate în anul 2027 față de anul 2021	INS, Tempo Online TRN139A - Lungimea drumurilor publice, pe categorii de drumuri, tipuri de acoperământ, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe
Creșterea numărului de locuri de muncă în HoReCa	Personalul din HoReCa din Regiunea Nord-Vest (număr persoane)	27.192 persoane în anul 2019	Peste 30.000 persoane în anul 2027 Se are în vedere ritmul de creștere a personalului din	INT102D - Personalul din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, după numărul

			domeniu din anii anteriori pandemiei, dar și scăderea la 23524 persoane înregistrată în 2020 (datele pentru anul 2021 nu sunt încă disponibile)	de persoane ocupate, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe, I. Hoteluri și restaurante (total)
Creșterea eficienței energetice și implementarea unor principii ale economiei circulare	Număr de destinații turistice care au implementat principii ale economiei circulare sau măsuri pentru eficiență energetică	date nedisponibile online	Peste 50 % din destinații în anul 2027	ADRNV – rapoartele anuale

Considerăm oportun ca operațiunea de monitorizare a strategiei să fie efectuată de către reprezentanții beneficiarului cu calificare în domeniul turismului și de un organism independent, proces care ar permite analizarea obiectivă a rezultatelor implementării acesteia.

CAP. 6. SURSE DE FINANȚARE

Susținerea financiară a activităților și a investițiilor propuse în cadrul acestei strategii se poate face prin mai multe programe finanțate din fonduri europene și guvernamentale, dar și din resurse ale bugetelor locale (consilii județene, primării), din fonduri private și prin finanțări mixte de tipul parteneriatelor public-privat.

Ținând seama de faptul că strategia de față a fost redactată într-o perioadă de tranziție între instrumentele și programele de finanțare aferente perioadei 2014-2020 și cele ale perioadei 2021-2027, informațiile privind beneficiarii, sumele și activitățile finanțate prin programele descrise mai jos se pot schimba pe durata implementării strategiei. Pe baza informațiilor disponibile, de interes pentru măsurile enunțate și proiectele propuse în cadrul acestei strategii sunt următoarele programe:

- **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** care are o componentă dedicată *turismului și culturii* (Componenta C11) în cadrul Pilonului IV (Coeziunea socială și teritorială). Pe lângă conturarea unui cadru descentralizat pentru dezvoltarea turistică a teritoriului prin susținerea înființării unor Organizații de Management al Destinațiilor la nivel regional, documentul listează mai multe domenii de investiții⁶, dintre care de interes pentru Regiunea Nord-Vest sunt crearea unor rute cultural-turistice (la nivel național au fost propuse 12 astfel de rute) și modernizarea/crearea unor muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor. Obiectivele incluse în rutele turistice pot beneficia de fonduri pentru reabilitare și/sau promovare turistică în valoare totală de 103,53 mil. euro. În Regiunea Nord-Vest pot beneficia de aceste finanțări 25 de obiective cultural-turistice, 8 gospodării tradiționale din localitatea Izvoru Crișului (jud. Cluj) și 8 trasee gastronomice (Anexa 6). Prin *Fondul pentru tranziția verde și digitală a UAT-urilor* (12,2 miliarde euro) se finanțează pe lângă proiecte legate de mobilitatea urbană și transportul public și alte proiecte ca dezvoltarea infrastructurii traseelor cicloturistice (cu o țintă de 3000 km de noi trasee de ciclism la nivel național). Tot prin intermediul PNRR-ului se finanțează programul *Valul Renovărilor* în cadrul căruia Axa 2 prevede o schemă de granturi pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice (sedii administrative, clădiri care deserveșc servicii publice, inclusiv clădiri istorice, pe baza unei metodologii de intervenție care prezervă valoarea culturală) în valoare de 1,17 miliarde euro.

---

⁶ <https://monitorpnrr.eu/componenta-11-turism-si-cultura/>

- **Programele Regionale:**

- **Programul Regional Nord-Vest 2021-2027** oferă o viziune de dezvoltare regională bazată pe șapte priorități:
  - P1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;
  - P2 - O regiune cu localități smart;
  - P3 - O regiune cu localități prietenoase cu mediul;
  - P4 - O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă;
  - P5 - O regiune accesibilă;
  - P6 - O regiune educată;
  - P7 - O regiune atractivă.

În cadrul celei din urmă (P7. O regiune atractivă) se menționează două obiective - „promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului și a securității în zonele urbane ” și „promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului și a securității în alte zone decât cele urbane” (cf. Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, versiunea aprobată de Comisia Europeană în august 2023⁷). Pentru realizarea acestor obiective a fost alocată suma de 210.363.134 euro, în cadrul căreia contribuția din fonduri UE este de 178.808.663 euro, iar contribuția de la bugetul național de 31.554.471 euro (p. 136). Beneficiarii acestor fonduri vor fi UAT-uri rurale sau urbane și parteneriatele dintre acestea, ONG-urile, unitățile de cult etc. Prin intermediul acestor fonduri pot fi finanțate acțiuni și investiții precum:

- conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea;
- îmbunătățirea infrastructurii de turism din proximitatea unor resurse naturale, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice;
- dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneoclimatic, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice;

---

⁷ <https://regionordvest.ro/programul-regional-nv/>

- regenerare urbană și securitatea spațiilor publice.
- **Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare** (printre obiectivele programului se numără îmbunătățirea conectivității digitale și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat, iar între activitățile eligibile digitalizarea în cultură și stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor⁸);
- **Programul Dezvoltare Durabilă** urmărește adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de producere și stocare a energiei, realizarea de investiții în infrastructura de apă și apă uzată, inițiative legate de economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, decontaminarea siturilor poluate. Se adresează autorităților regionale și locale, IMM-urilor și întreprinderilor mari. Are un buget de 5,2 miliarde euro, format din contribuții ale FEDR, FC și din bugetul național⁹;
- **Programul Incluziune și Demnitate Socială** cuprinde o componentă importantă (în valoare de 232 mil. euro) care se adresează Grupurilor de Acțiune Locală (GAL-uri) și prin care se finanțează realizarea de strategii de *Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității* (DLRC). Printre direcțiile de acțiune urmărite se numără și „dezvoltarea integrată în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane” și sprijinirea infrastructurii „de valorificare și promovare a patrimoniului cultural local”¹⁰;
- **Programul Transport** este implementat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și urmărește finalizarea proiectelor de infrastructură de transport de importanță națională și internațională demarate în perioada 2014-2020, precum și a altor proiecte conform *Planului Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020 – 2030*¹¹. Dintre acestea, câteva proiecte vor avea un impact important și pentru dezvoltarea turistică a regiunii, facilitând conectivitatea interregională și transfrontalieră: finalizarea tronsoanelor de autostradă/drum expres Nădășelu – Poarta Sălajului și Poarta Sălajului – Biharia din Coridorul 4, inter-coridorul „Țara Crișurilor” între

⁸ <https://oportunitati-ue.gov.ro/program/programul-crestere-inteligenta-digitalizare-si-instrumente-financiare/>

⁹ <https://oportunitati-ue.gov.ro/program/programul-dezvoltare-durabila/>

¹⁰ <https://oportunitati-ue.gov.ro/program/programul-incluziune-si-demnitate-sociala/>

¹¹ <http://www.mt.gov.ro/>

Arad și Oradea, coridorul transfrontalier 3 „Someș” (Turda – Apahida – Dej – Jibou – Baia Mare – Halmeu / Satu Mare – Oar), Dej – Bistrița, centura metropolitană Cluj-Napoca, modernizarea tronsoanelor rutiere Beclean – Cârlibaba, Oradea – Satu Mare, Zalău – Satu Mare, Suceava – Bistrița, Iacobi – Borșa – Negrești-Oaș, modernizarea tronsoanelor de cale ferată Oradea – Satu Mare – Halmeu, Apahida – Dej – Baia Mare – Satu Mare, Arad – Oradea, Ilva Mică – Apahida, Câmpia Turzii – Cluj-Napoca etc.

- Programele de cooperare inter-regională cu finanțare europeană directă cum este **Interreg Europe 2021-2027** care promovează colaborarea dintre regiunile Uniunii Europene pentru schimbul de bune practici în domeniul dezvoltării regionale¹², inclusiv în domeniul cultură și turism durabil. Actorii din domeniul turistic din Regiunea Nord-Vest mai pot obține finanțări pentru proiectele acestora de interes transnațional și prin intermediul programelor **Interreg România - Ungaria 2021-2027**¹³, **Interreg Dunăre 2021-2027**¹⁴, **Interreg NEXT România - Ucraina 2021-2027**¹⁵ în cadrul cărora unul dintre obiectivele urmărite este creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială;
- **fondurile destinate zonelor rurale gestionate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.** Până în anul 2023 există o perioadă de tranziție în care mai sunt disponibile fonduri pentru finanțarea unor măsuri din PNDR 2014-2020¹⁶. Prin intermediul acestui program pot fi susținute investiții care vizează dezvoltarea zonei rurale și diversificarea economică a acesteia cum sunt, de exemplu, măsurile 6.2 și 6.4 prin care pot fi finanțate activități de producție non-agricolă, servicii de agroturism și alte activități non-agricole ale agenților economici, inclusiv investiții turistice. *Planul Național Strategic 2021-2027* pentru zonele rurale¹⁷ evidențiază persistența unor nevoi de promovare a produselor locale, de diversificare economică și de creșterea a calității vieții în zonele rurale. Este de așteptat că acestea vor fi vizate de măsuri dedicate în următorul program de dezvoltare rurală, care va susține și finanțarea investițiilor în turismul din mediul rural.
- **programe guvernamentale** propuse și administrate de diverse ministere:

---

¹² https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/2022-04/IR-E_programme_manual_and_annexes.pdf

¹³ https://interreg-rohu.eu/wp-content/uploads/2022/03/Interreg-VI-A-Romania-Hungary-Programme_March_2022_EN_f.pdf

¹⁴ <https://www.interreg-danube.eu/about-dtp/priorities-objectives-2021-2027/priority-3-more-social-danube-region>

¹⁵ <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-interreg-next-romania-ucraina-2021-2027/>

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development/country_ro; <https://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/2021/prezentare-PNDR-tranzitie-15.06.2021.pdf>

¹⁷ https://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/PAC_dupa_2020/2020/Analiza-nevoi-PNS-2021-2027.pdf

- *Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism* al Ministerului Antreprenoriatului și Turismului. Programul se adresează UAT-urilor și parteneriatelor dintre acestea și vizează finanțarea de investiții incluse în două subprograme: dezvoltarea turismului balnear și balneoclimatic și dezvoltarea domeniului schiabil¹⁸;
- *Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / Programul Național de Investiții Anghel Saligny* coordonat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prin Direcția Generală Dezvoltare Regională și Infrastructură. Prin acest program UAT-urile pot atrage finanțări pentru infrastructura edilitară, reabilitarea drumurilor, amenajarea unor obiective culturale de interes local (biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre), amenajarea de baze sportive etc.¹⁹;
- *Programul Național de Restaurare* al Ministerului Culturii finanțează proiecte de restaurare a unor obiective înscrise în Lista monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a statului sau a UAT-urilor;
- Programe finanțate prin *Administrația Fondului pentru Mediu* (Programul „Iluminat public”, Programul de realizare a pistelor pentru biciclete, Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădiri publice etc.)²⁰.

---

¹⁸ <http://e-consultare.gov.ro/w/hotarare-privind-aprobarea-programului-pentru-dezvoltarea-investitiilor-in-turism/>

¹⁹ <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-national-de-dezvoltare-locala-pndl/>;
<https://www.mdlpa.ro/pages/anghelsaligny>

²⁰ https://www.afm.ro/programe_finantate.php

CAP. 7. REZULTATELE PROGNOZATE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI

Transpunerea în realitatea faptică a strategiei de față va permite obținerea următoarelor rezultate prognozate:

- Amenajarea și introducerea în exploatarea de profil a unor noi resurse naturale (ape termale, ape minerale, peșteri, domenii schiabile etc.);
- Analiza și evaluarea oportunităților de amenajare a unor obiective de mare impact atractiv, catalizatoare pentru dezvoltarea turismului regional și național;
- Apariția de noi stațiuni turistice clasificate;
- Estetizarea, prin amenajare adecvată, a spațiului public al stațiilor din regiune;
- Reabilitarea unor edificii de patrimoniu cu funcție turistică;
- Înființarea de structuri logistice destinate optimizării activităților turistice precum: centre de informare, incubatoare de afaceri, agenții turistice etc.;
- Modernizarea dotărilor de agrement și cură din stațiunile și bazele turistice ale regiunii;
- Creșterea accesibilității prin modernizarea căilor de acces rutier, feroviar și aerian;
- Creșterea nivelului de calificare a resursei umane;
- Diversificarea și creșterea calitativă a ofertei prin includerea a noi forme de turism;
- Creșterea numărului de turiști (în raport cu ultimul an de dinaintea pandemiei, 2019);
- Creșterea numărului locurilor de muncă din turism;
- Creșterea ponderii turismului în PIB-ul regional.

Aplicarea strategiei, în sensul realizării obiectivelor specifice propuse, va asigura nu numai competitivitatea Regiunii Nord-Vest în raport cu celelalte regiuni de dezvoltare ale țării, ci și creșterea competitivității turismului românesc pe plan internațional.

****

În vederea cunoașterii obiectivelor acestei strategii de către actorii interesați se va realiza difuzarea conținutului său la toate instituțiile, asociațiile și organizațiile implicate în buna guvernare teritorială din regiune. Prezentarea pe site-ul ADRNV va fi completată cu reunirea periodică a reprezentanților autorităților locale (președinții consiliilor județene, primarii orașelor și comunelor, în primul rând) în workshop-uri de informare și detaliere a oportunităților de implicare în dezvoltarea turismului din entitățile administrative pe care le gestionează.

BIBLIOGRAFIE

***, 2018, *Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului, 2019-2030*, vol. 2, București.

***, *Planul Național de Redresare și Reziliență*, P. IV, Coeziunea socială și teritorială, C11. Turism și cultură.

***, *Programul Operațional Regional Nord-Vest, 2021-2027*, P. 7. O regiune atractivă.

***, *Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest, 2021-2027*.

***, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, *Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020 – 2030*.

***, Comisia pentru transport și turism a Parlamentului European (2020), Raport referitor la elaborarea unei strategii a UE pentru turismul sustenabil, (2020/2038(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0033_RO.html

***, 2019, Proiect nr. 18/27.05.2019 „*Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest*”, Proiectant: Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca și Academia Română-Filiala Cluj-Napoca (subcontractant), Beneficiar: Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

***, <https://www.unwto.org/accessibility>

***, Ghidul fondurilor europene 2021-2027 pentru actorii locali, <https://viitoruleuropei.ro/wp-content/uploads/2021/09/Ghidul-Fondurilor-Europene-2021-2027-1-1.pdf>

ANEXE

Anexa 1

LISTA DE PROIECTE PROPUSE ÎN CADRUL OBIECTIVELOR SPECIFICE ȘI A MĂSURILOR AFERENTE ACESTORA

Această anexă completează/detaliază capitolul 3 al Strategiei, indicând pentru fiecare măsură în parte (din cadrul Obiectivelor specifice) proiecte adecvate, propuse de autorități și de autorii studiului.

Obiectiv specific 1. Creșterea numărului de turiști autohtoni și străini cu 37 %, respectiv 210 % până la finalul anului 2027 prin valorificarea eficientă și durabilă a resurselor naturale curative, turistice cultural-religioase și a celor asociate potențialului natural recreativ

---

- *Măsura: investiții pentru exploatarea rațională, în scop curativ și de agrement, a resurselor de ape termale și minerale ale spațiului regional prin realizarea unor amenajări pentru agrement și cură și prin acțiuni de promovare a stațiunilor turistice balneare*
  - Diversificarea dotărilor și procedurilor de cură în stațiunile Sângeorz Băi și Băile Turda*²¹
  - Baza de Tratament, Sângeorz Băi,
  - Complex Agrement Termal în Beiuș, Bihor
  - Aquapark, wellness, turism medical în Borșa, Maramureș
  - Centru Balnear de tratament, Carei, Satu Mare
  - Centru SPA în Sângeorz Băi, Bistrița-Năsăud
  - Centru SPA Luna Ses, Negrești Oaș, Maramureș
  - Centru social (ape termale, hidroterapie), Marghita, Bihor
  - Grădina Termală Ioșia, Oradea, Bihor
  - Aquapark, Marghita, Bihor
  - Aquapark, Centru Curativ în Săcueni, Bihor
  - Complex acvatic în Salonta, Bihor
  - Aquapark, Sânmărtin, Bihor
  - Centru balnear cu apă termală în Valea lui Mihai, Bihor
  - Băi Sărate în Gherla, Cluj
  - Băile Băița, Gherla, Cluj
  - Bază tratament în Târgu Lăpuș, Maramureș (construirea unei baze de tratament utilizând apa geotermală din localitatea Borcut)
  - Centru SPA în Vișeu de Sus, Maramureș
  - Sporirea potențialului turistic prin amenajarea obiectivului turistic Lacul Gavril, Ocna Șugatag, Maramureș

---

²¹ cu * proiecte suplimentare propuse de autori, adăugate celor propuse de autorități

- Ștrand termal în Șimleu Silvaniei, Sălaj (clădire relaxare – recreere, masaj, saună, bazin interior)
  - Ștrand Termal, Chișlaz, Bihor
  - Băile Zalnoc (Bobota), băi curative, Sălaj
  - Aquapark - Stațiune balneară, Beltiug, Satu Mare
  - Amenajarea unui ștrand și a unei baze de agrement și tratament în Satu Mare
  - Bază de tratament cu apă geotermală Aquapark Transilvania Terme TĂTășnad, Satu Mare (bază de tratament și zonă de agrement, înglobare nou foraj de exploatare geotermal - infrastructură turistică, zonă de camping)
  - Zonă turistică (ștrand) în Tășnad, Satu Mare (infrastructura de utilități - drum nou, transport apă, canalizare; dezvoltare nucleu actual al ștrandului și intubare Valea Cehalului)
  - Bazine cu apă sărată și cu apă dulce în Beclean, Bistrița-Năsăud (bazin înot cu apă sărată, utilități pentru funcționare, tobogane la Figa, parc de divertisment, tiroliene - zonă de aventură, ATV - echipamente electrice (trotinete, scutere etc.), amenajare spațiu de joacă pentru copii, iluminat, hidrobiciclete, bărcuțe, ponton, trotuare - acces, cinema în aer liber, zonă de sport, zonă de umbrele și baldachine; realizare acces spre stațiune balneară de interes local, utilități, alei, zonă de acces în apropierea viitoarei Grădini urbane; zonă de campare lângă Figa)
  - Centru balnear în Jucu, Cluj
  - Centru de tineret și zona de campare - lângă lacul orașului Ștei, Bihor (un foraj pentru apă termală pentru un bazin de înot, sală de evenimente, sală de bowling, teatru de vară, amenajare loc de joacă pentru copii, parc de aventură, cursuri de înot, evenimente școlare și extrașcolare, sală de relaxare, hidroterapie, kinetoterapie, electroterapie, parafină)
  - Amenajare bază turistică Borcut, Târlișua, Bistrița-Năsăud*
- *Măsura: amenajări pentru integrarea în circuitele turistice a unor noi areale, obiective cu potențial turistic cultural și religios*
- Elaborarea documentației referitoare la propunerea includerii Cimitirului Vesel de la Săpânța în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO*
  - Trasee cultural-turistice „Clujul ecumenic”, „Clujul etnografic”, „Traseul bisericilor de lemn”, Cluj
  - Revitalizarea ansamblului cultural etnografic Romulus Vuia, Cluj-Napoca, Cluj
  - Turism în Județul Bistrița-Năsăud: Traseul Sf. Ladislau din Bistrița, bisericile săsești seculare din Teaca și Vermeș, Chiraleș, Corvinești și Livezile (restaurare și eficientizare energetică), inclusiv drumul de legătură dintre ele
  - Circuit turistic în Județul Bistrița-Năsăud - Mocănița Transilvaniei sectorul Teaca - castelul Wesselenyi din Comlod
  - Castelul Bethlen, Beclean, Bistrița-Năsăud (reabilitare - construire Muzeul Sării, modernizare, reabilitare, dotare cu obiecte de artă specifice și exponate cu valoare muzeală, amenajare curte interioară, împrejmuire, iluminat arhitectural, includere Casa de Vânătoare)
  - Consolidarea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice de importanță națională biserica greco-catolică „Sf. M. Mc. Gheorghe” și Turnul clopotniță, Rodna, Maramureș
  - Muzeu arheologic în Târgu Lăpuș, Maramureș (realizarea unui muzeu arheologic în aer liber și realizarea de cercetări arheologice neinvazive la Obreja și/sau Eghereș)
  - Muzeu de Științe în clădirea primăriei, Marghita, Bihor
  - Muzeul Satului Bihorean - Meșteșuguri Tradiționale, Bihor

- Muzeul Castrului Roman Porolissum de la Moigrad, Sălaj (realizarea unui complex în aer liber care să nu interfereze cu castrul roman, un muzeu al sitului - construcții noi care adăpostesc vestigii, accesul spre castru, realizare teatru în aer liber/amfiteatru)
- Dezvoltarea turismului cu punctul central Castrul Roman din județul Sălaj (accesibilitate pentru Castrul Roman, parcare cu 300-400 locuri, piste de biciclete, zone de plimbare, templul, poarta)
- Drumul Antic Roman Castrul Optatiana (Sutoru) - Bozolnic - Cubleșu – Șardu, cunoscut și ca „Drumul lui Traian” (posibilitate de valorificare a traseului în legătură cu Castrul Optatiana)
- Amenajare și valorificare traseu tematic „Drumul Crucii”, Seini, Maramureș
- Cetatea Almașului, Sălaj - cetate medievală de secol XIII (proponere intervenții)
- Castrul roman Potaissa, Turda, Cluj
- Castelul Bánffy din Bonțida, Cluj
- Cetatea Liteni din comuna Săvădisla, Cluj
- Cetatea Bologa, comuna Poieni, Cluj
- Cetatea Dăbâca, comuna Dăbâca, Cluj
- Castelul Beldy Jibou, Sălaj (conac neorenescentist, datând de la începutul secolului al XX-lea)
- Reabilitare castel Teleki din Comlod, Bistrița-Năsăud
- Clădirea Transilvania Corp A, Zalău, Sălaj
- Reabilitarea bisericilor, județul Satu Mare (trei biserici de lemn)
- Reabilitare castel Vecsey, Livada, Satu-Mare
- Cetatea Fetei, Florești, Cluj
- Modernizare Sinagogă, Gherla, Cluj
- Modernizare Sinagogă Dej, Cluj
- Modernizare Biserica Solomon, Gherla, Cluj
- Reabilitare Biserica Armenească, Gherla, Cluj
- Reabilitarea mănăstirii Ștefan Vodă din Vad, Cluj
- Reabilitare Biserica de lemn - anul 1717, Aleșd, Bihor
- Reabilitare Biserica de Piatră din anul 1730, Coaș, Bistrița-Năsăud
- Restaurarea, consolidarea și punerea în valoare a Biserici de lemn Sf. Arh. Mihai și Gavril, Parohia Greco Catolică Șurdești, Maramureș
- Castel Pribilești, Maramureș
- Restaurare imobil Sinagogă, Seini, Maramureș
- Revitalizarea clădirii Cinematograf Mara (clădire monument istoric), Sighetu Marmăției, Maramureș (realizarea unui centru cultural pentru arte vizuale, foto - video - film - procesarea imaginii)
- Reabilitare și dotare „Casa Muzeu Dr. Ioan Mihalvi de Apșa” (clădire monument istoric, componentă a Muzeului de Istorie), Sighetu Marmăției, Maramureș
- Reabilitare clădire fostă prefectură, respectiv sediul fostei Asociații pentru Cultura Poporului Român din Maramureș cu Preparandia (clădiri monument istoric), Sighetu Marmăției, Maramureș (Obiectiv: mutarea Muzeului Etnografic)
- Reabilitare Sala Studio (clădire monument istoric) Sighetu Marmăției, Maramureș (realizare centru multifuncțional cultural)
- Clădiri monument istoric, Vișeu de Sus, Maramureș
- Cetatea Bathory, Șimleu Silvaniei, Sălaj (reabilitare/restaurare corpuri de clădire existente, reabilitare/ restaurare ziduri exterioare, restaurare acces - clădire poartă, două turnuri, un singur bastion în rămășițe, descărcare de sarcină arheologică pe interior, iluminat ambiental arhitectural, mobilier urban, scenă mobilă pentru evenimente culturale, utilități, telecomunicații, înființare muzeu cu preabilitate pentru evenimente culturale)

- Cetatea Dacidava, Șimleul Silvaniei, Sălaj (punerea în evidență a zonei cetății prin evidențierea și securizarea rămășițelor cetății, amenajarea de poteci, marcaje, puncte de belvedere, zone de odihnă și picnic nu mobilier specific, foișoare, cișmele, toalete, utilități, iluminat)
  - Reabilitarea și valorificarea fântânii medievale, Cehu Silvaniei, Sălaj
  - Moară de apă în Valea lui Mihai, Bihor
  - Casa Sztancsek (Muzeul Minelor), Baia Sprie, Maramureș (reabilitare și mutare centru de servicii publice în clădire)
  - Hub cultural și antreprenorial Zarda, Baia Sprie, Maramureș (reabilitare/modernizare clădire, dotare pentru centru cultural, dotare pentru hub antreprenorial)
  - Muzeul de Artă Casa Vecsey, Satu Mare
  - Muzeu de Istorie, Florești, Cluj
  - Muzeul Țării Oașului - muzeu în aer liber, Negrești-Oaș, Satu Mare
  - Conservarea , restaurare și punerea în valoare a Cetății Karolyi -etapa II -a , Ardud, Satu-Mare
  - Restaurare Cetatea Ardud, Satu Mare (restaurare cetate, circuit turistic pentru a lega monumentele istorice din zonă, amenajare exterioară, amenajarea traseelor subterane - pivnițe)
  - Muzeul Municipal Beiuș, Bihor
  - Biserica Centrală, Năsăud, Bistrița-Năsăud (complementaritate cu regenerarea din zona centrală)Inițierea unei colaborări între muzee și alte instituții de cultură din regiune pentru introducerea unui sistem de ticketing care să permită emiterea de carduri cu valabilitate predefinită pentru accesul la unitățile din rețea*
- *Măsura: susținerea dezvoltării turismului rural prin exploatarea valorilor etnografice și peisagistice ale localităților aferente „țărilor” și „ținuturilor”*
- Lansarea, la nivel regional, a programului „Nicio comună fără o pensiune turistică” prin care să fie stimulată dezvoltarea turismului rural*
  - Includerea fermelor locale în activități turistice prin vizite organizate și/sau implicarea turiștilor în activități agricole ca formă de agrement*
  - Implicarea altor actori locali din spațiul rural prin organizarea de vizite pentru acei turiști care își doresc să interacționeze cu comunitatea locală în căutarea „spiritului locului”*
  - Amenajarea în fiecare comună a unui muzeu / colecție etnografică pentru conservarea și expunerea valorilor unice ale culturii populare*
- *Măsura: dezvoltarea turismului gastronomic și oenologic în arealele cu tradiție din regiune*
- Circuit turistic în Județul Bistrița-Năsăud (cramele din zonă, drumul vinului)
  - Culoarului turistic prioritar Via Nösnerlandia
  - Promovarea turismului gastronomic în Țara Moșilor, Țara Călatei, Drumul Sării, în Județul Cluj
  - Amenajarea unui Muzeu Interactiv al Vinului în orașul Săcueni (Bihor)
- *Măsura: valorificarea și promovarea parcurilor naturale și naționale și a rezervațiilor naturale ale regiunii prin ecoturism*
- Realizarea de parteneriate între județele de pe teritoriul parcurilor naturale și naționale din regiune, inclusiv cu județe din afara regiunii (Suceava, Harghita și Alba), pentru modernizarea

căilor de acces și omogenizarea cerințelor urbanistice din localitățile incluse în aceste parcuri și cele din imediata vecinătate*

- Promovarea destinațiilor ecoturistice Pădurea Craiului și Mara-Cosău-Creasta Cocoșului astfel încât acestea să devină areale turistice de suport pentru mult mai vizibilele destinații reprezentate de Parcul Natural Apuseni, respectiv Parcul Național Munții Rodnei*
- Rezervația Peisagistică Tusa-Barcău și Izvoarele Barcăului, o zonă din Munții Plopiș, cu forme carstice, păduri dacice de carpen și făgete, râuri cu păstrăvi, pajiști și izbucuri – considerate a fi una dintre cele mai frumoase zone ale Țării Silvaniei (se suprapune sitului Natura 2000 - Tusa - Barcău)*
- Valorificarea peisajului montan din Parcul Național Munții Rodnei, Parva, Bistrița-Năsăud.
- Planificarea unor amenajări turistice în arealul platoului Padiș, bazate pe amplasarea a circa 100 de case cu arhitectură tradițională sau a unor structuri temporare de cazare de tip *glamping* (cu un nucleu major în Padiș și „crânguri” în Poiana Florilor, Vărășoia, Bălileasa, Groapa de la Bârsa și Poiana Ponor)*
- Punerea în valoare a peisajului pentru punerea în valoare a fântânii medievale

- *Măsura: realizarea de amenajări turistice pentru desfășurarea de activități recreative outdoor (natură și aventură), de tipul trasee montane, trasee turistice de drumeție și cicloturism etc.*

- Planificare și proiectare amenajări complexe în Cheile Galbenei (Bihor)*
- Trasee turistice în Munții Vlădeasa, Trascău și Gilău-Muntele Mare (Cluj)
- Dezvoltarea turismului ecvestru la Cuzdrioara, Turda, Feleacu, Ciurila, Cojocna (Cluj)
- Trasee turistice în Baia Sprie, Maramureș (marcare trasee turistice prin pădure, marcare trasee turistice de biciclete prin pădure, amenajare zone de belvedere)
- Valorificarea potențialului turistic minier și amenajare acces pietonal spre Lacul Albastru în Baia Sprie, Maramureș
- Turism în Sighetu Marmăției, Maramureș (realizarea traseului montan, realizarea traseului velo - mountain bike, pavilioane tematice și stații de oprire, realizare puncte de belvedere: platforme/ turnuri, etc.)
- Trasee turistice și ciclo-turistice, zone de belvedere/odihnă în Borșa, Maramureș (în zone cu resurse naturale)
- Trasee turistice în Târgu Lăpuș, Maramureș (amenajarea unor puncte de belvedere și staționare pe parcursul traseelor turistice în punctele de percepție favorabilă a peisajelor și a patrimoniului construit)
- Puncte de belvedere în Târgu Lăpuș, Maramureș (amenajarea de trasee turistice în ariile naturale protejate din Țara Lăpușului)
- Amenajare trasee turistice și cicloturistice cu puncte de belvedere și tiroliene, Coaș, Maramureș
- Traseu cicloturistic pe ruta Nireș (comunele Mica – Unguraș), Cluj
- Traseu cicloturistic Sâncraiu, Cluj
- Rețea de piste de biciclete pe Valea Ierului, Săcueni, Bihor
- Amenajare infrastructură bob de vară și zonă de belvedere, Santandrei, Bihor
- Rețea de drumuri pentru dezvoltarea ecoturismului, agroturismului și valorificarea patrimoniului natural în Sângeorz Băi, Bistrița-Năsăud (puncte de belvedere, drum, piste de biciclete, cicloturism, zonă de recreere)
- Amenajare zona de campare lângă lacul orașului, Ștei, Bihor
- Amenajare Parc de aventură și distracții în zona de agrement a lacului de lângă oraș, Ștei, Bihor

- Promovarea integrată a turismului montan prin valorificarea amenajărilor dedicate din județul Bihor
- Realizarea unei rețele de velo-rute care să conecteze marile puncte de acces în județ cu *Via Transilvanica*, cu principalele atracții naturale (ex. munții Rodnei, zona Colibița etc.) și cu obiectivele de patrimoniu (ex. Posmuș, Teaca, Comold etc.)
- Amenajarea în vederea valorificării turistice a lacurilor de acumulare Beliș și Drăgan, a iazurilor din comuna Țaga și a lacurilor din cariera Aghireșu (Cluj)
- Dezvoltare infrastructură de turism, Mărișel, Cluj
- Amenajare mal lac Nistru, Tăuții-Măgherăuș, Maramureș (camping, agrement, zonă de alimentație, acces, trasee turistice/poteci)
- Amenajare Camping, Vișeu de Sus, Maramureș
- Amenajare Camping pe Valea Strajii, Tiha Bârgăului, Bistrița-Năsăud
- Amenajare Trasee Turistice pe Dealul Minei, Baia Spre, Maramureș
- Calea ferată și reabilitarea traseului Mocănița - cale ferată forestieră îngustă „Valea Vaserului”, Vișeu de Sus, Maramureș
- Amenajare trasee turistice și puncte de belvedere, Vișeu de Sus, Maramureș
- Ștrand pe malul Someșului și traseu de caiace pe râu, Jibou, Sălaj
- Dezvoltarea din punct de vedere turistic a zonei Stufărișului de la Sic, Cluj (piste de biciclete în jurul resursei naturale, achiziție biciclete electrice și sistem de închiriere, realizare aplicație turistică pentru a îngloba și promova resursa naturală din punct de vedere turistic, zone de belvedere, zone de picnic, amenajare spații pentru rulote cu mâncare (food truck) - pregătire zonă pentru racordare la utilitățile necesare (electricitate, apă, canal etc.), amenajare zonă de observație a animalelor din rezervație, plantare vegetație nouă în zona adiacentă și sisteme de întreținere pentru aceasta, realizarea unui platou verde înierbat pentru spectacole/evenimente culturale, fotolii pentru exterior, sistem de cinema în aer liber demontabil, clădire administrativă și grup sanitar)

- Măsura: *investiții pentru reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de agrement pentru copii și tineri*

- Reabilitarea centrelor de agrement și a taberelor școlare din Sângeorz-Băi (Bistrița-Năsăud)
- Reabilitarea centrelor de agrement și a taberelor școlare din Șuncuiuș (Bihor)
- Reabilitare centru tabere școlare din Leghia, comuna Aghireșu, Cluj
- Crearea unei infrastructuri educațional-recreative pentru copii și tineri, Comuna Parva comuna Parva (Bistrița-Năsăud)
- Extinderea infrastructurii de agrement prin modernizarea și extinderea Centrului de agrement „Casa de creație literară și artistică de la Valea Vinului”, Comuna Rodna (Bistrița-Năsăud)
- Dezvoltarea infrastructurii de agrement și a taberelor școlare - Realizarea unei tabere în locul unor școli depopulate, Comuna Coaș (Maramureș)
- Dezvoltare durabilă și incluziune socială- Centru de agrement și tabere pentru copii, Comuna Mihai Viteazu (Cluj)
- Dezvoltare centru de recreere, Comuna Recea (Maramureș)
- Dezvoltare centru de orientare școlară și profesională cu funcțiuni de agrement și tabere pentru tineret (Bihor)

- *Măsura: implementarea unor soluții pentru valorificarea turistică a unor peșteri și sisteme carstice (prin amenajări cu impact redus asupra mediului subteran) și intensificarea promovării peșterilor din regiune deja incluse în circuitul turistic*

- Studiu de oportunitate privind amenajarea Peșterii din Valea Firei (Humpleu)*
- Studiu de oportunitate privind amenajarea Complexului carstic Cetățile Ponorului*
- Studii preliminare privind includerea Peșterii Tăușoare în circuitul turistic*
- Promovarea Peșterii Vadu Crișului*
- Extinderea valorificării turistice a Peșterii Vântului*

- *Măsura: investiții pentru extinderea domeniului schiabil din masivele montane cu altitudini de peste 1800 m, mai puțin afectate de impactul schimbărilor climatice*

- Întocmirea documentațiilor premergătoare amenajărilor propriu-zise (protocoale de colaborare, studii de fezabilitate, proiecte de amenajare) pentru interconectarea domeniilor schiabile Borșa și Vișeu*
- Amenajare pârtie de schi Păltiniș-Dosul Porcului (Târlișua, Bistrița-Năsăud)*
- Extinderea domeniului schiabil din stațiunea Stâna de Vale - Bihor

- *Măsura: investiții în infrastructura specifică turismului cinegetic și piscicol*

- Amenajarea unor pavilioane de observare a faunei și a unor baze turistice de tip cabană destinate turismului cinegetic pe teritoriul fondurilor de vânătoare din regiune*
- Amenajarea pentru pescuit de agrement a unor locații aferente lacurilor din Câmpia Transilvaniei, lacurilor de baraj din zonele montane și râurilor ce străbat regiunea*

- *Măsura: realizarea de amenajări turistice în locuri și spații inedite (saline, mine)*

- Extinderea circuitului turistic în Salina Turda prin amenajarea Minei Iosif, Turda, Cluj
- Deschiderea accesului turistic în Salina Ocna Dej, Cluj
- Punerea în valoare a resurselor naturale și a minelor, Borod, Bihor

- *Măsura: valorificarea unor locații potrivite pentru realizarea și amenajarea unor parcuri de aventură și a altor baze de agrement de importanță regională, inclusiv a unui parc tematic de distracții de talie internațională*

- Analiza oportunităților de înființare a „Dracula Park” în Pasul Tihuța, Bistrița-Năsăud*
- Parc de aventură / Dino Parc în Săcueni, Bihor
- Parc de aventură în Sighetu Marmăției, Maramureș (realizarea unui centru de cățărare, sistem de tiroliană între doi versanți, realizarea unui circuit de bob prin pădure)
- Centru de agrement, Camping Muzeul Satului în Sighetu Marmăției, Maramureș
- Parc de aventură în Borșa, Maramureș
- Amenajare Parc de aventură și distracții în zona de agrement a lacului de lângă oraș, Ștei, Bihor
- Alpine coaster în Complexul Wonderland, Bistrița, Bistrița-Năsăud (realizarea unei instalații de vară, tip *alpine coaster*, în cadrul Complexului Sportiv Polivalent Unirea - va completa

infrastructura existentă în cadrul acestui complex și va asigura utilizarea acestei infrastructuri și de către persoanele care doresc să desfășoare activități recreative și de divertisment, altele decât practicarea sporturilor de iarnă, și va duce la o creștere a atractivității zonei în perioada de vară)

- Îmbunătățirea infrastructurii de agrement (instalații de tip tiroliană, turn de agrement, piste de cicloturism, pumptrack, foisoare, bancuțe inteligente), Rodna, Bistrița-Năsăud
- Bob de vară, bază de agrement, Negrești-Oaș, Satu Mare
- Parc de aventură și bob de vară în Mărișel, Cluj
- Parc de aventură în Ciurila, Cluj
- Parc de aventură în Feleac, Cluj
- Parc de aventură în Salonta, Bihor
- Bază de agrement în Baia Mare, Maramureș
- Aquapark în Baia Sprie, Maramureș
- Aquapark, Odoreu, Satu Mare
- Aquapark în Carei, Satu Mare
- Bazin olimpic, Turda, Cluj
- Aquapark, Turda, Cluj
- Aquapark în Florești, Cluj
- Aquapark în Cluj-Napoca, Cluj
- Aquapark în Chinteni, Cluj
- Aquapark, Crișeni, Sălaj
- Aquapark pe teritoriul Dumbrăvița, Maramureș
- Modernizare și extindere Ștrand Codrișor, Bistrița, Bistrița-Năsăud
- Dezvoltare și extindere ștrand, Santandrei, Bihor
- Bază de agrement Aquapark, Bistrița, Bistrița-Năsăud

Obiectiv specific 2. Creșterea numărului de înnoptări până la finalul anului 2027, cu 43 % la turiștii autohtoni, respectiv 215 % la turiștii străini, prin transformarea Regiunii Nord-Vest într-un spațiu turistic atractiv, accesibil și competitiv

- *Măsura: amenajarea și estetizarea spațiului public al stațiunilor și complexurilor turistice în vederea creșterii gradului de confort și atractivitate și a optimizării valențelor ambientale ale acestora*

- Realizarea unor ghiduri de arhitectură și amenajare peisagistică adaptate pentru fiecare areal turistic*
- Optimizarea circulației pietonale și a fluxurilor rutiere (dimensionarea optimă a arealelor amenajate pentru parcare, amplasarea unor elemente de semnalizare rutieră și turistică) în stațiunile și complexurile turistice*
- Colibița, Bistrița-Năsăud (promenadă în jurul lacului, hidrobiciclete, iluminat, utilități, zonă de relaxare/petrecere a timpului liber prin activități specifice stațiunii montane, zonă de campare, bază de recuperare)

- *Măsura: accelerarea digitalizării sectorului turistic și crearea unor destinații turistice inteligente*

- Adăugarea de coduri QR pe elementele de semnalizare turistică din regiune*

- Crearea de aplicații pentru turism la nivelul destinațiilor turistice din regiune*
- Crearea de aplicații pentru tururi virtuale ale obiectivelor turistice de top din regiune*
- Dezvoltarea integrată și durabilă a Parcului dendrologic și a Complexului Karoly, Carei, Satu Mare (incluție de sistem pentru holograme și soft pentru difuzarea elementelor istorice)

- Măsura: modernizarea și diversificarea căilor și mijloacelor de acces spre principalele orașe, stațiuni, baze individualizate și obiectivele atractive ale regiunii pentru creșterea accesibilității turistice la nivel regional

- Deschiderea la nivelul fiecărui aeroport din regiune de noi rute aeriene spre diverse centre emițătoare de turiști, pentru intensificarea traficului internațional de vizitatori*
- Conectarea eficientă a orașelor majore ale regiunii cu alte centre urbane mari din țară și din străinătate (zboruri directe, trenuri rapide, autostrăzi sau drumuri express) pentru a facilita circulația turistică interregională și transfrontalieră*
- Creșterea accesibilității turistice și dezvoltarea transportului în zonele montane din județul Cluj
- Ruta strategică Turda Est, Cluj (legătura Centru-Aquapark pe partea nordică a Arieșului)
- Ruta strategică Salina-Băi-Oraș – Aquapark, Drumul Salinei, Turda, Cluj
- Ruta strategică Turda Vest, Cluj
- Accesibilitate Castru Roman Turda, Cluj
- Dezvoltarea proiectului pentru telegondola în zona Turda, Cluj
- Dezvoltarea unui transport sezonier organizat prin curse speciale pe rutele Cluj-Napoca – Cojocna, Cluj-Napoca – Salina Turda, Cluj-Napoca – Băișoara
- Drumuri turistice / infrastructura de acces în Maramureș (DJ183C Băiuț – Botiza, 20 km, DJ183 Firiza – Izvoare, DN 18, 20 km, DN 18 Mogoșa – Șuitor – Căvnic, 20 km, DJ187B Poienile de Sub Munte - Vișeu de Sus, 20 km)
- Amenajarea, în locuri pitorești din apropierea căilor rutiere principale, a unor baze turistice destinate turismului de tranzit*

- Măsura: dezvoltarea transportului public prietenos cu turiștii în orașele mari și în destinațiile turistice consacrate

- Crearea unor aplicații de transport în limbi internaționale, sistem de ticketing dedicat etc. în principalele destinații turistice din regiune*

- Măsura: creșterea accesibilității actului turistic pentru toate categoriile de populație

- Adaptarea căilor de acces și vizitare pentru cerințele speciale ale persoanelor cu dizabilități (rampe de acces, ghidaj/acces permis câinilor ghid pentru nevăzători etc.)*
- Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități și a seniorilor la activități turistice desfășurate la obiectivele și destinațiile majore din regiune prin elemente de semnalizare corespunzătoare (personal care oferă ghidaj specializat – audio, limbajul semnelor, ghiduri care pot fi descărcate de pe internet cu descrieri audio ale obiectivelor și activităților etc.)*
- Crearea de experiențe senzoriale pentru persoanele cu deficiențe de vedere (ex. grădini senzoriale în parcuri și grădini botanice, muzee dotate cu zone tactile, machete ale obiectivelor, ghidaj audio dedicat etc.)*

- Realizarea de parteneriate între autoritățile locale și promotorii turismului pentru promovarea, la nivelul destinațiilor turistice, a unui turism accesibil și incluziv pentru toate categoriile de turiști*

- *Măsura: Identificarea suprapunerilor și complementarităților de dezvoltare turistică cu regiunile învecinate din România și din țările vecine pentru dezvoltare turistică integrată și eficientă și pentru transformarea Regiunii Nord-Vest într-un hub turistic transfrontalier*

- Dezvoltarea relațiilor de colaborare transfrontalieră cu promotorii turismului din regiunile învecinate din România și din țările vecine pentru propunerea de trasee și pachete turistice integrate*

- *Măsura: diversificarea ofertei turistice urbane în principalii poli ai regiunii și consolidarea ofertei din stațiunile turistice de interes național pentru dezvoltarea unor centre cu rol polarizant*

- Revitalizarea ansamblului monument istoric Cetățuia, Cluj-Napoca, Cluj
- Muzeul și Parcul Etnografic, Cluj-Napoca, Cluj
- Muzeul Etnografic Octavian Goga, Ciucea, Cluj (conservare, protecție, valorificare)
- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului –Garnizoana, Cluj-Napoca, Cluj
- Reabilitare, restaurare, și introducerea în circuitul turistic a Catedralei Metropolitane Cluj-Napoca, Cluj
- Reabilitare și restructurare a complexului Sfânta Treime din Cluj-Napoca, Cluj
- Cetatea medievală Bistrița, inclusiv Turnul Dogarilor, Bistrița, Bistrița-Năsăud (conservarea și reabilitarea fostului zid de incintă al orașului este absolut necesară, acesta fiind într-o avansată stare de degradare)
- Re-înființare Teatru Municipal Bistrița - Centru cultural multifuncțional, Bistrița-Năsăud (reabilitarea / restaurarea clădirii Cinematografului Omnia (23 August)
- Reabilitare Cămin pentru persoane vârstnice, Bistrița, Bistrița-Năsăud
- Reabilitarea, restaurarea și refuncționalizarea zidurilor cetății Oradea, (Bastioane curte și contraescarpa) în vederea introducerii în circuitul turistic - Cetatea Oradea, centru multicultural și multiconfesional european, etapa IV
- Grădina Urbană Nufărul, Oradea, Bihor
- Cazarma Husarilor, Oradea, Bihor (reabilitare / modernizare)
- Catedrala Veche din Valenta, Oradea, Bihor (reabilitare / modernizare)
- Catedrala Romano-Catolică (Coborârea Sfântului Duh), Oradea, Bihor (reabilitare / modernizare)
- Pasaj Vulturul Negru – sala Cinema Victoria, Oradea, Bihor (reabilitare / restaurare)
- Reabilitare primăria veche, Oradea, Bihor
- Reabilitare primăria veche - Piața centrală nr.2, Bistrița Năsăud
- Cinematograful Minerul, Baia Mare, Maramureș
- Castelul Pocol, Baia Mare, Maramureș (reabilitarea, restaurarea și refuncționalizarea)
- Școala Petre Dulfu, Baia Mare, Maramureș
- Clădirea Minorităților, Baia Mare, Maramureș
- Casa Iancu de Hunedoara, Baia Mare, Maramureș
- Reabilitarea Muzeului Județean de Istorie și arheologie , Maramureș
- Muzeul de Etnografie, Maramureș
- Muzeul de Etnografie, pavilion expozițional, teatru de vară, Casa Albă de Maramureș

- Realizarea unei baze de agrement în arealul acumulării Firiza (Maramureș)
- Realizarea de infrastructuri turistice recreative și curative în zonele metropolitane ale orașelor mari: Băile Someșeni, Băile Cojocna, Lacul Gilău pentru Cluj-Napoca; stațiunea Izvoare pentru Baia Mare, lacul Sărățel pentru Bistrița etc.*

- Măsura: amenajarea și certificarea unor noi stațiuni turistice

- Demersuri pentru certificarea de stațiuni turistice noi: Padiș, Tinca, Marghita (Bihor), Piatra-Fântânele, Târlișua (Bistrița-Năsăud), Cojocna, Răchițele (Cluj), Stoiceni, Dragomirești (Maramureș), Buzușa, Jibou, Șimleu Silvaniei (Sălaj) și Beltiug (Satu Mare)*

- Măsura: dezvoltarea capacității instituționale a regiunii în domeniul turismului

- Înființarea unui Centru Regional de Inovare și Consultanță în turism (sub egida Ministerului Antreprenoriatului și Turismului și a consiliilor județene din regiune)
- Înființarea Asociației furnizorilor de servicii turistice în Regiunea Nord-Vest
- Realizarea unei rețele de centre de informare și de management al destinației eficiente și bine dotate care vor funcționa ca punți de legătură între cerere și ofertă și care vor fi coordonate de către Organizația Regională de Management al Destinației

- Măsura: încurajarea interrelaționării teritoriale, organice a turismului cu celelalte ramuri economice, în sistemul integrat al dezvoltării teritoriale, cu aport de plusvaloare pentru comunitățile locale și în bilanțul teritorial

- Stimularea dezvoltării fermelor agroturistice (zootehnice, legumicole, pomicele, viticole) pentru aprovizionarea unităților turistice cu produse locale, ecologice*
- Constituirea de rețele locale de recepționare a produselor agricole din gospodăriile producătorilor individuali și distribuirea lor spre bazele turistice din regiune (pensiuni, hanuri, moteluri, hoteluri, restaurante)*
- Înființarea de microîntreprinderi care să producă sau să comercializeze produse locale (inclusiv diferite echipamente) solicitate de turiști*
- Implicarea unităților de producție locală artizanală în organizarea de ateliere și activități de familiarizare a turiștilor cu tehnici locale de gătit, meșteșuguri etc. *
- Introducerea în circuitele turistice a unor obiective inedite aparținând patrimoniului industrial*

- Măsura: corelarea programelor educaționale din regiune cu imperatiile pieței muncii

- Intensificarea colaborării dintre instituțiile formatoare cu specializări în domeniul turistic și furnizorii de servicii turistice*
- Diversificarea specializărilor de nivel licență și/sau masterat ale universităților din Cluj-Napoca și Oradea (inclusiv ale extensiilor acestora din alte orașe ale regiunii) prin includerea unor noi certificări în acord cu nomenclatura COR (administrator hotel, agent de asistență turistică, manager destinație turistică, fizioterapeut, kinetoterapeut, reflexoterapeut, fizician medical etc.) *
- Diversificarea specializărilor aferente turismului din liceele și școlile profesionale ale regiunii cu meserii incluse în COR precum: animator hotel, cabanier, cameristă hotel, recepționar hotel,

barman, brutar, ghid (de turism sportiv, de turism montan, de turism ecvestru, de speoturism, de turism cultural) etc. *

- *Măsura: creșterea nivelului de instruire a personalului din domeniul turistic*

- Creșterea competenței lingvistice a personalului ce deservește cererea turistică internațională*
- Facilitarea educației continue pentru actorii din sectorul turistic în ceea ce privește tendințele și evoluțiile din domeniu pentru a crește capacitatea de adaptare la noi provocări*
- Formarea angajaților unităților turistice de mici dimensiuni ca „ambasadori” ai locului, care să prezinte turiștilor opțiuni variate de petrecere a timpului în areal*
- Instruirea angajaților din sectorul turistic în privința aplicării soluțiilor specifice economiei circulare și a sustenabilității*
- Fidelizarea personalului din turism prin asigurarea unui loc de muncă permanent și remunerare atractivă*

Obiectiv specific 3. *Implementarea în Regiune Nord-Vest, până la finalul anului 2027, a principiilor economiei circulare în cel puțin 50 % din destinațiile aferente regiunii cu rolul de a obține creșterea eficienței energetice*

- *Măsura: creșterea eficienței energetice la nivel de baze de cazare și de destinații turistice*

- Încurajarea folosirii unor surse regenerabile de energie disponibile local, prin montarea de panouri solare, a altor mijloace de producere a energiei din surse regenerabile, echipamente eficiente energetic, folosirea iluminatului cu led, a iluminatului cu temporizare unde este oportun etc.*
- Realizarea de audituri la nivel de destinații turistice majore pentru eficientizarea consumurilor de energie, apă, alte resurse naturale (apă termală, nămoluri) etc. *

- *Măsura: utilizarea eficientă a resurselor locale (inclusiv prin implementarea unor elemente de "shared economy") la nivel de destinații turistice pentru scăderea nevoii de transport și, implicit, a emisiilor de carbon rezultate din activitatea turistică*

- Adaptarea meniurilor restaurantelor din destinațiile turistice în funcție de prezența produselor locale, de sezon*
- Promovarea folosirii produselor și serviciilor locale la nivelul destinațiilor turistice*
- Facilitarea accesului turiștilor la platforme locale de transport de tip car-sharing*
- Folosirea hibridă și multiplă a spațiilor din destinațiile turistice (ex. hoteluri care pot funcționa și ca magazine sau birouri, festivaluri și alte evenimente turistice desfășurate în spații neconvenționale etc.) *

- *Măsura: stimularea unui comportament eco-conștient în rândul actorilor din sectorul turistic și a turiștilor pentru evitarea supraconsumului și reducerea impactului negativ al turismului asupra mediului natural și social al destinațiilor*

- Existența unor opțiuni adresate turiștilor pentru reducerea consumului de apă și energie, reducerea risipei alimentare, reducerea cantității de deșeuri generate la nivelul bazelor de cazare*

- *Măsura: optimizarea fluxurilor energetice și materiale la nivel de baze și destinații turistice respectând ierarhia gestiunii deșeurilor (reducere, refolosire, reciclare, recuperare energetică, depozitare), urmărind obținerea statutului de localități/stațiuni „zero deșeuri”*

- Promovarea colectării separate a deșeurilor la nivel de destinații turistice și baze de cazare (dotarea acestora cu recipiente de colectare selectivă a deșeurilor) *
- Reducerea cantității de deșeuri generate la nivel de baze și destinații turistice, repararea și refolosirea bunurilor uzate, compostarea/digestia anaerobă a deșeurilor organice, colectarea eficientă pe fracții a deșeurilor etc. *
- Prelungirea funcționării bazelor de cazare prin utilizarea unor materiale de construcție durabile, realizarea reparațiilor și renovărilor cu frecvență optimă, mobilier modular și realizat din materiale reciclabile care să permită folosirea îndelungată etc. *

Anexa 2

RESURSE TURISTICE DIN REGIUNEA NORD-VEST VIZATE DE PROIECTE DE VALORIFICARE ÎN PERIOADA 2021-2027

Tabel nr. 1. Lista sintetică a resurselor antropice, culturale, naturale curative, recreative, peisagistice, cu obiectivul specific aferent fiecăreia.

Nr. Crt.	Resursa turistică identificată	Categorie Resursă	Obiectiv Specific	Denumire UAT	Categorie UAT (urban / rural)	Județ
1	Castelul Bánffy	Resurse culturale	1	Bonțida	Rural	Cluj
2	Cetatea Liteni	Resurse culturale	1	Săvădisla	Rural	Cluj
3	Cetatea Bologa	Resurse culturale	1	Poieni	Rural	Cluj
4	Clădire monument istoric Castelul Csaky	Resurse culturale	1	Marghita	Urban	Bihor
5	Biserică Evanghelică din Teaca	Resurse culturale	1	Teaca	Rural	Bistrița-Năsăud
6	Biserică Evanghelică din Vermeș	Resurse culturale	1	Lechința	Rural	Bistrița-Năsăud
7	Monumentul de la Chiraleș	Resurse culturale	1	Lechința	Rural	Bistrița-Năsăud
8	Castelul Teleki din Comlod	Resurse culturale	1	Milaș	Rural	Bistrița-Năsăud
9	Castelul Bethlen	Resurse culturale	1	Beclean	Urban	Bistrița-Năsăud
10	Cimitirului Vesel de la Săpânța	Resurse culturale	1	Săpânța	Rural	Maramureș
11	Situri arheologice	Resurse culturale	1	Târgu Lăpuș	Urban	Maramureș
12	Mocănița	Resurse culturale	1	Vișeu de Sus	Urban	Maramureș
13	Biserica de lemn din Bolda	Resurse culturale	1	Beltiug	Rural	Satu Mare
14	Biserica de lemn din Stana	Resurse culturale	1	Socond	Rural	Satu Mare
15	Biserica de lemn din Corund	Resurse culturale	1	Bogdand	Rural	Satu Mare
16	Castrul Roman Porolissum de la Moigrad	Resurse culturale	1	Mirșid	Rural	Sălaj
17	Castelul Beldy	Resurse culturale	1	Jibou	Urban	Sălaj
18	Clădirea Transilvania	Resurse culturale	1	Zalău	Urban	Sălaj
	Cetatea Almașului	Resurse culturale	1	Almaș	Rural	Sălaj
19	Cetatea Fetei	Resurse culturale	1	Florești	Rural	Cluj
20	Sinagogă	Resurse culturale	1	Gherla	Urban	Cluj
21	Biserica Solomon	Resurse culturale	1	Gherla	Urban	Cluj
22	Biserica Armenească	Resurse culturale	1	Gherla	Urban	Cluj
23	Castel Teleki din Pribilești	Resurse culturale	1	Satulung	Rural	Maramureș
24	Sinagogă	Resurse culturale	1	Seini	Urban	Maramureș
25	Clădire monument istoric Cinematograf Mara	Resurse culturale	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș
26	Casa Muzeu Dr. Ioan Mihalyi de Apșa	Resurse culturale	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș
27	Clădire monument istoric fostă prefectură	Resurse culturale	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș

28	Clădire monument istoric Sala Studio	Resurse culturale	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș
29	Muzeul Satului Maramureșean	Resurse culturale	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș
30	Clădiri monument istoric	Resurse culturale	1	Vișeu de Sus	Urban	Maramureș
31	Casa Sztancsek	Resurse culturale	1	Baia Sprie	Urban	Maramureș
32	Muzeul Țării Oașului	Resurse culturale	1	Negrești-Oaș	Urban	Satu Mare
33	Clădirea istorică a școlii Zarda	Resurse culturale	1	Baia Sprie	Urban	Maramureș
34	Cetatea Bathory	Resurse culturale	1	Șimleu Silvaniei	Urban	Sălaj
35	Muzeul de Artă Casa Vecsey	Resurse culturale	1	Satu Mare	Urban	Satu Mare
36	Muzeul Municipal de Istorie și Etnografie	Resurse culturale	1	Beiuș	Urban	Bihor
37	Moară de apă	Resurse culturale	1	Valea lui Mihai	Urban	Bihor
38	Cetatea Ardud	Resurse culturale	1	Ardud	Urban	Satu Mare
39	Biserica Centrală	Resurse culturale	1	Năsăud	Urban	Bistrița- Năsăud
40	Salina Turda	Resursă antropică	1	Turda	Urban	Cluj
41	Salina Ocna Dej	Resursă antropică	1	Dej	Urban	Cluj
42	Mitul Dracula	Resursă culturală	1	Tiha Bârgăului	Rural	Bistrița- Năsăud
43	Areal viticol	Resurse culturale	1	Săcueni	Urban	Bihor
44	Areal viticol	Resurse culturale	1	Lechința	Rural	Bistrița- Năsăud
45	Ape minerale	Resurse naturale curative	1	Sângeorz Băi	Urban	Bistrița- Năsăud
46	Ape minerale	Resurse naturale curative	1	Borșa	Urban	Maramureș
47	Ape minerale	Resurse naturale curative	1	Vișeu de Sus	Urban	Maramureș
48	Ape minerale	Resurse naturale curative	1	Târlișua	Rural	Bistrița- Năsăud
49	Ape minerale	Resurse naturale curative	1	Jucu	Rural	Cluj
50	Ape sărate	Resurse naturale curative	1	Beclean (Băile Figa)	Urban	Bistrița- Năsăud
51	Ape sărate	Resurse naturale curative	1	Turda (Băile Turda)	Urban	Cluj
52	Ape sărate	Resurse naturale curative	1	Gherla (Băile Băița)	Urban	Cluj
53	Ape sărate	Resurse naturale curative	1	Gherla	Urban	Cluj
54	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Beiuș	Urban	Bihor
55	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Marghita	Urban	Bihor
56	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Oradea	Urban	Bihor
57	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Săcueni	Urban	Bihor
58	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Salonta	Urban	Bihor

59	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Ștei	Urban	Bihor
60	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Valea lui Mihai	Urban	Bihor
61	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Șimleu Silvaniei	Urban	Sălaj
62	Ape minerale	resurse naturale curative	1	Bobota	Rural	Sălaj
63	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Satu Mare	Urban	Satu Mare
64	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Tășnad	Urban	Satu Mare
65	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Carei	Urban	Satu Mare
66	Ape geotermale	Resurse naturale curative	1	Târgu Lăpuș (Borcut)	Urban	Maramureș
67	Ape termale	Resurse naturale curative	1	Beltiug	Rural	Sălaj
68	Cheile Galbenei	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Pietroasa	Rural	Bihor
69	Platoul carstic Padiș	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Budureasa	Rural	Bihor
70	Poiana Florilor	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Pietroasa	Rural	Bihor
71	Poiana Vărășoia	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Budureasa	Rural	Bihor
72	Groapa de la Bârșa	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Pietroasa	Rural	Bihor
73	Complexul carstic Cetățile Ponorului	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Pietroasa	Rural	Bihor
74	Peștera din Valea Firei	Resurse naturale recreative	1	Mărgău	Rural	Cluj
75	Peștera Vadu Crișului	Resurse naturale recreative	1	Vadu Crișului	Rural	Bihor
76	Peștera Vântului	Resurse naturale recreative	1	Șuncuiuș	Rural	Bihor
77	Relief castic	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Șuncuiuș	Rural	Bihor
78	Peștera Tăușoare	Resurse naturale recreative	1	Rebrișoara	Rural	Bistrița-Năsăud
79	Relief montan, puncte de belvedere	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Sângeorz Băi	Urban	Bistrița-Năsăud
80	Relief montan, Lacul Colibița	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Bistrița Bârgăului (Colibița)	Rural	Bistrița-Năsăud
81	Relief montan și puncte de belvedere	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Borșa	Urban	Maramureș

82	Relief montan și puncte de belvedere	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Sighetu Marmației	Urban	Maramureș
83	Zone pitorești și puncte belvedere	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Baia Sprie	Urban	Maramureș
84	Puncte de belvedere	Resurse naturale recreative	1	Târgu Lăpuș	Urban	Maramureș
85	Masive montane cu altitudini de peste 1800 m	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Borșa	Urban	Maramureș
86	Masive montane cu altitudini de peste 1800 m	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Vișeu de Sus	Urban	Maramureș
87	Masive montane cu altitudini de peste 1800 m	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Târlișua	Rural	Bistrița-Năsăud
88	Relief montan	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Băișoara	Rural	Cluj
89	Lacul Beliș	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Beliș, Râșca	Rural	Cluj
90	Lacul Drăgan	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Poieni, Săcuieu	Rural	Cluj
91	Complex iazuri	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Țaga	Rural	Cluj
92	Complex lacustru Aghireșu	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Aghireșu	Rural	Cluj
93	Lacul Albastru	Resurse naturale peisagistice	1	Baia Sprie	Urban	Maramureș
94	Lacul Nistru	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Tăuții-Măgherăuș	Urban	Maramureș
95	Râul Someș	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Jibou	Urban	Sălaj
96	Stufărișul de la Sic	Resurse naturale recreative, peisagistice	1	Sic	Rural	Cluj
97	Valea Ierului	Resurse naturale recreative	1	Săcueni	Urban	Bihor
98	Ansamblul Castel Karoly	Resurse culturale	2	Carei	Urban	Satu Mare
99	Castru roman Potaissa	Resurse culturale	2	Turda	Urban	Cluj
99	Monument istoric Cetățuia	Resurse culturale	2	Cluj-Napoca	Urban	Cluj
100	Muzeul și Parcul Etnografic	Resurse culturale	2	Cluj-Napoca	Urban	Cluj
101	Cetatea medievală Bistrița	Resurse culturale	2	Bistrița	Urban	Bistrița-Năsăud
102	Teatru Municipal Bistrița	Resurse culturale	2	Bistrița	Urban	Bistrița-Năsăud
103	Cetatea Oradea	Resurse culturale	2	Oradea	Urban	Bihor
104	Cazarma Hursarilor	Resurse culturale	2	Oradea	Urban	Bihor
105	Catedrala Veche	Resurse culturale	2	Oradea	Urban	Bihor

106	Catedrala Romano-Catolică	Resurse culturale	2	Oradea	Urban	Bihor
107	Cinematograful Minerul	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
108	Castelul Pocol	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
109	Școala Petre Dulfu	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
110	Clădirea Minorităților	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
111	Casa Iancu de Hunedoara	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
112	Muzeul Județean de Istorie	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
113	Muzeul de Etnografie	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
114	Casa Albă de Maramureș	Resurse culturale	2	Baia Mare	Urban	Maramureș
115	Lacul Firiza	Resurse naturale recreative, peisagistice	2	Baia Mare (Firiza)	Urban	Maramureș
116	Lacul Gilău	Resurse naturale recreative, peisagistice	2	Gilău	Rural	Cluj
117	Ape sărate	Resurse naturale curative	2	Cojocna	Rural	Cluj
118	Ape sărate	Resurse naturale curative	2	Cluj Napoca (Băile Someșeni)	Urban	Cluj
119	Relief montan	Resurse naturale recreative, peisagistice	2	Desești (Izvoare)	Rural	Maramureș
120	Lacul Sărățel	Resurse naturale curative	2	Șieu- Măgheruș	Rural	Bistrița- Năsăud
121	Cascada Văluț Miresii	Resurse naturale peisagistice	2	Mărgău	Rural	Cluj
122	Ape minerale	Resurse naturale curative	2	Tinca	Rural	Bihor
123	Ape minerale	Resurse naturale curative	2	Târgu Lăpuș (Stoiceni)	Urban	Maramureș
124	Ape minerale	Resurse naturale curative	2	Dragomirești	Urban	Maramureș
125	Ape minerale	Resurse naturale curative	2	Jibou	Urban	Sălaj
126	Ape minerale	Resurse naturale curative	2	Ileanda (Bizușa)	Rural	Sălaj

EVALUAREA OFERTEI TURISTICE A UAT-URILOR REGIUNII NORD-VEST

Privită în ansamblul său, dezvoltarea turismului în profil teritorial este, înainte de orice, rezultatul implicării actorilor locali, a instituțiilor și autorităților locale. Entitățile administrativ-teritoriale locale, orașe sau comune, bine guvernate, cu preocupări asidue pentru valorificarea resurselor locale, inclusiv cele turistice, domină ierarhiile județene și regionale din domeniu.

Iată de ce este util și necesar ca acestea, dar și alte instituții cu atribuții regionale și naționale să aibă acces la un instrument de lucru care să orienteze inițiativele spre acele UAT-uri cu perspective de dezvoltare a unui turism durabil, sustenabil, bazat pe resurse atractive naturale sau antropice consistente. De asemenea, rezultatele analizei pot fi utilizate pentru repartitia echilibrată în teritoriu a inițiativelor, inclusiv a amenajărilor aferente unor noi stațiuni turistice.

Oferta turistică urbană

Potențialul turistic a fost analizat în detaliu în cadrul proiectului „*Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice din Regiunea de Nord-Vest*” (2019) al cărui beneficiar este Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest. Ca urmare, în documentația de față ne vom focaliza asupra încadrării celor 43 de centre urbane, în funcție de valoarea potențialului turistic propriu, în cele trei categorii ierarhice relevante: de interes național, de interes regional și de interes local.

De subliniat că unele centre urbane precum Oradea, Turda, Sighetu Marmației, Borșa, Beclean (Băile Figa), Vișeu de Sus, Baia Sprie (Mogoș), Sângeorz Băi, Carei, Tăuții Măgheruș, Cavnic, Negrești-Oaș Seini, Tășnad, Livada, Săcueni și Ștei (aproape 40 % din totalul orașelor din Regiunea Nord-Vest) și-au câștigat deja statutul de stațiune turistică, unele dintre ele, precum Sângeorz Băi, Borșa și Tășnad chiar pe cel de stațiune de interes național.

Tabel nr. 2. Clasificarea și ierarhizarea orașelor din Regiunea Nord-Vest în funcție de potențialul turistic

Nr. crt.	Denumire	Județ	Indicatori valorici	Clasa
1	Cluj-Napoca	Cluj	167	A
2	Oradea	Bihor	149	A
3	Baia Mare	Maramureș	119	A
4	<i>Bistrița</i>	Bistrița Năsăud	99	B
5	<i>Satu Mare</i>	Satu Mare	98	B
6	<i>Turda</i>	Cluj	94	B
7	<i>Zalău</i>	Sălaj	82	B
8	<i>Sighetu Marmației</i>	Maramureș	78	B
9	<i>Dej</i>	Cluj	75	B
10	<i>Borșa</i>	Maramureș	74	B
11	<i>Beclean</i>	Bistrița Năsăud	70	B
12	<i>Vișeu de Sus</i>	Maramureș	67	B
13	<i>Baia Sprie</i>	Maramureș	66	B
14	<i>Sângeorz Băi</i>	Bistrița Năsăud	66	B
15	<i>Gherla</i>	Cluj	66	B
16	<i>Carei</i>	Satu Mare	63	B
17	<i>Șimleu Silvaniei</i>	Sălaj	61	B
18	<i>Jibou</i>	Sălaj	60	B

19	Tăuții Măgheruș	Maramureș	57	C
20	Beiuș	Bihor	57	C
21	Câmpia Turzii	Cluj	56	C
22	Cavnic	Maramureș	54	C
23	Târgu Lăpuș	Maramureș	54	C
24	Negrești-Oaș	Satu Mare	53	C
25	Aleșd	Bihor	52	C
26	Năsăud	Bistrița Năsăud	52	C
27	Seini	Maramureș	49	C
28	Tășnad	Satu Mare	48	C
29	Cehu Silvaniei	Sălaj	41	C
30	Salonta	Bihor	41	C
31	Vaşcău	Bihor	41	C
32	Marghita	Bihor	40	C
33	Valea lui Mihai	Bihor	40	C
34	Șomcuta Mare	Maramureș	40	C
35	Huedin	Cluj	40	C
36	Săliște de Sus	Maramureș	40	C
37	Livada	Satu Mare	39	C
38	Dragomirești	Maramureș	38	C
39	Nucet	Bihor	37	C
40	Săcueni	Bihor	37	C
41	Ștei	Bihor	37	C
42	Ulmeni	Maramureș	37	C
43	Ardud	Satu Mare	30	C

Sursa: *Proiect nr. 18/2019, cu completări*

Astfel, evaluarea potențialului turistic urban din Regiunea Nord-Vest a fost realizată prin prisma a patru criterii de maximă relevanță: prezența resurselor turistice naturale, a resurselor turistice antropice, a infrastructurilor turistice de bază (structuri de primire turistică cu o capacitate de cazare optimă, amenajări și facilități recreative - inclusiv pentru SPA și wellness sau sporturi de iarnă) și a infrastructurilor de transport. Acest demers conturează o ierarhie valorică a orașelor sub aspect turistic, ceea ce le conferă atribute distincte în acțiunea de implementare a strategiei de dezvoltare. Se are, deci, în vedere o grupare a orașelor pe cele trei paliere de relevanță: național, regional și local, în vederea transformării lor în poli de gravitație turistică, dar și de disipare teritorială, corelată cu populația pe care o dețin, a cererii turistice în regiune.

Centre urbane cu potențial turistic de importanță națională/internațională

Rolul lor este definit, în primul rând, de potențialul turistic ridicat pe care-l dețin, de gradul avansat de valorificare a acestuia dar și de perspectivele imediate ale intervențiilor de amenajare a unor noi obiective de mare atractivitate (Tabel nr. 3).

Tabel nr. 3. Municipii cu potențial turistic de interes național/internațional

Nr. crt.	Municipiu	Județ	Sumă indicatori	Profil turistic
1	Cluj-Napoca	Cluj	167	Turism complex
2	Oradea	Bihor	149	Turism complex
3	Baia Mare	Maramureș	119	Turism complex

Centre urbane cu potențial de dezvoltare turistică de nivel regional

Sunt incluse în această categorie centre urbane reședințe de județ fără un fenomen turistic la fel de dezvoltat ca cele din categoria precedentă, alte orașe importante la nivel județean, precum și numeroase localități clasificate ca stațiuni turistice (Tabel nr. 4).

Tabel nr. 4. Orașe și municipii cu potențial turistic de interes regional

Nr. crt.	Oraș / municipiu	Județ	Sumă indicatori	Profil turistic
1	Bistrița	Bistrița Năsăud	99	Cultural
2	Satu Mare	Satu Mare	98	Complex
3	Turda	Cluj	94	Complex
4	Zalău	Sălaj	82	Complex
5	Sighetu Marmăției	Maramureș	78	Complex
6	Dej	Cluj	75	Complex
7	Borșa	Maramureș	74	Complex
8	Beclean	Bistrița Năsăud	70	Complex
9	Vișeu de Sus	Maramureș	67	Complex
10	Baia Sprie	Maramureș	66	Complex
11	Sângeorz Băi	Bistrița Năsăud	66	Complex
12	Gherla	Cluj	66	Complex
13	Carei	Satu Mare	63	Complex
14	Șimleu Silvaniei	Sălaj	61	Complex
15	Jibou	Sălaj	60	Complex

Sursa: Proiect nr. 18/2019, cu completări

Centre urbane cu vocație turistică locală

Alcătuiesc grupa cea mai numeroasă de entități urbane, alcătuită, fără excepție, din orașe mici, unele recent declarate orașe (Tabel nr. 5). Potențialul lor atractiv este constituit preponderent din obiective culturale (religioase, istorice, monumente), la care se adaugă valori peisagistice sau resurse hidro-termale și hidro-minerale. Beneficiază de prezența unor baze de cazare (hoteluri, pensiuni). Polarizează, de regulă, așezări rurale, ceea ce le conferă valențe numeroase de practicare a turismului rural și a agroturismului.

Tabel nr. 5. Orașe și municipii cu potențial turistic de interes local

Nr. crt.	Oraș / municipiu	Județ	Sumă indicatori	Profil turistic
1	Tăuții Măgheruș	Maramureș	57	Complex
2	Beiuș	Bihor	57	Complex
3	Câmpia Turzii	Cluj	56	Cultural, recreativ
4	Cavnic	Maramureș	54	Cultural, recreativ
5	Târgu Lăpuș	Maramureș	54	Cultural, religios
6	Negrești-Oaș	Satu Mare	53	Complex
7	Aleșd	Bihor	52	Complex
8	Năsăud	Bistrița Năsăud	52	Cultural, tehnic
9	Seini	Maramureș	49	Cultural
10	Tășnad	Satu Mare	48	Complex
11	Cehu Silvaniei	Sălaj	41	Cultural, recreativ
12	Salonta	Bihor	41	Cultural, curativ
13	Vașcău	Bihor	41	Cultural, recreativ

14	Marghita	Bihor	40	<i>Complex</i>
15	Valea lui Mihai	Bihor	40	<i>Complex</i>
16	Șomcuta Mare	Maramureș	40	<i>Cultural</i>
17	Huedin	Cluj	40	<i>Cultural, recreativ</i>
18	Săliște de Sus	Maramureș	40	<i>Cultural, rural</i>
19	Livada	Satu Mare	39	<i>Complex</i>
20	Dragomirești	Maramureș	38	<i>Complex</i>
21	Nucet	Bihor	37	<i>Recreativ</i>
22	Săcueni	Bihor	37	<i>Complex</i>
23	Ștei	Bihor	37	<i>Cultural, recreativ</i>
24	Ulmeni	Maramureș	37	<i>Cultural, recreativ</i>
25	Ardud	Satu Mare	30	<i>Cultural</i>

Sursa: Proiect nr. 18/2019, cu completări

Oferta turistică rurală

Analiza ofertei rurale a Regiunii Nord-Vest are la bază o evaluare multicriterială a comunelor din areal în funcție de potențialul lor turistic natural, cultural sau pentru turism curativ. Astfel, la nivelul fiecărei comune au fost inventariate și cuantificate atât tipurile diferite de atracții conținute, cât și obiectivele de același tip. Evaluarea se bazează, în primul rând, pe prioritizarea resurselor realizate în cadrul studiului „Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest”, dar include și aspecte precum accesul către principalele atracții sau infrastructurile turistice (acolo unde acestea nu fuseseră incluse în evaluarea inițială a resurselor, s-a efectuat o evaluare paralelă, în termeni de potențial atractiv și de posibilități de punere în valoare a acestuia).

Oferta turistică rurală a regiunii urmărește trei direcții principale, în funcție de resursele conținute și de formele de turism determinate: oferta turistică bazată pe patrimoniul natural care determină turism de tip natură și aventură, geoturism, ecoturism etc., oferta turistică bazată pe patrimoniul cultural și/sau spiritual, care determină turism cultural, rural sau turism religios etc. și oferta turistică bazată pe resursele curative, în principal pe apele minerale sau termale sau, unde e cazul, pe factori micro-climatici specifici.

Pentru fiecare tip de ofertă turistică în parte a rezultat distribuția pe patru categorii a comunelor:

- **Clasa A** – comune cu potențial turistic foarte ridicat, unde se recomandă intervenții pentru punerea în valoare, în manieră sustenabilă și responsabilă a resurselor, dezvoltarea infrastructurilor și intensificarea promovării;
- **Clasa B** – comune cu potențial turistic ridicat, unde sunt încurajate investiții pentru diversificarea ofertei turistice și exploatarea interconectată a resurselor;
- **Clasa C** – comune cu potențial turistic mediu – scăzut, unde nu se susțin, în această etapă de programare, intervenții majore pentru dezvoltarea unor proiecte de amploare;
- **Clasa D** – comune cu potențial turistic scăzut, unde turismul nu poate reprezenta o prioritate.

Notăm faptul că aceste categorii au fost stabilite în mod distinct pentru fiecare dintre cele trei direcții, respectiv pentru oferta determinată de patrimoniul natural, cultural sau de resursele cu valențe curative. Întrucât distribuția teritorială a resurselor de un tip sau altul este neuniformă, de cele mai multe ori, o comună anume poate fi inclusă în clase diferite din cadrul evaluărilor. Acest lucru sporește, însă, acuratețea cu privire la încadrarea într-o categorie sau alta și ușurința cu care pot fi folosite aceste evaluări.

Oferta recreativă rurală bazată pe patrimoniul peisagistic natural

Pentru a caracteriza oferta turistică a comunelor din Regiunea Nord-Vest, din punct de vedere al ofertei pentru turism de tip natură și aventură, geoturism sau ecoturism, comunele au fost analizate, urmărindu-se principalele obiective ierarhizate și prioritizate în studiul „Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest”. Aceste obiective fuseseră inventariate și prioritizate în documentul menționat, folosind în multe cazuri indici de ierarhizare valorică stabiliți pe tipuri diferite de valori de referință. De aceea, pentru a putea evalua importanța prezenței unor geomorfosituri diferite (vârfuri, platouri, chei, defilee, peșteri sau alte tipuri de geomorfosituri), a unor resurse turistice hidrografice (cascade, râuri, izbucuri și lacuri), precum și a unor aspecte legate de peisajul natural sau ecologice (încadrarea unor areale în cadrul principalelor forme de conservare a ariilor naturale: rezervații, situri comunitare, parcuri naturale etc.), primul pas a constat în ponderarea valorilor acordate anterior. Ulterior, în analiză, au fost inventariate și aspecte legate de infrastructurile turistice sau de accesul către comune.

Din punct de vedere al potențialului natural, au fost identificate cele patru categorii de comune cu câteva caracteristici clar conturate.

Comunele din Clasa A au un potențial turistic natural foarte ridicat, resursele conținute sunt abundente, de diferite tipuri (geomorfologice, hidrografice, ecologice) și cu diferite ranguri de importanță, unele comune cuprinzând inclusiv geomorfosituri cu relevanță pe scară internațională – dar care nu se bucură de vizibilitate turistică proporțională cu potențialul. În cazul acestor resurse se remarcă și diferite grade de accesibilitate, fiind astfel pretabile pentru diferite tipuri și forme de turism, de la vizitare simplă sau geoturism până la speoturism extrem. În cele două comune încadrate în această clasă, Pietroasa și Budureasa, recomandăm intervenții și investiții pentru punerea în valoare, în manieră durabilă și cât mai puțin invazivă a resurselor peisajului carstic de suprafață și subteran. Infrastructurile de cazare, de facilitare a accesului, precum și activitățile de promovare sunt neproporționale cu potențialul deosebit de ridicat, de aceea se recomandă acțiuni și pe aceste direcții.

Comunele din Clasa B au un potențial turistic natural ridicat, conțin resurse atractive numeroase, de categorii diferite, dar cu importanță preponderent regională sau națională. În aceste comune, potențialul de dezvoltare al fenomenului turistic, în general, nu are amploarea pe care o are în cazul comunelor din clasa A. În aceste areale sunt încurajate intervențiile pentru diversificarea ofertei turistice, pentru facilitarea accesului către resursele turistice (în multe cazuri deficitar), pentru realizarea unor infrastructuri moderne. Totodată, se recomandă conectarea resurselor situate în localități învecinate, pentru conturarea unei oferte turistice mai complexe, care să poată determina fluxuri turistice mai consistente.

Comunele din Clasa C au un potențial turistic natural modest, conținând resurse care nu sunt considerate în general ca fiind prioritare și nu pot determina un fenomen turistic de sine stătător. Referitor, strict, la exploatarea acestor resurse, nu se susțin în această etapă intervenții majore. Cu toate acestea, în cazul în care unele dintre aceste comune se încadrează într-o clasă superioară a turismului cultural sau curativ, resursele naturale existente pot reprezenta un suport și un factor de diversificare a ofertei turistice pentru UAT-urile în cauză.

În Clasa D sunt încadrate comunele cu potențial turistic natural scăzut. În cazul acestora, în această etapă de planificare, turismul nu poate reprezenta o prioritate pentru autoritățile județene sau regionale. La acest nivel se pot dezvolta proiecte turistice vizând strict resurse de alt tip (culturale sau curative).

Tabel nr. 6. Comunele de clasă A și B din punctul de vedere al resurselor peisagistice în ordinea punctajelor acordate la evaluare

Nr. crt.	Comuna	Județul	Resurse turistice	Clasă
1	Pietroasa	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); rezervații - Avenul din Hoanca Urzicarului (RONPA0077), Groapa Ruginoasă - Valea Seacă (RONPA0158), Pietrele Galbenei (RONPA0159), Piatra Bulzului (RONPA0160), Ghețarul Focul Viu (RONPA0161), Avenul Ghețarul Bortig (RONPA0162), Fâneța Izvoarelor Crișul Pietros (RONPA0165), Cetățile Ponorului (RONPA0166), Valea Galbenei (RONPA0167), Valea Sighiștelului (RONPA0168), Pietrele Boghii (RONPA0169), Săritoarea Bohodeiului (RONPA0170), Poiana Florilor (RONPA0172), Depresiunea Băliileasa (RONPA0174), Groapa de la Bârsa (RONPA0175), Platoul carstic Lumea Pierdută (RONPA0177), Peștera Urșilor de la Chișcău (RONPA0186), Peștera Micula (RONPA0189), Vârful Cârligați (RONPA0193); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni – Vlădeasa (ROSPA0081).	A
2	Budureasa	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); rezervații - Vârful Buteasa (RONPA0163), Molhașurile din Valea Izbuclor (RONPA0164), Săritoarea Bohodeiului (RONPA0170), Cetatea Rădesei (RONPA0171), Platoul carstic Padiș (RONPA0173), Vârful Biserica Moțului (RONPA0176), Vârful Cârligați (RONPA0193), Piatra Grăitoare din coasta de S-E a Brăieșei (RONPA0197), Valea Iadei cu Syringa josichaea (RONPA0198), Peștera din Piatra Ponorului (RONPA0354), Molhașul Mare de la Izbuce (RONPA0357), Peștera Smeilor de la Onceasa (RONPA0849), Complexul carstic din Valea Ponorului (RONPA0860), Sistemul carstic Peștera Cerbului - Avenul cu Vacă (RONPA0861); situri de importanță comunitară - Apuseni (ROSCI0002), Buteasa (ROSCI0016), Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062), Ferice - Plai (ROSCI0084), Valea Iadului (ROSCI0262); arii de protecție specială avifaunistică - Munții Apuseni - Vlădeasa (ROSPA0081), Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	A
3	Mărgău	Cluj	Relief carstic. Areale protejate: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); rezervații - Peștera Vârfurașu (RONPA0342), Peștera Mare din Valea Firii (RONPA0353), Peștera din Piatra Ponorului (RONPA0354), Complexul carstic din Valea Ponorului (RONPA0860); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni - Vlădeasa (ROSPA0081).	A
4	Roșia	Bihor	Relief carstic (inclusiv izbulul Roșiei). Areale protejate: rezervații - Peștera Ciurului Ponor (RONPA0183), Peștera Ciurului Izbuclor (RONPA0184), Peștera Vacii (RONPA0213), Peștera Gruiețului (RONPA0214), Peștera Farcu (RONPA0216); Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062).	B
5	Șuncuiuș	Bihor	Relief carstic (inclusiv izbulul Izbândiș). Areale protejate: rezervații - Defileul Crișului Repede (RONPA0182), Peștera Vântului (RONPA0188); Sit de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062); Aria de protecție specială avifaunistică Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	B
6	Bistrița Bârgăului	Bistrița-Năsăud	Relief montan, Acumularea Colibița. Areale protejate: Parcul Național Călimani (RONPA0009); rezervații - Valea Repede (RONPA0231), Tăul Zânelor (RONPA0232), Cheile Bistriței Ardelene (RONPA0235),	B

			Stâncile Tătarului (RONPA0241); situri de importanță comunitară - Călimani - Gurghiu (ROSCI0019), Cușma (ROSCI0051); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Călimani (ROSPA0133).	
7	Rebrișoara	Bistrița-Năsăud	Relief montan, relief carstic. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Aria protejată Peștera Tăușoare (RONPA0223), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); situri de importanță comunitară - Munții Rodnei (ROSCI0125), Peștera Tăușoare (ROSCI0193), Someșul Mare Superior (ROSCI0232); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
8	Moisei	Maramureș	Relief glaciar. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Parcul Natural Munții Maramureșului (RONPA0930), Rezervația Pietrosul Mare (RONPA0580), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002), situri de importanță comunitară - Munții Maramureșului (ROSCI0124), Munții Rodnei (ROSCI0125), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSCI0264); arii de protecție specială avifaunistică - Munții Rodnei (ROSPA0085), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSPA0171).	B
9	Bulz	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: Rezervația Peștera cu Apă din Valea Leșului (RONPA0187), Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062), Aria de protecție specială avifaunistică Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	B
10	Bratca	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: rezervații - Peștera cu Apă din Valea Leșului (RONPA0187), Calcarele cu hipuriți din Valea Crișului (RONPA0208); situri de importanță comunitară - Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062), Muntele Șes (ROSCI0322), Aria de protecție specială avifaunistică Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	B
11	Șanț	Bistrița-Năsăud	Relief montan, forme carstice. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005); rezervații - Peștera din Valea Cobășelului (RONPA0236), Ineu Lala (RONPA0242), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002), Sit de importanță comunitară Munții Rodnei (ROSCI0125), Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
12	Săcel	Maramureș	Relief montan. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005); rezervații - Izvorul Bătrâna (RONPA0579), Peștera și izbulul Izvorul Albastru al Izei (RONPA0599), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); situri de importanță comunitară - Munții Maramureșului (ROSCI0124), Munții Rodnei (ROSCI0125), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSCI0264); arii de protecție specială avifaunistică - Munții Rodnei (ROSPA0085), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSPA0171).	B
13	Rodna	Bistrița-Năsăud	Relief montan. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Rezervația Poiana cu narcise de pe masivul Saca (RONPA0226), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002), Situl de importanță comunitară Munții Rodnei (ROSCI0125), Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
14	Telciu	Bistrița-Năsăud	Relief montan, relief carstic. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); situri de importanță comunitară - Munții Rodnei (ROSCI0125), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSCI0264); arii de protecție specială avifaunistică - Munții Rodnei (ROSPA0085), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSPA0171).	B
15	Repedea	Maramureș	Relief montan. Areale protejate: Parcul Natural Munții Maramureșului (RONPA0930); rezervații - Vârful Fărcău - Lacul Vinderelu - Vârful Mihailecu (RONPA0603), Poiana cu narcise Tomnatec - Sehleanu (RONPA0605); Sit de importanță comunitară Munții Maramureșului	B

			(ROSCI0124); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Maramureșului (ROSPA0131).	
16	Ocna Șugatag	Maramureș	Relief montan, complex lacustru Ocna Șugatag. Areale protejate: rezervații - Lacul Morărenilor (RONPA0585), Pădurea Crăiasa (RONPA0591), Cheile Tătarului (RONPA0595); situri de importanță comunitară - Gutâi - Creasta Cocoșului (ROSCI0089), Igniș (ROSCI0092); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Gutâi (ROSPA0134).	B
17	Desești	Maramureș	Relief montan. Areale protejate: rezervații - Creasta Cocoșului (RONPA0594), Cheile Tătarului (RONPA0595), Mlaștinile Vlășchinescu (RONPA0588), Mlaștina Iezerul Mare (RONPA0607); situri de importanță comunitară - Igniș (ROSCI0092), Gutâi - Creasta Cocoșului (ROSCI0089); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Gutâi (ROSPA0134).	B
18	Gilău	Cluj	Relief montan și lacuri. Rezervația Cariera Corabia (RONPA0341).	B
19	Vadu Crișului	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: rezervații - Defileul Crișului Repede (RONPA0182), Lentila 204 Brusturi - Cornet (RONPA0207); situri de importanță comunitară - Crișul Repede amonte de Oradea (ROSCI0050), Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062).	B
20	Romuli	Bistrița-Năsăud	Relief montan. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005); Rezervația Zăvoaiele Borcutului (RONPA0222), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); situri de importanță comunitară - Munții Rodnei (ROSCI0125), Valea Izei și Dealul Solovan (ROSCI0264); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
21	Poieni	Cluj	Acumularea Drăgan, peisaj montan. Face parte din: Sit de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062); arii de protecție specială avifaunistică - Munții Apuseni - Vlădeasa (ROSPA0081), Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	B
22	Dobrești	Bihor	Relief carstic, acumularea Luncasprie. Areale protejate: Rezervația Peștera Toplița (RONPA0217); Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062); Alte geomorfosituri-Cheile Videi și Platoul Vida-Răcaș.	B
23	Șoimi	Bihor	Izvoare, defilee. Areale protejate: rezervații - Defileul Crișului Negru la Borz (RONPA0191), Dealul Păcău (RONPA0195); situri de importanță comunitară - Codru Moma (ROSCI0042), Crișul Negru (ROSCI0049), Defileul Crișului Negru (ROSCI0061)	B
24	Băișoara	Cluj	Sporturi de iarnă, peisaj montan. Areale protejate: situri de importanță comunitară - Muntele Mare (ROSCI0119), Valea Ierii (ROSCI0263), Pajiștile de la Liteni - Săvădisla (ROSCI0427); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Trascăului (ROSPA0087).	B
25	Mărișel	Cluj	Sporturi de iarnă, peisaj montan. Areale protejate: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni - Vlădeasa (ROSPA0081).	B
26	Groșii Țibleșului	Maramureș	Peisaj montan. Areale protejate: Rezervația Arcer - Țibleș - Bran (RONPA0602); situri de importanță comunitară - Valea Izei și Dealul Solovan (ROSCI0264), Groșii Țibleșului (ROSCI0411); Aria de protecție specială avifaunistică Valea Izei și Dealul Solovan (ROSPA0171).	B
27	Cărpinet	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: rezervații - Izbucul intermitent de la Călugări (RONPA0178), Avenul Câmpeneasa cu Izbucul Boiu (RONPA0181); situri de importanță comunitară- Platoul Vașcău (ROSCI0200), Coridorul Munții Bihorului - Codru Moma (ROSCI0291).	B
28	Tureni	Cluj	Relief carstic, iazuri și heleștee. Areale protejate: Rezervația Cheile Turenilor (RONPA0359); situri de importanță comunitară - Cheile	B

			Turenilor (ROSCI0034), Făgetul Clujului - Valea Morii (ROSCI0074); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Trascăului (ROSPA0087).	
29	Remetea	Bihor	Areale protejate: Peștera Meziad (RONPA0210), Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062)	B
30	Săcuieu	Cluj	Relief montan. Areale protejate: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004), Rezervația Peștera Vârfurașu (RONPA0342); Sit de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni – Vlădeasa (ROSPA0081).	B
31	Sic	Cluj	Areale protejate: rezervații - Lacul Știucilor (RONPA0349), Sic (RONPA0351); Sit de importanță comunitară Lacul Știucilor - Sic - Puini - Bonțida (ROSCI0099); Aria de protecție specială avifaunistică Bazinul Fizeșului (ROSPA0104).	B
32	Maieru	Bistrița-Năsăud	Relief montan. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Rezervația Izvoarele Mihăiesei (RONPA0240); Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); Situl de importanță comunitară Munții Rodnei (ROSCI0125); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
33	Criștioru de Jos	Bihor	Relief Montan, până în partea superioară a Munților Bihor. Face parte din situri de importanță comunitară: Platoul Vașcău (ROSCI0200), Valea Cepelor (ROSCI0260), Coridorul Munții Bihorului - Codru Moma (ROSCI0291), Munții Bihor (ROSCI0324).	B
34	Beliș	Cluj	Peisaj montan, Lacul Fântânele. Face parte din: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni - Vlădeasa (ROSPA0081).	B
35	Florești	Cluj	Acumulări lacustre. Face parte din siturile de importanță comunitară Făgetul Clujului - Valea Morii (ROSCI0074) și Pădurea de stejar pufos de la Hoia (ROSCI0146).	B
36	Câmpani	Bihor	Relief carstic. Face parte din: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); Rezervația Valea Sighiștelului (RONPA0168); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni – Vlădeasa (ROSPA0081).	B
37	Căbești	Bihor	Relief carstic. Areale protejate: rezervații - Peștera cu Apă din Valea Leșului (RONPA0187), Peștera Meziad (RONPA0210); Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062); Aria de protecție specială avifaunistică Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (ROSPA0115).	B
38	Lugașu de Jos	Bihor	Acumulări lacustre, relief carstic. Areale protejate: Rezervația naturală Gruiul Pietrii (RONPA0202); situri de importanță comunitară - Crișul Repede amonte de Oradea (ROSCI0050), Muntele Șes (ROSCI0322); Aria de protecție specială avifaunistică Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede (ROSPA0123).	B
39	Vârciorog	Bihor	Relief carstic, arealul protejat Peștera Osoiu (RONPA0185), Situl de importanță comunitară Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului (ROSCI0062).	B
40	Parva	Bistrița-Năsăud	Relief montan. Areale protejate: Parcul Național Munții Rodnei (RONPA0005), Rezervația Biosferei Pietrosul Rodnei (ROMAB0002); Situl de importanță comunitară Munții Rodnei (ROSCI0125); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Rodnei (ROSPA0085).	B
41	Fizeșu Gherlii	Cluj	Areale protejate: Rezervația Lacul Știucilor (RONPA0349); Sit de importanță comunitară Lacul Știucilor - Sic - Puini – Bonțida (ROSCI0099); Aria de protecție specială avifaunistică Bazinul Fizeșului (ROSPA0104).	B
42	Râșca	Cluj	Lacul Fântânele, peisaj montan. Face parte din: Parcul Natural Apuseni (RONPA0004); Situl de importanță comunitară Apuseni (ROSCI0002);	B

			Aria de protecție specială avifaunistică Munții Apuseni – Vlădeasa (ROSPA0081).	
43	Ileanda	Sălaj	Relief carstic. Areale protejate: Rezervația Pădurea „La Castani” (RONPA0709); situri de importanță comunitară- Peștera Măgurici (ROSCI0192), Lozna (ROSCI0314); Aria de protecție specială avifaunistică Cursul Mijlociu al Someșului (ROSPA0114).	B
44	Mihai Viteazu	Cluj	Areale protejate: Rezervația Cheile Turzii (RONPA0348); Sit de importanță comunitară Cheile Turzii (ROSCI0035); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Trascăului (ROSPA0087).	B
45	Bălan	Sălaj	Aria protejată Grădina Zmeilor (RONPA0699), Situl de importanță comunitară Racăș - Hida (ROSCI0209).	B
46	Poienile de sub Munte	Maramureș	Relief montan. Areale protejate: Parcul Natural Munții Maramureșului (RONPA0930); Situl de importanță comunitară Munții Maramureșului (ROSCI0124); Aria de protecție specială avifaunistică Munții Maramureșului (ROSPA0131).	B
47	Tiha Bârgăului	Bistrița-Năsăud	Areale protejate: Pietra Fântânele (RONPA0228) și Situl de importanță comunitară Cușma (ROSCI0051).	B
48	Băiuț	Maramureș	Areale protejate: rezervații - Peștera cu Oase (RONPA0584), Mlaștina Tăul Negru (RONPA0611); Situl de importanță comunitară Codrii seculari de la Strâmbu - Băiuț (ROSCI0285).	B
49	Băbeni	Sălaj	Areale protejate: rezervații - Pietrele Moșu și Baba (RONPA0700), Stanii Clișului (RONPA0705); Situl de importanță comunitară Lozna (ROSCI0314); Aria de protecție specială avifaunistică Cursul Mijlociu al Someșului (ROSPA0114).	B
50	Târlișua	Bistrița-Năsăud	Relief montan	B

Tabel nr. 7. Categoriile de comune în funcție de potențialul peisagistic

CLASA	JUDEȚUL	COMUNE
A	Bihor	Pietroasa, Budureasa
	Cluj	Mărgău
B	Bihor	Bratca, Bulz, Căbești, Câmpani, Cărpinet, Criștioru de Jos, Dobrești, Lugașu de Jos, Remetea, Roșia, Șoimi, Șuncuiuș, Vadu Crișului, Vârciorog
	Bistrița-Năsăud	Bistrița Bârgăului, Maieru, Parva, Rebrîșoara, Rodna, Romuli, Șanț, Târlișua, Telciu, Tiha Bârgăului
	Cluj	Băișoara, Beliș, Fizeșu Gherlii, Florești, Gilău, Mărișel, Mihai Viteazu Poieni, Râșca, Săcuieu, Sic, Tureni
	Maramureș	Băiuț, Desești, Groșii Țibleșului, Moisei, Ocna Șugatag, Poienile de sub Munte, Repedea, Săcel
	Sălaj	Băbeni, Bălan, Ileanda
C	Bihor	Aștileu, Aușeu, Avram Iancu, Batăr, Borod, Borș, Buntești, Căpâlna, Cefa, Cherechiu, Ciumeghiu, Cociuba Mare, Copăcel, Curățele, Curtuișeni, Derna, Diosig, Drăgești, Finiș, Girișu de Criș, Hidișelu de Sus, Holod, Ineu, Lăzăreni, Lazuri de Beiuș, Lunca, Mădăraș, Măgești, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Pomezue, Popești, Răbăgani, Roșiori, Săcădat, Sălacea, Sălard, Sânmartin, Sânnicolau Român, Sântandrei, Sârbi, Șimian, Spinuș, Suplacu de Barcău, Tămășeu, Târcaia, Tarcea, Țețchea, Tileagd, Tinca, Toboliu, Uileacu de Beiuș
	Bistrița-Năsăud	Branîștea, Budacu de Jos, Budești, Cetate, Chiuza, Ciceu Mihăiești, Dumitrița, Feldru, Galații Bistriței, Ilva Mare, Ilva Mică, Josenii Bârgăului, Lechința, Livezile, Lunca Ilvei, Măgura Ilvei, Mărișelu, Milaș, Monor, Nimigea, Petru Rares, Poiana Ilvei, Prundu Bargaului, Salva, Sânmihaiu de Câmpie, Șieu, Șieu-Măgheruș, Șieu-Odorhei, Silivașu de Câmpie, Șintereag, Teaca, Urmeniș, Uriu, Zagra
	Cluj	Aghireșu, Aiton, Apahida, Baciu, Bonțida, Borșa, Căianu, Călărași, Călățele, Cămărașu, Căpușu Mare, Cătina, Ceanu Mare, Chinteni, Ciurila, Cojocna, Dăbâca, Feleacu, Geaca, Iara,

		Jucu, Luna, Măguri Răcătău, Mica, Mintiu Gherlii, Mociu, Moldovenești, Negreni, Pălatca, Panticeu, Petreștii de Jos, Ploscoș, Sâncraiu, Săndulești, Sânpaul, Săvădisla, Suatu, Țaga, Valea Ierii, Viișoara, Vultureni
	Maramureș	Ardusat, Asuaju de Sus, Băița de sub Codru, Bârsana, Bistra, Bocicoiu Mare, Bogdan Vodă, Boiu Mare, Botiza, Budești, Călinești, Câmpulung de Tisa, Cicârlău, Coaș, Copalnic-Mănăstur, Coroieni, Dumbrăvița, Fărcașa, Gărdani, Giulești, Ieud, Lăpuș, Leordina, Mireșu Mare, Oncești Petrova, Poienile Izei, Recea, Remetea Chioarului, Remeți, Rona de Sus, Rozavlea, Ruscova, Sălsig, Săpânța, Sarasău, Satulung, Șieu, Șișești, Strâmtura, Vadu Izei, Valea Chioarului, Vima Mica, Vișeu de Jos
	Sălaj	Benesat, Bobota, Boghiș, Buciumi, Chieșd, Crasna, Cristolț, Halmășd, Hereclean, Hida, Ip, Letca, Lozna, Marca, Meseșenii de Jos, Năpradea, Nușfalău, Plopiș, Poiana Blenchii, Rus, Sâg, Sălățig, Șamșud, Someș-Odorhei, Surduc, Treznea, Valcău de Jos, Vârșolț
	Satu Mare	Agriș, Andrid, Apa, Bârsău, Bixad, Călinești-Oaș, Căuaș, Certeze, Ciumești, Culciu, Dorolț, Foieni, Gherța Mică, Halmeu, Lazuri, Medieșu Aurit, Micula, Moftin, Odoreu, Orașu Nou, Păulești, Pir, Pișcolt, Pomi, Porumbești, Santău, Sanislău, Tarna Mare, Tiream, Turț, Turulung, Urziceni, Vama, Vetiș
D	Bihor	Abram, Abrămuț, Balc, Biharia, Boianu Mare, Brusturi, Buduslău, Ceica, Cetariu, Chișlaz, Ciuhoi, Drăgănești, Gepiu, Husasău de Tinca, Olcea, Pocola, Rieni, Sâmbăta, Șinteu, Tăuteu, Tulca, Viișoara
	Bistrița-Năsăud	Căianu Mic, Chiochiș, Ciceu - Giurgești, Coșbuc, Dumitra, Leșu, Matei, Miceștii de Câmpie, Negriștii, Nușeni, Rebra, Runcu Salvei, Șieut, Spermezeu
	Cluj	Aluniș, Așchileu, Bobâlna, Buza, Cășeu, Cățcău, Chiulești, Ciucea, Cornești, Cuzdrioara, Frata, Gârbău, Iclod, Izvorul Crișului, Jichișu de Jos, Mănăstireni, Recea-Cristur, Sânmartin, Trittenii de Jos, Unguraș, Vad
	Maramureș	Ariniș, Băsești, Bicz, Cernești, Coltău, Cupșeni, Groși, Oarța de Jos, Rona de Jos, Săcălășeni, Suci de Sus
	Sălaj	Agrij, Almașu, Bănișor, Bocșa, Camăr, Carastelec, Cizer, Coșeu, Creaca, Crișeni, Cuzăplac, Dobrin, Dragu, Fildu de Jos, Gâlgău, Gârbou, Horoatu Crasnei, Măeriște, Mirșid, Pericei, Românași, Sânmihaiu Almașului, Sărmășag, Șimișina, Zalha, Zimbor
	Satu Mare	Acăș, Bătarci, Beltiug, Berveni, Bogdand, Botiz, Cămărzana, Cămin, Căpleni, Cehal, Craidorolț, Crucișor, Doba, Hodod, Homoroade, Petrești, Săcășeni, Săuca, Socond, Supur, Târșolț, Terebești, Vama, Valea Vinului, Viile Satu Mare

Pentru dezvoltarea turismului recreativ, a speoturismului și a geoturismului, se remarcă potențialul crescut al comunelor din Județul Bihor, localizate în Munții Apuseni, și al comunelor din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud suprapuse pe arealul munților Rodnei, Maramureșului și Țibleșului. În cadrul fiecărui areal se recomandă elaborarea unei oferte turistice complementare, cu încurajarea echitabilă și echilibrată a inițiativelor din teritoriu la nivelul UAT-urilor implicate. Mai mult, în arealul maramureșean al Munților Rodnei, cea mai consistentă ofertă turistică o prezintă, în continuare, orașul Borșa, deci inițiativile pentru tipurile de turism anterior enunțate din comunele Moisei sau Săcel vor ține seama de acest lucru, aici propunându-se intervenții suport, complementare pentru cele din Borșa.

Comunele Pietroasa și Budureasa ar trebui să coopereze și să adopte direcții comune de dezvoltare a turismului din areal, datorită resurselor extrem de similare, localizate la distanțe foarte reduse unele de altele. Căile de acces rămân prioritare pentru intervenție, iar situația unităților de cazare este în continuare deficitară. De asemenea, la nivel de UAT-uri, se încurajează cooperarea cu comuna Mărgău, din Județul Cluj, comună inclusă în clasa A. Datorită stării deplorabile de viabilitate a drumului de legătură Ic-Ponor - Padiș, obiectivele turistice din comunele amintite din Județul Bihor rămân neaccesibile (sau greu accesibile, cu vehicule 4x4) din direcția județului Cluj. În plus, obiectivele din comuna Mărgău, numeroase și importante, rămân izolate în conturarea unei oferte turistice zonale, concurente practic celei din Pietroasa-Budureasa. Recomandări de cooperare se adresează și

factorilor interesați din comunele Roșia, Șuncuiuș și Bulz din Munții Apuseni, sau comunelor Moisei, Șanț, Săcel, Maieru și Rodna cu teritorii suprapuse Munților Rodnei.

Oferta turistică rurală bazată pe patrimoniul cultural

Pentru identificarea ofertei turistice rurale de factură antropică au fost ponderate punctajele calculate pentru obiectivele cu potențial turistic (biserici, mănăstiri, conace și castele, cetăți, castre romane, case memoriale, muzee și monumente de for public) în etapa 2019 a proiectului „Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest”. Totodată, am folosit numărul de pensiuni agroturistice (sursa datelor: INS, anul 2021) ca un indicator al ofertei rurale agroturistice. Au rezultat, astfel, patru grupe de comune cu potențial turistic variat.

Clasa A este formată din comune cu ofertă turistică culturală bogată situate în județul Maramureș. Aceste comune au atracții variate, încununate de obiective de importanță internațională, așa cum sunt bisericile de lemn introduse în patrimoniul UNESCO sau Cimitirul Vesel din Săpânța. În majoritatea acestor comune numărul pensiunilor agroturistice este mare, arătând orientarea spre exploatarea turistică a teritoriului și în ceea ce privește produsele gastronomice locale. Aceste obiective și comune au nevoie de promovare eficientă care să ducă la creșterea numărului de turiști internaționali în zonă.

Clasa B cuprinde comune cu ofertă turistică culturală variată, de importanță locală și regională, dar și comune cu câte un singur obiectiv turistic antropic de interes regional. Cel mai celebru exemplu pentru acest din urmă caz este comuna Fildu de Jos în care se găsește biserica de lemn „Pogorârea Sf. Duh”. Acest obiectiv recunoscut la nivel regional este reprezentat pe stema județului Sălaj. Comuna nu mai poate oferi și alte obiective de interes pentru a susține crearea unei destinații turistice la nivel comunal. Alte exemple similare sunt comuna Fizeșu Gherlii (Cluj), unde se găsește Mănăstirea Nicula, comuna Bonțida, celebră datorită Castelului Banffy și a evenimentelor culturale pe care le găzduiește, Ciucea (Cluj), cu ansamblul memorial Goga etc. Tot în această categorie se înscriu comune cu o zestre turistică variată, dar fără obiective de nivel interanațional ca cele exemplificate în categoria A. Comunele care ilustrează cel mai bine acest tip de ofertă turistică rurală sunt: Bogdan Vodă (Maramureș), Uriu (Bistrița-Năsăud), Apa (Satu Mare) etc. Pentru comunele din categoria B se recomandă investiții pentru creșterea ponderii turismului în cadrul economiei locale și creșterea promovării prin intermediul unor tururi/trasee tematice.

Clasa C cuprinde comune cu puține obiective turistice antropice, acestea fiind doar de interes local. Se încadrează în această clasă multe comune cu biserici de lemn din afara Maramureșului, valoroase din punct de vedere al patrimoniului cultural, dar care nu stimulează turiștii de la nivel regional să le viziteze. Comunele pe teritoriul cărora se regăsesc mănăstiri de importanță locală, precum și case memoriale, se încadrează în aceeași categorie. Acestea pot reprezenta puncte intermediare din trasee turistice mai lungi, putându-se dezvolta ca elemente de suport pentru turismul din comunele învecinate, mai bine dezvoltate, dar pentru acest lucru este nevoie de investiții în creșterea atractivității turistice a obiectivelor.

Clasa D cuprinde comune având un obiectiv turistic de importanță locală sau fără obiective turistice antropice inventariate. În aceste cazuri dezvoltarea turismului nu ar trebui să fie percepută ca o prioritate, decât în cazul existenței pe teritoriul acestor comune a altor tipuri de resurse (geomorfosuri, zone naturale protejate, ape termale etc.)

Tabel nr. 8. Comunele de clasă A și B din punct de vedere al patrimoniului turistic cultural în ordinea punctajelor acordate la evaluare

Nr. Crt.	Comuna	Județul	Resurse	Clasa
1	Șișești	Maramureș	Biserici de lemn (dintre care două UNESCO), muzeu al satului	A
2	Budești	Maramureș	Biserici de lemn (dintre care una UNESCO)	A
3	Bârsana	Maramureș	Biserici de lemn (dintre care una UNESCO), mănăstirea Bârsana, muzeu școlar, zona agroturistică	
4	Ieud	Maramureș	Biserici de lemn (dintre care una UNESCO), casă muzeu, mănăstire	
5	Moisei	Maramureș	Mănăstirea Moisei (pelerinaj), monumentul Eroilor, casa memorială, zonă agroturistică	A
6	Săpânța	Maramureș	Cimitirul Vesel, casa memorială Ioan Stan Pătraș, mănăstirea Săpânța Peri, zonă agroturistică	A
7	Desești	Maramureș	Biserici de lemn (dintre care una UNESCO), schit, zonă agroturistică	A
8	Poienile Izei	Maramureș	Biserică de lemn UNESCO, zonă agroturistică	A
9	Sânmartin	Bihor	Biserică medievală, clădiri monument istoric, mănăstire	B
10	Hida	Sălaj	Biserici de lemn, mănăstire	B
11	Florești	Cluj	Biserici monument istoric, mănăstire, muzeu	B
12	Lechința	Bistrița-Năsăud	Biserici monument istoric (dintre care și de lemn), monument inclus în Ruta Sf. Ladislau	B
13	Fizeșu Gherlii	Cluj	Mănăstirea Nicula, biserică monument istoric	B
14	Călinești	Maramureș	Biserici de lemn, schit	B
15	Giulești	Maramureș	Biserici de lemn, muzeu	B
16	Apa	Satu Mare	Conace, mănăstire, biserică monument istoric, casa memorială Vasile Lucaciu	B
17	Săvădisla	Cluj	Biserică monument istoric, conac, Cetatea Liteni	B
18	Remetea Chioarului	Maramureș	Biserici de lemn, Cetatea Chioarului	B
19	Copalnic Mănăstur	Maramureș	Biserici de lemn, mănăstire, zonă agroturistică	B
20	Almașu	Sălaj	Biserici monument istoric, Cetatea Almașului, „Cetatea Ciorii” a lui Kós Károly	B
21	Botiza	Maramureș	Biserică de lemn, mănăstire, zonă agroturistică, festival folcloric	B
22	Bogdan Vodă	Maramureș	Biserică de lemn, punct arheologic, muzeu, grup statuar	B
23	Șieu-Măgheruș	Bistrița-Năsăud	Castelul Bethlen din Arcalia, biserici monumente istorice	B
24	Șieu	Bistrița-Năsăud	Biserică monument istoric, conace	B
25	Uriu	Bistrița-Năsăud	Biserică monument istoric, conace, castrul roman Ilișua	B
26	Bobota	Sălaj	Biserică de lemn, mănăstire, complex cultural Șincai-Coposu	B
27	Sălard	Bihor	Biserică monument istoric, conac, fragment de cetate	B
28	Feleacu	Cluj	Mănăstirea Feleacu, biserică monument istoric	B
29	Tiha Bârgăului	Bistrița-Năsăud	Mănăstirea Piatra Fântânele, zonă agroturistică	B
30	Vadu Izei	Maramureș	Biserică de lemn, muzeu, zonă agroturistică	B
31	Medieșu Aurit	Satu Mare	Ruine castel, parc arheologic (cuptoare dacice)	B
32	Bonțida	Cluj	Castelele Bánffy din Bonțida și Râscruci, evenimente culturale	B
33	Dragu	Sălaj	Conac, biserici de lemn, mănăstire	B
34	Zagra	Bistrița-Năsăud	Biserici de lemn, mănăstire	B
35	Ocna Șugatag	Maramureș	Zonă agroturistică, biserici monumente istorice, festival folcloric	B
36	Craidorolț	Satu Mare	Mănăstire, biserică de lemn, muzeu	B
37	Maieru	Bistrița-Năsăud	Biserică monument istoric, muzeu Liviu Rebreanu	B

38	Teaca	Bistrița-Năsăud	Biserici monumente istorice, biserică de lemn, mocănița Transilvaniei	B
39	Poieni	Cluj	Cetatea Bologna, zonă agroturistică	B
40	Mirșid	Sălaj	Castrul roman Porolissum, festival	B
41	Sâncraiu	Cluj	Zonă agroturistică, biserică monument istoric	B
42	Cărpinet	Bihor	Mănăstirea Izbug (pelerinaje)	B
43	Dumitra	Bistrița-Năsăud	Biserici fortificate	B
44	Ciucea	Cluj	Casa memorială Octavian Goga, mănăstire	B
45	Lăpuș	Maramureș	Mănăstirea Ruoaia, biserică de lemn	B
46	Milaș	Bistrița-Năsăud	Biserică monument istoric, conac, mocănița Transilvană	B
47	Sălacea	Bihor	Conac, muzeu, pivnițe de vin	B
48	Bixad	Satu Mare	Mănăstirea Bixad (pelerinaje)	B
49	Livezile	Bistrița-Năsăud	Biserică monument istoric, muzeu	B
50	Acăș	Satu Mare	Biserică medievală	B

Tabel nr. 9. Categoriile de comune în funcție de oferta atractivă a potențialului antropoc

CLASA	JUDEȚUL	COMUNE
A	Maramureș	Șișești, Budești, Moisei, Săpânța, Bârsana, Ieud, Desești, Poienile Izei.
B	Bihor	Sânmartin, Sălard, Cărpinet, Sălacea.
	Bistrița-Năsăud	Lechința, Șieu-Măgheruș, Șieu, Uriu, Tiha Bârgăului, Zagra, Maieru, Teaca, Dumitra, Livezile, Milaș.
	Cluj	Florești, Fizeșu Gherlii, Săvădisla, Feleacu, Bonțida, Poieni, Sâncraiu, Ciucea.
	Sălaj	Hida, Almașu, Bobota, Dragu, Mirșid.
	Maramureș	Călinești, Giulești, Remetea Chioarului, Copalnic Mănăștur, Botiza, Bogdan Vodă, Ocna Șugatag, Lăpuș, Vadu Izei.
	Satu Mare	Apa, Medieșu Aurit, Craidorolț, Bixad, Acăș.
C	Bihor	Aușeu, Tileagd, Rieni, Țețchea, Bunțești, Remetea, Finiș, Diosig, Biharea, Roșia, Budureasa, Cetariu, Hidișelu de Sus, Ineu, Drăgănești, Pomezeeu, Abram, Bratca, Balc, Câmpani, Chișlaz, Pietroasa, Vadu Crișului, Popești, Sâmbăta, Lugașu de Jos, Bulz, Batăr, Ciumeghiu, Șimian, Târcaia, Toboliu, Sântandrei, Tăuteu, Tinca, Tarcea, Sânicolau Român.
	Bistrița-Năsăud	Galații Bistriței, Spermezeu, Cetate, Nușeni, Rebra, Chiochiș, Rebrîșoara, Șintereag, Coșbuc, Căianu Mic, Budacu de Jos, Runcu Salvei, Silivașu de Câmpie, Prundu Bârgăului, Bistrița Bârgăului, Târlișua, Salva, Rodna, Șieu-Odorhei, Dumitrița, Matei, Petru-Rareș, Ilva Mare, Sânmihaiu de Câmpie, Urmeniș, Ciceu-Mihăiești, Josenii Bârgăului, Telciu, Feldru, Șanț, Parva.
	Cluj	Căpușu Mare, Mănăstireni, Gârbău, Luna, Aghireșu, Dăbâca, Negreni, Câțcău, Sic, Cășeu, Gilău, Băișoara, Izvoru Crișului, Suatu, Chiuești, Petreștii de Jos, Așchileu, Cămărașu, Jucu, Mica, Mociu, Aluniș, Beliș, Mărgău, Vad, Măguri-Răcătău, Borșa, Mărișel, Mintiu Gherlii, Râșca, Sânpaul, Sânmărtin, Țaga, Baci, Iclod, Călățele, Ciurila, Frata, Mihai Viteazu, Sândulești, Tureni.
	Maramureș	Cușeni, Rozavlea, Săcălășeni, Suci de Sus, Coltău, Coroieni, Strâmtura, Rona de Sus, Petrova, Satulung, Sarasău, Valea Chioarului, Boiu Mare, Poienile de Sub Munte, Șieu, Rona de Jos, Oarța de Jos, Gărdani, Fărcașa, Coaș, Bicaș, Salsig, Asuaju de Sus, Bocicioiu Mare, Groși, Oncești, Săcel, Băsești, Vișeu de Jos.
	Sălaj	Creaca, Românași, Gâlgău, Someș-Odorhei, Zimbor, Bălan, Treznea, Năpradea, Nușfalău, Pericei, Fildu de Jos, Buciumi, Sâg, Sărmășag, Cuzăplac, Horoatu Crasnei, Bocșa, Meseșenii de Jos, Rus, Sânmihaiu Almașului, Crasna, Măierîște, Sălățig, Chieșd, Coșeu, Hereclean, Surduc, Valcău de Jos, Plopiș, Letca, Ip, Marca, Gârbou, Ileanda, Boghiș.
	Satu Mare	Căuaș, Hodod, Căpleni, Orașu Nou, Săcășeni, Certeze, Halmeu, Turulung, Valea Vinului, Bogdand, Socond, Viile Satu Mare, Odoreu, Pișcolt, Vetiș, Lazuri, Sanislău, Urziceni, Beltiug, Botiz, Moftin, Homoroade, Petrești.
D	Bihor	Borod, Borș, Ceica, Curățele, Gepiu, Mădăraș, Nojorid, Oșorhei, Sârbi, Șuncuiuș, Suplacu de Barcău, Tămășeu, Vânciorog, Abrămuț, Aștileu, Avram Iancu, Boianu Mare, Brusturi,

		Buduslău, Căbești, Căpâlna, Cefa, Cherechiu, Ciuhoi, Cociuba Mare, Copăcel, Criștioru de Jos, Curtuișeni, Derna, Dobrești, Drăgești, Girișu de Criș, Holod, Husasău de Tinca, Lăzăreni, Lazuri de Beiuș, Lunca, Măgești, Roșiori, Olcea, Paleu, Pocola, Răbăgani, Săcădat, Șinteu, Șoimi, Spinuș, Tulca, Uileacu de Beiuș, Valea lui Mihai, Viișoara.
	Bistrița-Năsăud	Chiuză, Lunca Ilvei, Poiana Ilvei, Romuli, Șieut, Budești, Braniștea, Dumbrăveni-Ciceu, Giurgești, Ilva Mică, Leșu, Măgura Ilvei, Mărișelu, Miceștii de Câmpie, Monor, Negriștei, Nimigea.
	Cluj	Apahida, Căianu, Călărași, Chinteni, Cojocna, Iara, Mintiu Gherlii, Recea Cristur, Săcuieu, Unguraș, Valea Ierii, Vultureni, Bobâlna, Ceanu Mare, Aiton, Cornești, Cuzdrioara, Geaca, Jichișu de Jos, Pălatca, Panticeu, Ploscoș, Tritenii de Jos, Viișoara.
	Maramureș	Băiuț, Bistra, Cicalău, Dumbrăvița, Groșii Țibleșului, Mireșu Mare, Ruscova, Câmpulung la Tisa, Ardusat, Ariniș, Băița de sub Codru, Cernești, Remeți, Repedea, Săliștea de Sus, Vima Mică.
	Sălaj	Agrij, Camar, Crișeni, Cristolț, Băbeni, Bănișor, Benesat, Carastelec, Cizer, Dobrin, Halmășd, Lozna, Poiana Blenchii, Șamșud, Șimișina, Vârșolț, Zalha.
	Satu Mare	Săuca, Tarna Mare, Vama, Agriș, Andrid, Bârsău, Bătarci, Berveni, Cămărzana, Cămin, Cehal, Ciumești, Crucișor, Culciu Mare, Doba, Dorolț, Foieni, Gherța Mică, Călinești-Oaș, Micula, Păulești, Pir, Pomi, Porumbesti, Santău, Supuru de Jos, Târșolț, Terebești, Tiream, Turț.

Oferta rurală bazată pe potențialul curativ

Evaluarea resurselor de ape minerale și termale din documentul „Inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale Regiunii de Nord-Vest” a servit ca principal criteriu de evidențiere al comunelor care prezintă resurse de acest tip în Regiunea Nord-Vest. Pentru a avea o imagine mai completă asupra a ceea ce comunele oferă efectiv, am inclus în evaluare și bazele de cazare funcționale și alte infrastructuri turistice prezente la nivelul acestor UAT-uri.

În cadrul clasei A, cu ofertă turistică curativă foarte ridicată, au fost listate doar două comune: Sânmartin din Județul Bihor și Ocna Șugatag din Județul Maramureș. Remarcăm, însă, faptul că multe dintre locațiile cu ofertă turistică bine conturată sau potențial ridicat al apelor minerale și termale sunt, de fapt, situate în cadrul orașelor regiunii: Sângeorz-Băi, Borșa, Turda, Dej, Baia Sprie etc. Totuși, în cele două comune indicate, resursele curative sunt importante și infrastructurile turistice dezvoltate. Cu toate acestea, investițiile pentru ridicarea nivelului serviciilor oferite sunt în continuare necesare, mai ales în cazul localității Ocna-Șugatag.

Comunele din clasa B reprezintă locații unde se încurajează dezvoltarea a noi soluții de exploatare durabilă și sustenabilă a resurselor curative, ținând cont și de localizarea acestora în raport cu stațiunile deja consacrate.

Comunele din clasa C reprezintă locații unde apele minerale sau termale prezente pot constitui o resursă în plus, complementară pentru un eventual potențial turistic de altă natură (natural sau antopic), existent la nivelul acestor UAT-uri.

Tabel nr. 10. Comune cu potențial turistic curativ (ape minerale și termale)

Nr. crt.	Comuna	Județ	Clasa
1	Sânmartin	Bihor	A
2	Borș	Bihor	A
3	Ocna Șugatag	Maramureș	A
4	Mădăraș	Bihor	B
5	Tinca	Bihor	B
6	Budureasa	Bihor	B
7	Rodna	Bistrița-Năsăud	B
8	Târlișua	Bistrița-Năsăud	B
9	Șanț	Bistrița-Năsăud	B
10	Cojocna	Cluj	B

11	Mica	Cluj	B
12	Sic	Cluj	B
13	Băiuț	Maramureș	B
14	Botiza	Maramureș	B
15	Dragomirești	Maramureș	B
16	Ieud	Maramureș	B
17	Oncești	Maramureș	B
18	Rona de Sus	Maramureș	B
19	Săpânța	Maramureș	B
20	Stoiceni	Maramureș	B
21	Strâmtura	Maramureș	B
22	Șișești	Maramureș	B
23	Beltiug	Satu Mare	B
24	Căuaș	Satu Mare	B
25	Certeze	Satu Mare	B
26	Tarna Mare	Satu Mare	B
27	Turț	Satu Mare	B
28	Vama	Satu Mare	B
29	Boghiș	Sălaj	B
30	Bobota	Sălaj	B
31	Ip	Sălaj	B
32	Meseșenii de Jos	Sălaj	B
33	Oșorhei	Bihor	C
34	Răbăgani	Bihor	C
35	Sălard	Bihor	C
36	Tămășeu	Bihor	C
37	Chiuza	Bistrița-Năsăud	C
38	Crișeni	Sălaj	C
39	Măgura Ilvei	Bistrița-Năsăud	C
40	Maieru	Bistrița-Năsăud	C
41	Parva	Bistrița-Năsăud	C
42	Poiana Ilvei	Bistrița-Năsăud	C
43	Romuli	Bistrița-Năsăud	C
44	Aghireșu	Cluj	C
45	Dumbrăvița	Maramureș	C
46	Remeți	Maramureș	C
47	Bixad	Satu Mare	C
48	Chieșd	Sălaj	C
49	Marca	Sălaj	C
50	Șamșud	Sălaj	C

Din analiza celor trei componente ale potențialului turistic regional (peisagistică, culturală și curativă) și a modului lor de distribuție în teritoriu, se constată existența a numeroase UAT-uri unde componenta peisagistică se asociază celei curative, respectiv comunele care se desfășoară în aria montană a grupeii nordice a Carpaților Orientali. Aici, peisajului montan spectaculos i se alătură resursele hidro-minerale ale „aureolei mofetice” a lanțului vulcanic nordic. Ca urmare, numeroase comune din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud, relevă **largi posibilități de dezvoltare a unui turism mixt, curativ-recreativ, competitiv**. Totodată, în cazul UAT-urilor din județele Bihor, Satu Mare și, parțial, Sălaj, suprapuse teritorial rețelei de falii tectonice ale Câmpiei și Dealurilor de Vest, apare o **componentă curativă hidro-termală importantă**, la care se adaugă frecvent resurse culturale consistente.

INFRASTRUCTURILE TURISTICE NODALE - STAȚIUNILE TURISTICE

Stațiunile de interes național din regiune sunt: Băile Felix, Sângeorz Băi, Borșa, Vișeu de Sus, Ocna Șugatag, Tășnad și Centrul istoric - Coridorul Crișului Repede Oradea (Tabel nr. 11). Raportat la totalul localităților de acest tip din țară (53) și cele opt regiuni de dezvoltare, cele șapte stațiuni ale regiunii se apropie de o medie convențională. Analiza comparativă a acestora cu stațiunile altor regiuni (Sud-Muntenia, Centru, Sud-Est) scoate pregnant în evidență rangul lor inferior, stațiunile Poiana Brașov, Sinaia sau Mamaia neavând corespondent, ca mărime și dotare infrastructurală, în Regiunea Nord-Vest. Faptul că lista stațiunilor turistice de interes național include un oraș mare al regiunii (Oradea), trei orașe mici (Borșa, Sângeorz Băi, Tășnad) și două comune (Sânmartin și Ocna Șugatag), demonstrează că factorul determinant al clasificării acestora este bogăția și calitatea resursei turistice exploatare și nu rangul demografic sau de dezvoltare al localităților.

În acest context, semnalăm faptul că județul Cluj, important bazin de emiteră a cererii turistice prin centrele sale urbane, nu are nicio stațiune de rang național, deși potențialul său turistic, natural și antropoc este foarte consistent. Nu se identifică nici la nivelul județului Sălaj o astfel de entitate, fapt parțial explicabil prin lipsa unor obiective turistice de vârf.

Tabel nr. 11. Stațiuni de interes național

Nr.crt.	Stațiuni de interes național	Județ	Profil turistic
1	Băile Felix	Bihor	Curativ
2	Zona turistică Centrul istoric - Coridorul Crișului Repede Oradea	Bihor	Cultural
3	Sângeorz-Băi	Bistrița-Năsăud	Curativ
4	Borșa	Maramureș	Complex
5	Vișeu de Sus	Maramureș	Recreativ
6	Ocna Șugatag	Maramureș	Curativ
7	Tășnad	Satu Mare	Curativ

Sursa: Anexa nr 5 din 20.08.2021 la HG 852/2008, cu adăugiri

Stațiunile de interes local (Tabel nr. 12) sunt mult mai bine reprezentate, Regiunea Nord-Vest incluzând 31 de astfel de entități, ceea ce reprezintă 33% din totalul pe țară. Se remarcă, însă, disparități accentuate în ceea ce privește repartiția acestora, județele Bihor și Maramureș, de exemplu, detașându-se net în comparație cu județele Sălaj și Satu Mare.

Majoritatea stațiunilor de interes local sunt reprezentate de centre urbane mici și mijlocii precum Beiuș, Sighetu Marmației, Salonta, Ștei, Săcueni, Beclean (Băile Figa), Gherla (Băile Băița), Turda (Băile Turda), Cavnic, Baia Sprie (Șuior), Tăuții Măgheruș, Vișeu de Sus, Carei sau Livada, acestea și-au dezvoltat activități turistice în intravilanul propriu sau în aria periurbană.

De asemenea, menționăm faptul că unele localități rurale precum Borș, Mădăraș, Colibița, Rodna, Jucu, Ocna Dej, Bârsana, Botiza, Moisei, Oncești, Vama, Boghiș, Muntele Băișorii sunt incluse în lista stațiunilor de interes local.

În ciuda apartenenței celor de mai sus la categoria stațiunilor de importanță locală, analiza acestei categorii pune în evidență diferențele majore, cantitative și calitative, dintre stațiuni, Stâna de Vale sau Băile 1 Mai depășind net ca importanță și vizibilitate stațiuni precum Jucu, Botiza, Oncești sau Tăuții Măgheruș. Nevoia reclasificării este, sub acest aspect, imperioasă.

De asemenea, se evidențiază și numărul considerabil mai mare al stațiunilor cu profil curativ, în comparație cu cele destinate turismului recreativ sau mixt, demonstrând orientarea predilectă spre această formă de turism a ofertei turistice din Regiunea Nord-Vest.

Tabel nr. 12. Stațiuni de interes local

Nr.crt.	Stațiuni de interes local	Județ	Profil turistic
1	1 Mai	Bihor	Curativ
2	Beiuș	Bihor	Curativ
3	Zona turistică a comunei Borș	Bihor	Curativ
4	Mădăraș	Bihor	Curativ
5	Salonta	Bihor	Curativ
6	Săcuieni	Bihor	Curativ
7	Stâna de Vale	Bihor	Recreativ
8	Ștei	Bihor	Curativ
9	Zona de agrement Băile Figa - Beclean	Bistrița-Năsăud	Curativ
10	Colibița	Bistrița-Năsăud	Recreativ
11	Rodna	Bistrița-Năsăud	Complex
12	Băile Turda	Cluj	Curativ
13	Băile Băița	Cluj	Curativ
14	Zona Fântânele	Cluj	Recreativ
15	Jucu	Cluj	Cultural
16	Zona Muntele Băișorii	Cluj	Recreativ
17	Zona Băile Ocna Dej	Cluj	Curativ
18	Bârsana	Maramureș	Cultural
19	Botiza	Maramureș	Cultural
20	Cavnic	Maramureș	Recreativ
21	Moisei	Maramureș	Complex
22	Oncești	Maramureș	Complex
23	Sighetu Marmației	Maramureș	Complex
24	Zona Șuior - Baia Sprie	Maramureș	Recreativ
25	Tăuții Măghereș	Maramureș	Curativ
26	Vișeu de Sus	Maramureș	Recreativ
27	Carei	Satu Mare	Cultural
28	Livada	Satu Mare	Curativ
29	Vama	Satu Mare	Cultural
30	Boghiș	Sălaj	Curativ

Sursa: Anexa nr 5 din 20.08.2021 la HG 852/2008, cu adăugiri

Alți indicatori sugestivi pentru gradul de dezvoltare al turismului regional sunt densitatea stațiunilor în teritoriu și raportarea acestora la numărul de locuitori. Astfel, sub aspectul frecvenței lor în spațiul regional, se constată un raport de 1 stațiune/900 km², iar în ceea ce privește numărul de locuitori ce revine unei stațiuni raportul este de 1 stațiune/69.000 persoane. Ambii indicatori pot fi optimizați prin creșterea numărului de stațiuni, dar îndeosebi prin amplificarea funcției lor turistice.

Propunem o nouă categorie, cea a **stațiunilor și amenajărilor de interes regional**, reprezentând un nivel intermediar de entități turistice funcționale, interpus între stațiunile de interes local și cele de interes național. Una dintre justificările acestei propuneri este micșorarea ecartului dintre stațiunile aflate la extremele ierarhiilor și facilitarea intervențiilor care depășesc posibilitățile comunităților locale și/sau interesul lor imediat. Acestea au o atractivitate superioară celor din categoria anterioară (stațiuni de interes local), bazinul de recepție al cererii turistice extinzându-se la nivelul întregii regiuni

de dezvoltare și chiar depășind limitele acesteia. Astfel de entități pot fi selectate din categoria anterioară pe baza unor criterii precum tradiția practicării turismului, infrastructurile existente și locul câștigat în percepția cererii turistice ca destinație turistică (Tabel nr. 13).

Tabel nr. 13. Propuneri de clasificare ca stațiuni de interes regional

Nr.crt.	Stațiuni de interes regional	Județ	Profil turistic
1	1 Mai	Bihor	Curativ
2	Stâna de Vale	Bihor	Recreativ
3	Colibița	Bistrița-Năsăud	Recreativ
4	Băile Turda	Cluj	Curativ
5	Beliș-Fântânele	Cluj	Recreativ
6	Muntele Băișorii	Cluj	Recreativ
7	Cavnic	Maramureș	Recreativ
8	Negrești Oaş (Luna Șes)	Maramureș	Recreativ
9	Sighetu Marmației	Maramureș	Cultural
10	Boghiș	Sălaj	Curativ

Noi stațiuni propuse

Creșterea numărului de stațiuni începând cu etapa 2021-2027 este absolut necesară pentru dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Vest. Acest demers este impus de nevoia punerii în valoare a unor resurse turistice cu potențial de atractivitate major neexploatate încă, de necesitatea de a echilibra repartitia teritorială a stațiunilor turistice și de existența unor amenajări cu funcție turistică în diferite localități rurale și centre urbane în cazul cărora tranziția economică post-decembristă a statuat turismul ca o ramură economică de perspectivă etc.

Tabel nr. 14. Propuneri de noi stațiuni

Nr. crt.	Numele stațiunii	Rangul stațiunii	Județ	Profil turistic
1	Padiș	Național	Bihor	Recreativ, ecoturism
2	Piatra Fântânele	Regional	Bistrița-Năsăud	Recreativ
3	Tinca	Local	Bihor	Curativ
4	Marghita	Local	Bihor	Curativ
5	Târlișua	Local	Bistrița-Năsăud	Complex
6	Cojocna	Local	Cluj	Curativ
7	Răchițele (Valea Stanciului)	Local	Cluj	Recreativ
8	Stoiceni	Local	Maramureș	Curativ
9	Dragomirești	Local	Maramureș	Curativ
10	Bizușa	Local	Sălaj	Curativ
11	Jibou	Local	Sălaj	Complex
12	Șimleu Silvaniei	Local	Sălaj	Complex
13	Beltiug	Local	Satu Mare	Curativ

Ca argumente pentru propunerile sus-menționate, pot fi reținute:

1. Pentru stațiunea de interes național Padiș, propunerea se sprijină pe patrimoniul turistic de excepție al Munților Apuseni – zona platoului Padiș și împrejurimile. Acest patrimoniu este alcătuit din numeroase chei, peșteri, avene, abrupturi, ponoare sau izbucuri, iar Cetățile Ponorului reprezintă un fenomen carstic de referință la nivel continental;

2. Piatra Fântânele (Tihuța) posedă deja numeroase elemente ale infrastructurii turistice (baze de cazare, pârtii, telescaun). Propunerea de localizare aici a **Dracula Park** poate excede, odată cu darea lui în exploatare, bariera îngustă a statutului de stațiune de interes local, devenind un sit turistic de importanță regională și, ulterior, de nivel național/internațional;
3. Localitățile Tinca, Marghita, Cojocna, Stoiceni, Buzuș, Dragomirești, Târlișua, Belciug posedă, fiecare, surse atestate de ape termale și minerale a căror exploatare curativă poate fi mult intensificată. Pentru Târlișua și Dragomirești vecinătatea Munților Țibleș (1840 m altitudine) oferă largi posibilități de amenajare a infrastructurilor pentru sporturi de iarnă, precum și un fond cinegetic deosebit de bogat pentru turismul cinegetic;
4. Orașul Jibou posedă trei obiective turistice importante: ape minerale bicarbonatate, Grădina botanică „Vasile Fati” și castelul Wesselényi, aturi consistente pentru un turism local de calitate;
5. Orașul Șimleu Silvaniei poate deveni un pol al turismului complex, apele termale din subsolul locului și potențialul oenologic al Măgurii Șimleului (inclusiv cramele existente) conferindu-i sustenabilitate.

La sfârșitul etapei 2021-2027, ca urmare a dezvoltării infrastructurilor de primire, agrement și cură, previzionăm necesitatea reclasificării unor stațiuni de interes local (Stâna de Vale, Băile Turda, Muntele Băișorii) în stațiuni de rang național.

Pentru etapa de scurtă durată, imediată, problema majoră a tuturor stațiunilor turistice din regiune este **amenajarea și estetizarea spațiului public** aferent acestora conform standardelor unui habitat destinat agrementului, refacerii fizico-psihoice și culturalizării. Uneori spațiul tipic al stațiunii în arealul dat apare ca un spațiu haotic, parazitat de dughene inestetice, fără parcări, fără puncte de informare turistică, fără indicatoare orientative spre obiectivele stațiunii, fără iluminare adecvată. Aspectul repulsiv al acestuia se răsfrânge negativ, la nivelul percepției turistului, și asupra elementelor atractive ale ofertei, diminuându-le valoarea percepută. Considerăm ca o intervenție de maximă urgență lansarea, pentru fiecare stațiune în parte, a unor proiecte în acest sens.

O altă coordonată a activităților turistice practicate în stațiunile de profil este cea a specializării lor accentuate. Se remarcă, însă, nevoia de **diversificare** a formelor de agrement și procedurilor de cură, a accentului pus, inclusiv la nivel gastronomic, pe obiceiurile și tradițiile locului. Doar în acest mod oferta va primi caracterul de inedit și autenticitate pe care majoritatea absolută a turiștilor îl caută. Șabloanele, chiar preluate după rețete de succes, generează monotonie, acel sentiment de „djà vu, déjà connu”, ineficient pentru fidelizarea cererii turistice.

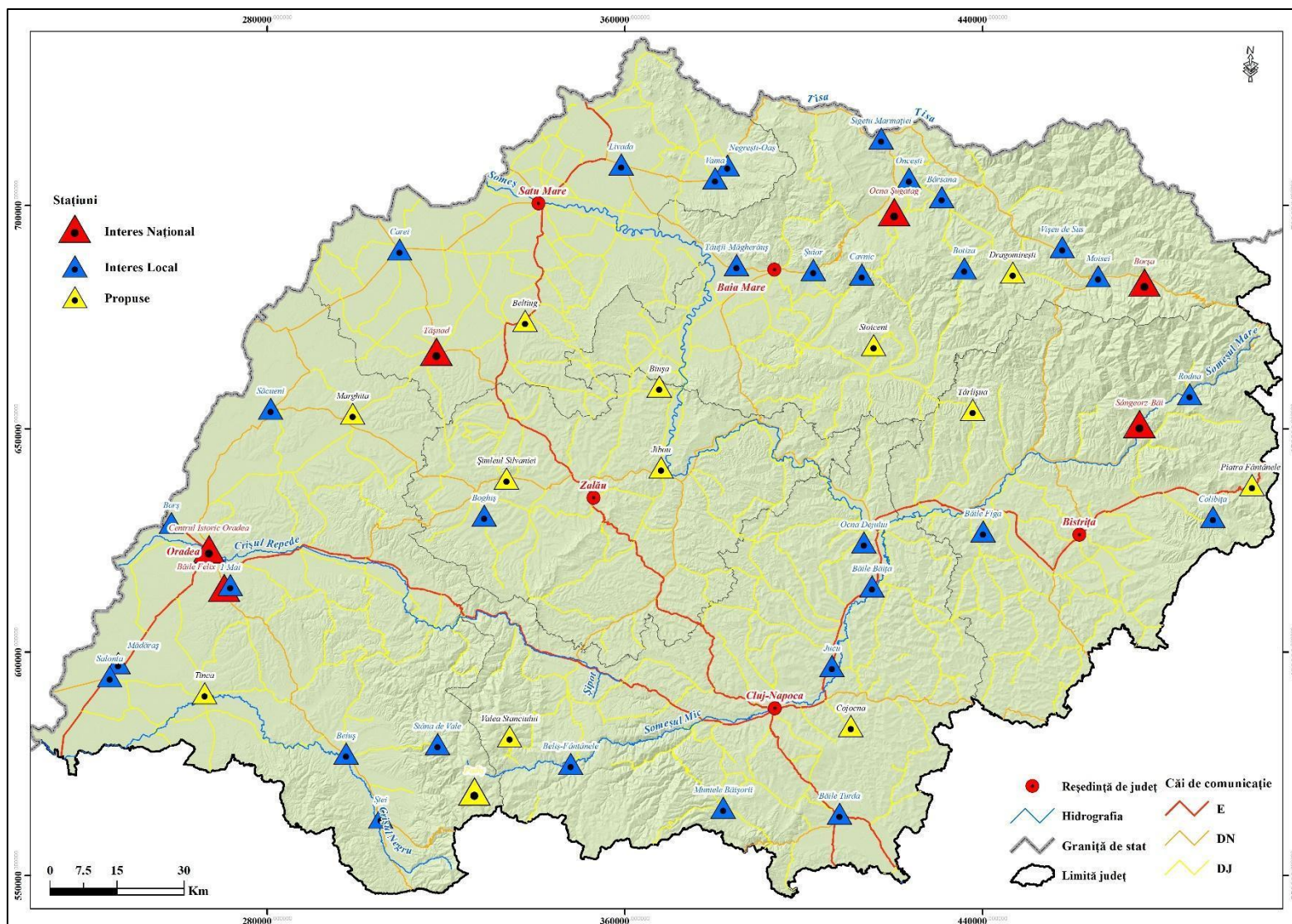

Fig. 1. Stațiunile turistice din Regiunea Nord-Vest (2021)

Circulația turistică

Circulația turistică este reflexia cea mai expresivă a „stării” turismului într-un teritoriu dat, într-o entitate sistemică de program cum este Regiunea Nord-Vest. Aceasta redă cu fidelitate stadiul evolutiv atins, dar și competitivitatea și eficiența economică a turismului ca ramură economică.

Pentru Regiunea Nord-Vest și strategia de față, deosebit de relevant, sub aspectul dinamicii fenomenului turistic, este **pragul** generat de declanșarea pandemiei de COVID-19, când a avut loc o diminuare drastică a circulației turistice interne și internaționale, în anul 2020 înregistrându-se un recul evident la ambele categorii ale fluxului de vizitatori, intern și extern. Raportat la anul precedent, ultimul de dinaintea pandemiei, scăderea este cu 50,1 % la turiștii autohtoni și cu 83,5% la cei străini. Per total, scăderea este de circa 55,2 %.

Tabel nr. 15. Numărul de turiști sosiți în unitățile de cazare din Regiunea Nord-Vest în intervalul 2018-2021 (Sursă date: INS)

Tipuri de turiști	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Români	1438422	1494798	746214	1176299
Străini	283307	271491	44944	88292
Total	1721729	1766289	791158	1264591

Corelată cu scăderea numărului de turiști în cei doi ani de referință, are loc diminuarea numărului de înnoptări, cu 51,8 % la turiștii români și 83,4 % la cei străini, per total cu 56,3 %.

Tabel nr. 16. Numărul de înnoptări în structurile de primire turistică din Regiunea Nord-Vest în intervalul 2018-2021 (Sursă date: INS)

Tipuri de turiști	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Români	3052265	3246223	1565523	2439588
Străini	582468	545677	91469	181260
Total	3634733	3791900	1656992	2620848

Durata medie a sejurului rămâne însă relativ aceeași (2 zile în anul 2019 față de 2,04 zile în 2021), dovadă că pentru o anumită categorie de turiști pandemia nu a indus o reacție restrictivă.

Tabel nr. 17. Durata medie a sejurului în structuri de primire turistică din Regiunea Nord-Vest în intervalul 2018-2021 (Sursa date: INS)

Tipuri de turiști	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Români	2,12	2,17	2,09	2,07
Străini	2,05	2	2,04	2,05
Total	2,1	2,15	2,09	2,07

Circulația turistică la nivelul județelor componente ale regiunii, atestă valori superioare pentru Cluj și Bihor, o valoare mediană pentru Maramureș și mai modeste pentru Satu Mare, Bistrița-Năsăud și Sălaj.

Analiza comparativă în cei doi ani de referință, 2019 și 2020, atestă paralelismul evolutiv strâns cu cel înregistrat la nivelul regiunii.

Tabel nr. 18. Numărul de turiști sosiți în unitățile de cazare din județele Regiunii Nord-Vest la nivelul anului 2019 (Sursă date: INS)

JUDEȚ	TURIȘTI ROMÂNI	STRĂINI	TOTAL
Bihor	473291	67384	540675
Bistrița-Năsăud	102363	15749	118112
Cluj	534159	136401	670560
Maramureș	239847	36217	276064
Satu Mare	104204	10186	114390
Sălaj	40934	5554	46488

Tabel nr. 19. Numărul de turiști sosiți în unitățile de cazare din județele Regiunii Nord-Vest la nivelul anului 2020 (Sursă date: INS)

JUDEȚ	TURIȘTI ROMÂNI	STRĂINI	TOTAL
Bihor	252436	12290	264726
Bistrița-Năsăud	53040	1844	54884
Cluj	235142	21254	256396
Maramureș	127424	5612	133036
Satu Mare	61673	2677	64350
Sălaj	16499	1267	17766

În anul 2021 circulația turistică a înregistrat un trend ascendent, în comparație cu anul anterior, desfășurarea actului turistic fiind încă limitată de restricțiile impuse, fapt care se constituie într-o premisă favorabilă pentru revenirea ei la parametrii anteriori și relansării în perspectivă.

Tabel nr. 20. Numărul de turiști sosiți în unitățile de cazare din județele Regiunii Nord-Vest la nivelul anului 2021 (Sursă date: INS)

JUDEȚ	TURIȘTI ROMÂNI	STRĂINI	TOTAL
Bihor	401161	23960	425121
Bistrița-Năsăud	77129	3107	80236
Cluj	364332	44413	408745
Maramureș	206976	9538	216514
Satu Mare	100138	5097	105235
Sălaj	26563	2177	28740

Anexa 6

LISTA OBIECTIVELOR CARE ÎNDEPLINESC CRITERIILE NECESARE INCLUDERII ÎN CADRUL RUTELOR TURISTICE/CULTURALE ÎN VEDEREA REABILITĂRII/PROMOVĂRII ACESTORA

Tabel nr. 21. Lista obiectivelor din Regiunea Nord-Vest în funcție de rutele în care au fost incluse pentru finanțarea promovării/restaurării prin PNRR (informații disponibile în iunie 2022)

Nr. crt.	Denumire obiectiv	UAT	Județ	Rută turistică/culturală	Promovare	Restaurare
1	Castrul și vicusul militar Gilău	Gilău	Cluj	Traseul castrelor romane	x	
2	Castrul roman de la Bologa	Poieni	Cluj	Traseul castrelor romane	x	reconstituire Poarta Praetoria
3	Cetatea medievală timpurie de la Moldovenești, Castrum Turdawar (1075)	Moldovenești	Cluj	Ruta cetăților	x	
4	Zidurile Cetății Oradea	Municipiul Oradea	Bihor	Ruta cetăților	x	Bastion Crăișor – etapa a IV-a
5	Cetatea Hallstattiană din Dealul Simionului - Bălnaca	Șuncuiuș	Bihor	Ruta cetăților	x	
6	Cetatea Bologa	Poieni	Cluj	Ruta cetăților	x	
7	Biserica evanghelică Herina	Galații Bistriței	Bistrița-Năsăud	Ruta bisericilor fortificate	x	
8	Ansamblul bisericii evanghelice Jelna	Budacu de Jos	Bistrița-Năsăud	Ruta bisericilor fortificate	x	
9	Biserica de lemn „Sf. Prooroc Ilie” din Petriș	Cetate	Bistrița-Năsăud	Ruta bisericilor de lemn	x	
10	Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Beznea	Bratca	Bihor	Ruta bisericilor de lemn	x	
11	Biserica de lemn din Tilecuș	Tileagd	Bihor	Ruta bisericilor de lemn	x	
12	Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din Margine	Abram	Bihor	Ruta bisericilor de lemn	x	
13	Biserica de lemn „Sf. Ioan Gură de Aur” din Dumbrăveni	Bunțești	Bihor	Ruta bisericilor de lemn	x	x
14	Biserica de lemn de la Leurda, aflată în incinta Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud	Municipiul Bistrița	Bistrița-Năsăud	Ruta bisericilor de lemn	x	

15	Biserica de lemn din Chiraleș		Bistrița-Năsăud	<i>Ruta bisericilor de lemn</i>	x	
16	Biserica de lemn „Sf. Mucenic Dimitrie” din Suci de Sus	Suci de Sus	Maramureș	<i>Ruta bisericilor de lemn</i>	x	x
17	Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli” din Rogoz	Orașul Târgu Lăpuș	Maramureș	<i>Ruta bisericilor de lemn</i>	x	
18	Castel Bélydy din Jibou	Orașul Jibou	Sălaj	<i>Ruta castelelor</i>	x	x
19	Conac/Curie Szentkeresztzy – Bethlen din Câmpia Turzii	Municipiul Câmpia Turzii	Cluj	<i>Ruta curiilor</i>	x	x
20	Conacul Baranyi – Jakó din Mișca	Chișlaz	Bihor	<i>Ruta curiilor</i>	x	x
21	Conacul Kováts		Satu Mare	<i>Ruta curiilor</i>	x	x
22	Curia Szentmarjay din Pericei	Pericei	Sălaj	<i>Ruta curiilor</i>	x	
23	Zidurile cetății Oradea – Bastion Aurit	Municipiul Oradea	Bihor	<i>Ruta Sfântului Ladislau</i>	x	
24	Cetatea Biharia	Biharia	Bihor	<i>Ruta Sfântului Ladislau</i>	x	x
25	Ansamblul abației din Sâniob	Sâniob	Bihor	<i>Ruta Sfântului Ladislau</i>	x	x
26	Gospodării tradiționale în localitatea Izvoru Crișului	Izvoru Crișului	Cluj	<i>Ruta satelor cu arhitectură tradițională</i>	x	Se vor restaura 8 gospodării tradiționale
27	Ruta gastronomică a Țării Silvaniei		Sălaj	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
28	Traseul gastronomic Țara Călatei		Cluj	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
29	Traseul gastronomic Țara Moților		Cluj	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
30	Țara Crișurilor – microregiune gastronomică		Bihor	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
31	Țara Beiușului – microregiune gastronomică		Bihor	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
32	Traseul gastronomiei tradiționale maramureșene: Țara Chioarului și Țara Codrului – „Maramureș, plai cu bucate din mălai”		Maramureș	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	

33	Traseul gastronomiei tradiționale maramureșene: Țara Maramureșului și Țara Lăpușului – „Maramureș, plai cu bucate din mălai”		Maramureș	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	
34	Regiunea gastronomică Poarta Transilvaniei Bistrița-Năsăud		Bistrița-Năsăud	<i>Traseul gastronomiei tradiționale românești</i>	x	

Sursa: Lista obiectivelor care îndeplinesc criteriile necesare includerii în cadrul rutelor turistice/culturale în vederea reabilitării/promovării acestora (Cf. Ordinilor comune ale Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, Ministerului Culturii și Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (din martie - aprilie 2022) privind aprobarea Listei obiectivelor care îndeplinesc criteriile necesare includerii în cadrul rutelor turistice/culturale, în vederea promovării acestora și privind aprobarea Listei obiectivelor care îndeplinesc criteriile necesare includerii în cadrul rutelor turistice/culturale, în vederea restaurării acestora.

MODALITĂȚI DE ASIGURARE A RESURSEI UMANE CALIFICATE ÎN TURISM

Pentru a beneficia de o resursă umană de calitate turismul va avea în vedere trei aspecte fundamentale: formarea specialiștilor necesari, asigurarea unor condiții de muncă în conformitate cu standardele internaționale și motivarea personalului propriu. În analiza de față vom avea în vedere îndeosebi primul aspect, celelalte două intrând în atribuțiile, viziunea și posibilitățile fiecărui promotor al turismului în parte.

Analiza necesității formării resursei umane aferente serviciilor turistice în cadrul Regiunii Nord-Vest pune în evidență existența unei structuri specifice de învățământ care poate satisface acest deziderat prin intermediul *instituțiilor de învățământ superior, a liceelor, școlilor profesionale și speciale, și a centrelor de formare profesională în domeniul turistic.*

Instituții de învățământ superior de stat și particulare

În cadrul Regiunii Nord-Vest cel mai înalt grad de calificare în domeniu îl oferă următoarele *instituții de învățământ superior de stat și particulare:*

1. Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (prin facultățile de Geografie, Istorie și Filosofie, Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Business, Educație Fizică și Sport, fiecare cu specializări încadrate domeniului turistic. Facultatea de Geografie deține și extensii universitare la Bistrița, Zalău și Sighetu Marmației);
2. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca (prin Facultatea de Horticultură);
3. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (Facultatea de Litere a Centrului Universitar Nord din Baia Mare);
4. Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir din Cluj-Napoca prin intermediul Facultății de Management Turistic și Comercial;
5. Universitatea de Vest Vasile Goldiș din Arad, prin extensiile sale: Facultatea de Științe Economice, Informatică și Inginerie (Baia Mare) și Facultatea de Științe Economice, Informatică și Inginerie (Satu Mare);
6. Universitatea din Oradea prin Facultatea de Geografie, Turism și Sport, Facultatea de Științe Economice, Facultatea de Protecția Mediului, Facultatea de Medicină și Farmacie;
7. Universitatea Creștină Partium prin Facultatea de Științe Economice și Sociale.

Universitățile sus-menționate, localizate în principalele centre urbane ale regiunii, asigură o paletă nuanțată de specializări profesionale în domeniul turismului, de la gestiunea economică a activităților turistice și managementul bazelor individualizate, complexurilor și stațiunilor turistice, la specializări medicale pentru turismul curativ etc. Însă, trebuie menționat caracterul pronunțat teoretic al multor discipline și importanța limitată acordată stagiilor de practică în instituțiile de profil.

Tabel nr. 22. *Instituții de învățământ superior cu specializări aferente domeniului turistic*

Nr. crt.	Universitatea	Facultatea	Specializare licență	Specializare masterat	Extensie	Localitate	Județ
1				-	-	Cluj-Napoca	CJ

	Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca	Geografie	Geografia turismului (linii de studiu în limba română, limba maghiară și limba germană)		Bistrița	Bistrița	BN
					Sighetu Marmației	Sighetu Marmației	MM
					Zalău	Zalău	SJ
				Turism și dezvoltare teritorială (linia de studiu în limba maghiară)	-	Cluj-Napoca	CJ
			Amenajare și dezvoltare turistică	-	Cluj-Napoca	CJ	
			Turism și amenajarea teritoriului	Sighetu Marmației	Sighetu Marmației	MM	
		Facultatea de Istorie și Filosofie	Turism cultural (linii de studiu în limbile romană și maghiară)	Patrimoniul și turism cultural	-	Cluj-Napoca	CJ
			-	Cercetarea și valorificarea patrimoniului cultural (linie de studiu în limba maghiară)	-	Cluj-Napoca	CJ
		Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor	Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor	-		Cluj-Napoca	CJ
			-	Administrarea afacerilor în turism, comerț și servicii		Cluj-Napoca	CJ
		Facultatea de Business	Administrarea Afacerilor în Servicii de Ospitalitate	-	-	Cluj-Napoca	CJ
			-	Management hotelier	-	Cluj-Napoca	CJ
				Administrarea afacerilor în ospitalitate și turism internațional	-	Cluj-Napoca	CJ
		Facultatea de Educație Fizică și Sport	-	Educație fizică și agrement în turism	-	Cluj-Napoca	CJ
			-	Turismul sportiv și agrementul din perspectiva ecodenzității	Bistrița	Bistrița	BN
			Kinetoterapie și motricitate specială	-	-	Cluj-Napoca	CJ
			-	Kinetoterapie în afecțiunile aparatului locomotor	-	Cluj-Napoca	CJ
2	Universitatea de Științe Agricole și Medicină	Facultatea de Horticultură	Inginerie și management în alimentație publică și agroturism	-	-	Cluj-Napoca	CJ
			Inginerie și management în industria turismului		-	Cluj-Napoca	CJ

	Veterinară, Cluj-Napoca		-	Management în dezvoltare rurală și agroturism	-	Cluj-Napoca	CJ
3	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Cluj-Napoca	Facultatea de Management Turistic și Comercial	Economia comerțului, turismului și serviciilor	-	Cluj-Napoca	Cluj-Napoca	CJ
			-	Managementul afacerilor în turism	Cluj-Napoca	Cluj-Napoca	CJ
4	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad	Facultatea de Științe Economice, Informatică și Inginerie - extensie	Geografia turismului	-	Baia-Mare	Baia-Mare	MM
		Facultatea de Științe Economice, Informatică și Inginerie - extensie	Inginerie și management în alimentație publică și agroturism	-	Satu Mare	Satu Mare	SM
5	Universitatea din Oradea	Facultatea de Geografie, Turism și Sport	Geografia turismului (linii de studiu în limbile română și engleză)	-	-	Oradea	BH
			-	Gestiune și amenajare turistică	-	Oradea	BH
			-	Tourism management and planning	-	Oradea	BH
			Kinetoterapie și motricitate specială	-	-	Oradea	BH
			-	Kinetoterapie în reeducare funcțională	-	Oradea	BH
		Facultatea de Științe Economice	Economia comerțului, turismului și serviciilor	-	-	Oradea	BH
			-	Economia și administrarea afacerilor în turism și industria ospitalității	-	Oradea	BH
		Facultatea de Protecția Mediului	-	Managementul unităților de turism și alimentație publică	-	Oradea	BH
			Inginerie și management în alimentație publică și agroturism	-	-	Oradea	BH
		Facultatea de Medicină și Farmacie	Balneofiziokinetoterapie și Recuperare	-	-	Oradea	BH
6	Universitatea Creștină Partium	Facultatea de Științe Economice și Sociale	Economia comerțului, turismului și a serviciilor	-	-	Oradea	BH
			-	Administrarea afacerilor în turism	-	Oradea	BH

7	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Facultatea de Litere	-	Etnoturism - etnologia și turismul cultural	Baia Mare	Baia Mare	MM
8	Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj-Napoca	Facultatea de Medicină	Balneofiziokinetoterapie și recuperare	-	-	Cluj-Napoca	CJ
			-	Tehnici și metode de reabilitare a pacienților cu boli reumatologice	-	Cluj-Napoca	CJ

Unități de învățământ preuniversitar

În domeniul turismului din Regiunea Nord-Vest activează 70 de instituții de învățământ preuniversitar, din categoria liceelor, școlilor profesionale etc.

În general, aceste unități pot introduce pe piața muncii personal cu o calificare medie specifică: ospătar, bucătar, cofetar-patiser, ghid, organizator banqueting etc. Nu se poate omite, însă, nici prezența unor specializări care asigură calificări mai generale (tehnician în turism, tehnician în hotelărie, lucrător hotelier etc.) care pot crea o oarecare confuzie în orientarea ulterioară a absolvenților pe piața muncii.

Numărul mare de unități școlare cu specializări în turism reflectă și interesul tinerilor pentru domeniu ce trebuie susținut prin programe educaționale adecvate, centrate pe specificul activității din turism, pe legătura permanentă dintre teorie și practică.

Se constată, de asemenea, slaba reprezentare a specializărilor medii din sfera turismului curativ, unde diversele proceduri de cură reclamă asistenți medicali cu o pregătire specifică.

Tabel nr. 23. Instituții de învățământ preuniversitar cu specializări aferente domeniului turistic

Nr. crt.	Denumire Liceu/Unitate de învățământ	Domeniul	Specializare/Calificare	Localitate	Județ
Învățământ liceal					
1	Liceul cu Program Sportiv	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Bistrița	BN
2	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil”	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Bistrița	BN
			Bucătar		
3	Liceul Economic Năsăud	Turism și alimentație	Tehnician în turism și alimentație	Năsăud	BN
4	Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Oradea	BH
			Organizator banqueting		
5	Colegiul Tehnic „Ioan Ciordaș” Beiuș	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie	Beiuș	BH
6	Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Oradea	BH
7	Colegiul Tehnic „Traian Vuia” Oradea	Turism și alimentație	Tehnician în hotelărie (intensiv limba engleză)	Oradea	BH
8	Liceul Tehnologic „Felix” Sânmartin	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Sânmartin	BH
9	Liceul Tehnologic „Horea” Marghita	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Marghita	BH

10	Liceul Tehnologic Nr. 1 Șuncuiuș	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Șuncuiuș	BH
11	Liceul Tehnologic Nr. 1 Valea lui Mihai	Agricultură	Tehnician în agroturism	Valea lui Mihai	BH
12	Liceul Teologic Romano-Catolic „Szent Laszlo” Oradea	Turism și alimentație	Organizator banqueting	Oradea	BH
			Ghid turism religios catolic		
			Tehnician în gastronomie		
13	Colegiul de Servicii în Turism „Napoca” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Cluj-Napoca	CJ
			Organizator banqueting		
			Tehnician în hotelărie		
14	Colegiul Economic „Iulian Pop” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în hotelărie	Cluj-Napoca	CJ
15	Colegiul Tehnic „Raluca Ripan” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie	Cluj-Napoca	CJ
16	Liceul Tehnologic Nr. 1 Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie	Cluj-Napoca	CJ
17	Liceul Teoretic „Brassai Samuel” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Cluj-Napoca	CJ
18	Colegiul „Emil Negruțiu” Turda	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Turda	CJ
19	Liceul Tehnologic Gherla	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie	Gherla	CJ
20	Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Cluj-Napoca	CJ
21	Liceul Tehnologic UCECOM „Spiru Haret” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Organizator banqueting	Cluj-Napoca	CJ
22	Liceul Teoretic „Emil Racoviță” Baia Mare	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Baia Mare	MM
23	Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Baia Mare	MM
			Tehnician în gastronomie		
			Ospătar/ Bucătar		
24	Liceul Tehnologic Forestier Sighetu Marmatei	Turism și alimentație	Tehnician în turism	Sighetu Marmatei	MM
25	Liceul Borșa	Servicii	Turism și alimentație	Borșa	MM
26	Liceul Teologic Romano-Catolic „Ham Janos” Satu Mare	Teologic	Ghid turism religios catolic	Satu Mare	SM
27	Colegiul Economic „Gheorghe Dragoș” Satu Mare	Turism și alimentație	Tehnician turism	Satu Mare	SM
28	Liceul Tehnologic „Voievodul Gelu” Zalău	Turism și alimentație	Organizator banqueting	Zalău	SJ
			Asistent de gestiune în unități de cazare și alimentație		
Învățământul profesional - 3 ani					
1	Școala Profesională „T. Morariu”	Turism și alimentație	Ospătar/Cofetar/Patiser	Salva	BN
2	Colegiul Tehnic „Alexandru Roman” Aleșd	Turism și alimentație	Bucătar	Aleșd	BH
3	Colegiul Tehnic „Ioan Ciordaș” Beiuș	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Beiuș	BH
4	Liceul Tehnologic Nr. 1 Cadea	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Cadea	BH

			Bucătar		
5	Liceul Tehnologic „Horea” Marghita	Turism și alimentație	Bucătar	Marghita	BH
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
6	Liceul Teoretic „Horvath Janos” Marghita	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Marghita	BH
			Bucătar		
7	Liceul Tehnologic Nr. 1 Salonta	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Salonta	BH
8	Liceul Tehnologic Nr. 1 Valea Lui Mihai	Turism și alimentație	Bucătar	Valea lui Mihai	BH
9	Liceul Tehnologic UCECOM „Spiru Haret” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Bucătar	Cluj-Napoca	CJ
10	Colegiul de Servicii în Turism „Napoca” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	Cluj-Napoca	CJ
11	Colegiul Tehnic „Raluca Ripan” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Bucătar	Cluj-Napoca	CJ
			Cofetar-patiser		
12	Liceul Tehnologic Nr. 1 Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Cluj-Napoca	CJ
			Bucătar		
13	Liceul Tehnologic „Someș” Dej	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Dej	CJ
14	Liceul Tehnologic Gherla	Turism și alimentație	Bucătar	Gherla	CJ
15	Liceul Tehnologic „Vlădeasa” Huedin	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Huedin	CJ
			Bucătar		
16	Colegiul „Emil Negruțiu” Turda	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Turda	CJ
			Bucătar		
17	Liceul Borșa	Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Borșa	MM
18	Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare	Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Baia Mare	MM
		Alimentație	Bucătar		
19	Liceul Tehnologic „Marmația” Sighetu Marmației	Turism	Lucrător hotelier	Sighetu Marmației	MM
		Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
20	Liceul Tehnologic Ocna Șugatag	Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Ocna Șugatag	MM
21	Liceul Tehnologic „Octavian Goga” Rozavlea	Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Rozavlea	MM
22	Liceul Tehnologic „Transilvania” Baia Mare	Alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Baia Mare	MM
23	Colegiul Economic „Gheorghe Dragoș” Satu Mare	Turism și alimentație	Bucătar	Satu Mare	SM
			Lucrător hotelier		
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
24	Liceul Tehnologic „Iuliu Maniu” Carei	Turism și alimentație	Bucătar	Carei	SM
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		

25	Liceul Teologic Romano-Catolic „Ham Janos” Satu Mare	Turism și alimentație	Bucătar	Satu Mare	SM
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
26	Liceul Tehnologic „Voievodul Gelu” Zalău	Turism și alimentație (lb. maghiară)	Ospătar	Zalău	SJ
			Bucătar		
27	Liceul Tehnologic „Voievodul Gelu” Zalău	Turism și alimentație	Bucătar	Zalău	SJ
			Cofetar-patiser		
28	Liceul Tehnologic „Cserey-Goga” Crasna	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Crasna	SJ
29	Liceul Tehnologic „Ioan Ossian” Șimleu Silvaniei	Turism și alimentație	Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație	Șimleu Silvaniei	SJ
Nr. crt	Denumire unitate de învățământ	Domeniul	Specializare/Calificare	Localitate	Județ
Învățământ special					
1	Școala Profesională Specială „Sfânta Maria”	Turism și alimentație	Bucătar	Bistrița	BN
2	Liceul Tehnologic Special Nr. 1 Oradea	Turism și alimentație	Bucătar	Oradea	BH
			Cofetar-patiser		
3	Școala Profesională Specială „Samus” Cluj - Napoca	Turism și alimentație	Cofetar-patiser	Cluj-Napoca	CJ
4	Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Baia Mare	Turism și alimentație	Turism	Baia Mare	MM
5	Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Vișeu de Sus	Turism și alimentație	Ospătar, Vânzător în unități de alimentație	Vișeu de Sus	MM
Nr. crt	Denumire unitate de învățământ	Domeniul	Specializare/Calificare	Localitate	Județ
Învățământ dual					
1	Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea	Turism și alimentație	Bucătar	Oradea	BH
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
2	Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea	Turism și alimentație	Cofetar-patiser	Oradea	BH
			Bucătar		
			Lucrător hotelier		
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
3	Colegiul Tehnic „Traian Vuia” Oradea	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	Oradea	BH
			Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație		
			Bucătar		
4	Liceul Teologic Romano-Catolic „Szent Laszlo” Oradea	Turism și alimentație	Bucătar	Oradea	BH
5	Liceul Tehnologic Nr. 1 Valea lui Mihai	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Valea lui Mihai	BH
6	Colegiul Tehnic „Raluca Ripan” Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Cofetar-patiser	Cluj-Napoca	CJ
7	Liceul Teologic Reformat Cluj-Napoca	Turism și alimentație	Bucătar	Cluj-Napoca	CJ

Centre de formare profesională în domeniul turismului

Centrele de formare profesională în domeniul turismului oferă cursuri de scurtă durată care se adresează unui ecart de vârstă mai larg, asigurând procesul formativ al unei forțe de muncă corespunzător pregătite în domeniu. Prin profilele și specializările oferite, aceste centre răspund nevoii sociale de educație continuă

Tabel nr. 24. Centre acreditate de formare profesională de scurtă durată

Nr. crt.	Denumire	Specializare/Calificare	Oraș	Județ
1	Centrul de training pentru turism, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca	Agent de turism Ghid de turism Ghid național de turism (touroperator) Administrator pensiune turistică	Cluj-Napoca	CJ
2	Fundația APT International	Agent de Turism-Ghid	Cluj-Napoca Bistrița Oradea Baia Mare Satu Mare Zalău	CJ/BN/SJ/BH/ MM/SM
		Tehnician în turism	Cluj-Napoca Bistrița Oradea Baia Mare Satu Mare Zalău	CJ/BN/SJ/BH/ MM/SM
		Lucrător în agroturism	Cluj-Napoca Bistrița Oradea Baia-Mare Satu Mare Zalău	CJ/BN/SJ/BH/ MM/SM
		Cameristă	Cluj-Napoca Bistrița Oradea Baia Mare Satu Mare Zalău	CJ/BN/SJ/BH/ MM/SM
		Ghid de turism ecvestru	Bistrița	BN
3	Centrul pentru Aarii Protejate și Dezvoltare Durabilă	Ghid turistic pentru peșteri amenajate	Oradea	BH
4	Academia OHMA	Administrație hotelieră Recepție și servicii conexe de cazare	Oradea	BH
5	Profesional Academy	Recepționar Cameristă	Oradea Satu Mare	BH/SM
6	Compartimentul de formare profesională al Camerei de Comerț și Industrie Bistrița	Administrator pensiune turistică Lucrător în gospodărie agroturistică	Bistrița	BN
7	ANTREC Bihor	Director agenție de turism Administrator pensiune turistică	Oradea	BH

		Director hotel Tehnician în hotelărie Agent de turism-ghid Cameristă		
--	--	---	--	--

Analiza de față arată că la nivelul Regiunii Nord-Vest funcționează un sistem educațional eficient, ierarhizat, cu niveluri formative bine dezvoltate (preuniversitar, universitar, educație continuă), care poate asigura o forță de muncă bine pregătită în domeniu.